

Dramatúrgia
valenciana
contemporània

ra-
ma-
ticles

Antologies dramàtiques

Primera edició: desembre del 2021
Editen: Editorial Comanegra / Institut del Teatre

© d' *El fill que vull tindre*: Àlex Cantó, Joan Collado, Jesús Muñoz i Mari Paz Pons, 2016
© d' *I tornarem a sopar al carrer*: Begoña Tena i Xavier Puchades, 2017
© d' *Instruccions per a no tenir por si ve la Pastora*: Núria Vizcarro, 2018
© de *La sort*: Juli Disla, 2020
© de *La confiança*: Guadalupe Sáez, 2021
© del pròleg: Ramon X. Rosselló, 2021
© d'aquesta edició: Editorial Comanegra / Institut del Teatre, 2021

Editorial Comanegra
Consell de Cent, 159
08015 Barcelona
www.comanegra.com

Institut del Teatre de la Diputació de Barcelona
Plaça de Margarida Xirgu, s/n
08004 Barcelona
www.institutdelteatre.cat

Direcció de la col·lecció: Carles Batlle i Marina Laboreo
Edició (Institut del Teatre): Marta Borrás
Disseny de cobertes: Irene Guardiola
Maquetació: Edu Vila
Correcció: Gemma Sardà
Impressió: BookPrint Digital

ISBN (Comanegra): 978-84-18857-10-2
ISBN (Diputació de Barcelona): 978-84-19091-07-9
Dipòsit legal: B 20015-2021

Dramatúrgia valenciana contemporània

Pont Flotant · Begoña Tena i Xavier Puchades
Juli Disla · Núria Vizcarro · Guadalupe Sáez

Selecció i pròleg de Ramon X. Rosselló

Llibre local = Lector compromès

Aquest és un llibre publicat amb el segell **Llibre local**, que garanteix que el 100 % de la seva elaboració —des del disseny fins a la impressió— s'ha dut a terme per professionals i empreses del nostre país. Amb la seva compra has contribuït a crear llocs de treball dignes al teu entorn, a assegurar que cap impost no fugi a l'estranger i a minimitzar el seu impacte ambiental, entre altres beneficis. Visita llibrelocal.cat per conèixer millor aquesta iniciativa.

Queden rigorosament prohibides i es sotmetran a les sancions establertes per la llei: la reproducció total o parcial d'aquesta obra per qualsevol procediment, inclosos els mitjans reprogràfics i informàtics, així com la distribució d'exemplars mitjançant lloguer o préstec públic sense autorització de l'Editorial Comanegra. Adreceu-vos a CEDRO (Centre Espanyol de Drets Reprogràfics, www.cedro.org) si us cal fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra.

Institut del Teatre | Edicions

comanegra

Taula de continguts

Una mirada d'antologia a la dramaturgia valenciana actual Ramon X. Rosselló	9
El fill que vull tindre Pont Flotant.....	21
I tornarem a sopar al carrer Begoña Tena i Xavier Puchades.....	71
Instruccions per a no tenir por si ve la Pastora Núria Vizcarro.....	127
La sort Juli Disla	159
La confiança Guadalupe Sáez	203

Una mirada d'antologia a la dramaturgia valenciana actual

I. UNA MICA D'HISTÒRIA PER COMENÇAR

Aquest volum aplega un conjunt de cinc textos d'autoria valenciana, tots ells estrenats en les darreres temporades, concretament entre els anys 2016 i 2021. Els dramaturgs responsables de les peces respondrien al que en estudis anteriors hem denominat la tercera i la quarta promoció d'escriptors teatrals, vinculades totes dues al context del segle XXI, dins un panorama en què continuen actius autors de la primera i la segona promoció, sorgides en aquests casos en diferents moments del darrer terç del segle XX. Podem recordar que el panorama de la dramaturgia actual, vista en conjunt, té el seu origen en autors vinculats al teatre independent dels anys setanta del segle passat (Rosselló 1997 i 2009). Dins aquells grups independents, que marcaren l'inici d'una nova etapa en el teatre valencià, enceten la seua trajectòria els escriptors més veterans: Manuel Molins i Rodolf Sirera.¹ Ja durant el període democràtic i els anys de la posada en marxa del teatre públic, a finals dels anys vuitanta i primers noranta, n'apareix una segona promoció, amb una nòmina extensa d'autors nascuts al llarg de la dècada dels seixanta. Parlem, entre d'altres, de Pasqual Alapont, Carles Alberola, Chema Cardena, Paco Zarzoso, Jaume Policarpo, Francesc Sanguino o Roberto García.²

¹ Recordem que una part de la producció de Rodolf Sirera fou escrita junt amb Josep Lluís Sirera (1954-2015). Exemples de la destacada presència d'aquests autors sorgits amb el teatre independent són els muntatges *Dinamarca*, dels germans Sirera, el 2019, i *Poder i santedat*, de Molins, el 2020, tots dos produïts per l'Institut Valencià de Cultura. Altres autors sorgits del teatre independent són Ximo Vidal o Eduardo Zamanillo, vinculats sobretot al teatre per a infants.

² Una mostra textual d'aquesta promoció fou el volum *Islas*, publicat el 1996 per la Uni-

Amb el canvi de segle podem parlar ja d'una tercera promoció, formada per escriptors nascuts durant els anys setanta, amb els quals s'amplia, i no només numèricament, la diversitat d'estils i de processos de treball. Es tracta de noms com Jorge Picó, Xavier Puchades, Arturo Sánchez Velasco, Patricia Pardo, Juli Disla, Jerónimo Cornelles, Gabriel Ochoa, Jacobo Pallarés, Maribel Bayona, Anna Albaladejo o el col·lectiu Pont Flotant.³ A cavall entre la primera i la segona dècada, ens trobem amb el sorgiment d'una quarta promoció, una part de la qual són autors nascuts ja als anys vuitanta. Dins una llista que podria ser molt àmplia, trobem escriptors com Begoña Tena, Núria Vizcarro, Xavo Giménez, Guadalupe Sáez, Javier Sahuquillo, Víctor Sánchez, Sònia Alejo, Mertxe Aguilar, Mafalda Bellido, Paco Romeu, María Cárdenas, el col·lectiu de La SubTerránea (format actualment per Ester Medrano i Lucía Sáez), Laura Sanchis, Isabel Caballero, Jéssica Martínez, Jacobo Roger, Isabel Martí, Paula Llorens, Anna Marí, Daniel Tormo, Joan Nave, Gemma Miralles, el col·lectiu de Caterva Teatre...⁴ Aquesta llista no ha parat d'augmentar amb noms recents, alguns ja nascuts en la darrera dècada del segle, com, per exemple, Borja López Collado, Adrián Novella, Laia Lloret o Clàudia Serra.⁵

En tot aquest panorama, que durant cinquanta anys ha anat donant lloc a figures de generacions i estils ben diversos, un dels fenòmens més rellevants ha estat la irrupció de les dones en l'escriptura, circumstància que, si bé podem observar des de la dècada dels noranta del segle passat, de

versitat de València, amb una introducció de Nel Diago (1996), el qual recollia peces breus dels citats Alberola, Cardeña, García i Zarzoso i d'Alejandro Jornet, Ximo Llorens i Carles Pons, aquests darrers nascuts en la dècada dels cinquanta. Sobre l'autoria valenciana a finals de segle xx i principis del XXI, es poden veure els treballs de Tortosa (2000) i de Puchades (2006).

³ Mostres textuals d'aquesta promoció poden ser *Dies d'ensalada*, obra d'autoria múltiple en què participaren Disla, Pardo, Picó, Puchades i Sánchez Velasco, publicada el 2001 per la Universitat de València, o el volum *Reflexiones sobre el siglo XXI*, publicat el 2002 per «Acotaciones en la caja negra». Sobre la trajectòria d'alguns membres d'aquesta tercera promoció, podeu consultar Rosselló (2018a).

⁴ Alguns d'aquests autors, els que comencen a escriure a finals de la primera dècada del segle XXI, com ara Tena o Vizcarro, podrien ubicar-se en el trànsit entre la tercera i la quarta promoció.

⁵ Una mostra de l'escriptura actual és el volum *El teatro acá i ara / El teatro aquí y ahora*, editat el 2017 per Alupa, amb 22 peces breus d'autors de totes les promocions, les quals es donaren a conèixer el 2015 en forma de lectura dramatitzada com a presentació de l'Associació Valenciana d'Espectadors i Espectadores Teatral (Peiró 2017).

manera ben especial té lloc al nou segle, especialment en els últims anys. Així, a més de noms com els ja citats, comencem a trobar primeres obres de Lola López, Amparo Vayà o Isabel Requena, fins a arribar a la segona dècada del segle XXI, on la presència d'escriptores als escenaris és ja una realitat consolidada, com ho posen de manifestat diferents estudis.⁶

Dins aquesta diversitat, trobem també la qüestió lingüística derivada de la realitat bilingüe valenciana. Així, hi ha autors que de manera habitual s'han decantat per una de les llengües, majoritàriament pel castellà, tot i que tampoc no podem deixar de veure que alguns treballen indistintament en una llengua o una altra, o que han evolucionat fent un canvi en la llengua que acostumen a emprar. En alguns casos les obres ens arriben en una llengua diferent a la del text original, motivats per l'opció dels teatres públics o de les companyies, algunes de les quals fan versions dels seus muntatges en les dues llengües. En aquesta antologia recollim textos d'autors que escriuen habitualment o, en gran part, en llengua catalana, tot i que algunes de les obres s'han representat o editat també en versió castellana.

En l'evolució del panorama de l'escriptura teatral, i com a mostra de l'empenta que aquesta ha tingut al llarg de les darreres dècades, destaca la creació el 2013 de l'Associació Valenciana d'Espectadors i Espectadores Teatral (AVEET), que a l'inici de la temporada 2021-2022 compta ja amb més de 80 membres, dels quals prop de 40 són autores. Aquesta iniciativa, que ha esdevingut un agent més en el teixit associatiu escènic, representa un punt d'inflexió en la maduresa d'una professió que, a la fi, ha arribat a fer-se visible com a col·lectiu i a posar en marxa projectes propis o donar suport a iniciatives que incideixen de manera efectiva en el desenvolupament del sector, com ara tallers, jornades, lectures o clubs de lectura.

Com també hem tingut ocasió de destacar, i no només nosaltres —Puchades (2006) parlava d'autor «polivalent»—, l'aparició i la consolidació

⁶ Un exemple d'aquest esclat de l'escriptura femenina fou *Hijos de Verónica* (2016), un espectacle que, amb dramaturgia de Cornelles, apostà per les autores amb textos d'Albaladejo, Bellido, Cárdenas, Llorens, Sáez i Vayà. Aquest text fou publicat el mateix 2016 per El Petit Editor. Per a més informació sobre la creació escènica de dones es pot veure Albaladejo (2018), Boluda (2019), Llorens (2019), Pardo (2016) i Rosselló (2014 i 2016).

d'aquests dramaturgs es vincula, de manera recurrent, a la creació de companyies pròpies, amb les quals els seus textos han pogut arribar als escenaris, sovint dirigint-los i/o interpretant-los. No oblidem que majoritàriament es tracta de persones vinculades al món de l'escena, especialment a la interpretació i a la direcció, tot i que, en certs casos, també al guió audiovisual. Així, especialment durant els anys noranta, assistim a la creació de companyies encara en actiu, que vam denominar «d'autor» (Rosselló 2005), amb exemples com Albena, amb Carles Alberola, Arden, amb Chema Cardena, o Hongaresa, amb Paco Zarzoso, Lluïsa Cunillé i Lola López. Amb posterioritat, tenim exemples com els d'Inestable, amb Jacobo Pallarés i Maribel Bayona, la companyia de Patrícia Pardo, Wichita CO, amb Víctor Sánchez, La Teta Calva, amb Xavo Giménez i María Cárdenas, o La Medusa, amb Sònia Alejo, entre d'altres. En aquest sentit, són ben escasses les companyies que no responen a aquest model, com és el cas de l'alcoiana La Dependent, la qual ha produït peces d'autors com Pasqual Alapont o Gemma Miralles.

Des de la creació del teatre públic valencià a finals dels anys vuitanta amb el Centre Dramàtic de la Generalitat i, posteriorment, amb Teatres de la Generalitat, no hi ha hagut una política destacada de suport als autors vius, sobretot als més joves, tot i alguns intents, com ara la iniciativa posada en marxa per Martínez Luciano el 2004, amb el projecte «Noves dramaturgies». Aquesta situació es va agreujar en els darrers anys de gestió de Gil-Lázaro al front de Teatres de la Generalitat o des de CulturArts, els quals, a més, van coincidir amb la crisi econòmica iniciada el 2008 i amb les importants retallades que se'n derivaren, entre aquestes l'eliminació de l'edició de textos per part del Centre de Documentació Escènica (Rosselló 2018b: 80). S'ha donat un canvi amb el nomenament el 2017 del dramaturg Roberto García com a director adjunt d'arts escèniques de l'Institut Valencià de Cultura (IVC), que ha redefinit les línies de producció pública, centrada actualment en l'autoria viva valenciana, a més de posar en marxa altres iniciatives de suport a la dramaturgia. Entre aquestes destaca la creació la temporada 2017-2018 del laboratori d'escriptura Ínsula Dramàtica Josep Lluís Sirera, que en la seua primera edició —i com a mostra del suport a les autores, menystingudes durant tant de temps pel teatre públic—, va acollir només projectes de dra-

maturgues. Aquest laboratori, coordinat per Paco Zarzoso, acaba amb un cicle de lectures dramatitzades i amb l'edició dels textos resultants.⁷

2. UNA MOSTRA DEL TEATRE ACTUAL: SOBRE PROCESSOS I L'ACOSTAMENT A LA «REALITAT»

Com déiem a l'inici, els textos triats responen a dramaturgs que podem situar dins la tercera i la quarta promoció, nascuts tots ells al llarg de la dècada dels setanta i primers anys vuitanta del segle xx. Entre aquests, els que encetaren la seua trajectòria en primer lloc foren Juli Disla (Aldaia, 1976) i Xavier Puchades (València, 1973), actius ja en els darrers anys del segle passat, seguits per Pont Flotant, companyia creada el 2000 per Àlex Cantó (Tarragona, 1974), Jesús Muñoz (València, 1976), Joan Collado (València, 1979) i Pau Pons (València, 1979), la qual estrenà el seu primer espectacle el 2002.⁸ Ja vinculades a la quarta promoció trobem Begoña Tena (Castelló de la Plana, 1978), Núria Vizcarro (Castelló de la Plana, 1980) i Guadalupe Sáez (Alacant, 1981), que inicien la seua escriptura en el nou segle, sobretot durant la segona dècada.⁹

Un primer fet que vol posar en relleu aquesta antologia, com ja ha estat assenyalat, és la rellevant aportació de les dones al món de l'escriptura, tant de manera individual com dins un col·lectiu o en un equip d'escriptura a quatre mans. Les diferents situacions són una mostra dels diversos processos d'escriptura que trobem avui dia i de les relacions d'aquests amb la creació escènica. Podem destacar, així mateix, que els textos van sorgir vinculats, en la majoria de casos, a processos de producció teatral,

⁷ En la primera edició participaren Maribel Bayona, Mafalda Bellido, Antonia Bueno, María Cárdenas, Laura Sanchis i Begoña Tena. En la segona edició, Toni Agustí, Sònia Alejo, Isabel Caballero, Jéssica Martínez, Jorge Picó-Alfonso Amador i Javier Sahuquillo. En la tercera, la participació es va reduir a quatre dramaturgs: Paula Llorens, Xavier Puchades, Lucía Sáez i Víctor Sánchez. En la quarta edició, els participants han estat Paco Romeu, Xavo Giménez, Guadalupe Sáez i Gemma Miralles.

⁸ Sobre la trajectòria d'aquests autors podeu veure Rosselló (2018a).

⁹ Per tal de conèixer amb detall la trajectòria d'aquests autors i autores podeu consultar la base de dades «Dramatea» del Centre de Documentació Escènica. El Centre de Documentació compta, a més, amb la col·lecció d'entrevistes «Espais de treball», on podeu veure les realitzades a Disla, Tena, Sáez i Puchades.

destinats, per tant, a la seua arribada als escenaris. Una part d'aquests processos s'han dut a terme dins les companyies creades pels mateixos autors, on la direcció i la interpretació tenen una connexió directa amb els membres de la companyia. Ocorre així amb Juli Disla i la companyia Pérez&Disla, creada el 2011, juntament amb Jaume Pérez, la qual estrenà *La sort* el 2020, amb direcció de Jaume Pérez, Toni Agustí i Santiago Ribelles i amb interpretació de Disla i Pérez.¹⁰ Un cas semblant fou el d'*Instruccions per a no tenir por si ve la Pastora*, de Núria Vizcarro i La Ravalera Teatre, companyia fundada amb l'actriu Laia Porcar, la qual inicia la seua trajectòria el 2016, després d'uns anys en què l'activitat de Vizcarro es va centrar a Barcelona i Palma. Aquesta peça va ser estrenada el 2018, sota la direcció de Joan M. Albinyana, amb qui Vizcarro havia treballat anteriorment, i amb interpretació de les dues creadores de La Ravalera. Amb l'obra de Pont Flotant, *El fill que vull tindre*, estrenada el 2016, trobem, com és habitual en els seus processos, una creació i direcció col·lectives, amb interpretació, en aquesta ocasió, de tres dels quatre membres de la companyia (Cantó, Muñoz i Pons).¹¹

En el cas del text de Begoña Tena i Xavier Puchades, autors que ja havien col·laborat en projectes anteriors, l'obra és resultat d'un projecte impulsat des de Las Naves, de l'Ajuntament de València, amb la participació de l'Institut Valencià de Cultura i el Festival Cabanyal Íntim. L'estrena va tenir lloc en l'edició del 2017 d'aquest festival, el qual té un lligam directe amb la temàtica de la peça, en la direcció de la qual, a més de Tena, participà la directora del festival, Isabel Caballero.¹² L'excepció ha estat *La confiança*, un text que inicialment naix com a resultat d'una ajuda a l'escriptura de l'Institut Valencià de Cultura i que posteriorment va acabar sent la primera producció de la Sala Ultramar (Rosselló 2020), estrenada el 2021 sota la direcció d'Eva Zapico. No

obstant això, l'escriptura de Sáez s'ha donat a conèixer sobretot a partir de les produccions de la companyia La Família Política, creada el 2010, entre d'altres, per Sáez, companyia que al principi tingué el nom de Lupa Teatre.

En aquesta antologia trobem textos destinats a ser escenificats per un nombre reduït d'intèrprets, vinculats a les estructures productores, com són els casos d'*Instruccions per a no tenir por si ve la Pastora* i *La sort*. També *La confiança* està pensada per a dos actors, tot i que la posada en escena de Zapico hi afegí una intèrpret musical. Tenim, però, dues propostes singulars, on destaca la incorporació de persones no professionals, dins un conjunt ampli d'intèrprets, com són *El fill que vull tindre* i *I tornarem a sopar al carrer*. En aquest aspecte, Pont Flotant ha estat una companyia pionera des de *Com a pedres* (2006), on va sorprendre amb la presència dels pares o mares de membres de la companyia, tot encetant una línia de treball que incorporava, d'una manera o una altra, persones externes a la companyia. Amb *El fill que vull tindre* (2016) Pont Flotant inicià un nou model de treball amb l'organització, dins el procés de creació de l'obra, d'un «taller escènic intergeneracional» amb 23 participants, entre els quals hi havia infants i adults de diverses edats, pensat inicialment com un laboratori d'investigació de cara a enriquir-ne la dramàtúrgia. Aquest taller es va articular al voltant del que Pont Flotant volia abordar sobre la importància, la dificultat i el valor de l'educació i del paper de pares, avis, mestres i nens en els processos d'aprenentatge. Al capdavant, però, els membres del taller acabaren integrant-se en l'espectacle final. Aquest muntatge, que encara s'ha programat durant el 2021, ha donat lloc a tallers realitzats a altres ciutats i a certs canvis textuais d'acord amb allò que, en cada cas, aportaven els nous participants. En aquesta línia de barrejar intèrprets professionals i no professionals i de teatre comunitari, per a *I tornarem a sopar al carrer* es posà en marxa un taller amb veïns del barri del Cabanyal de València, del qual sorgeixen 15 dels 18 intèrprets, el qual fou portat a terme per les dues directores. Això sense oblidar que per a aquest muntatge van comptar amb la presència d'una banda de música i d'un cor de dones, vinculats, així mateix, al barri; a més, es va realitzar un documental, *El afán y los días*, de José Marín, que mostra el procés de treball i els testimonis dels participants.

¹⁰ Aquest text té el seu origen en el VIII Laboratori d'Espectacle Teatral de la Fundació SGAE 2020, publicat en castellà dins un volum col·lectiu per la mateixa fundació i que no és exactament el que ara s'edita, revisat durant el procés de posada en escena. Aquesta obra ha estat muntada a Buenos Aires per Timbre4.

¹¹ Pont Flotant edità el 2017 aquest text, junt amb les versions castellana i anglesa.

¹² Aquest text, junt amb *Una indígena els va guiar a través de les muntanyes*, fou editat el 2017 per Alupa, una editorial que va prestar molta atenció al teatre valencià i que malauradament va tancar el 2019.

Finalment, volem destacar el fet de trobar una relació estreta de les peces amb la «realitat», una qüestió que, sens dubte, marca una de les característiques del teatre d'aquest segle. Aquesta realitat prové per diverses vies: en alguns casos té més a veure amb la idea d'un teatre documental (o teatre document) i en altres es vincula a l'autoficció o l'autobiografia. En algun cas, tant el document com l'autoficció o l'autobiografia es donen la mà al mateix text. En aquest treball entre ficció i realitat, els membres de Pont Flotant foren pioners també amb *Com a pedres* (2006), una obra on es posava en crisi el concepte de *ficció* per partida doble. Així, a més del que ja hem comentat, l'obra ens acostava a la infantesa dels membres de la companyia, que es presentaven a escena amb el seu nom, una característica que s'ha mantingut des d'aquell moment, i que trobarem en altres textos ací recollits. A més, podem assenyalar que el concepte d'*història* tampoc no és un element clau en el treball de la companyia, tot i que aquest tret ja tenia certa tradició en el teatre valencià des de finals de la dècada dels noranta, amb treballs de Teatro de los Manantiales, en què trobem Xavier Puchades, o d'*Inestable*, marcats pel postdramatisme.

Per caracteritzar el treball de Pont Flotant, vam emprar l'etiqueta «autobiografia escènica» (Rosselló 2013), més enllà de l'ambigüitat pròpia de l'autoficció, una línia, l'autoficcional, que en el cas valencià oferia antecedents amb peces de Carles Alberola. L'autobiografia escènica ens és útil ara per caracteritzar obres com *La sort* i *La confiança*. Així, el text de Disla ens acosta al procés d'adopció d'un fill per part dels dos membres de la companyia Pérez&Disla, amb el qual s'assumeix, com diu la companyia, que allò personal és polític, com un acte que pot contribuir a la normalització i a la visibilització de la diversitat. Per la seua banda, *La confiança*, peça que ens parla, de manera directa i crua, de la violència obstètrica, està lligada a l'experiència personal de l'autora. Ara bé, com ens explica Sáez, la seua experiència, que ens arriba bàsicament en forma de monòleg, és també la de moltes dones, la qual cosa va motivar que en aquest cas la denominació de personatges fos genèrica.

En el cas dels textos de Vizcarro i de Tena i Puchades, trobem processos de documentació sobre el personatge real al voltant del qual gira l'obra —la Pastora del títol— o sobre el passat i present del barri del Caba-

nyal, marcat per un projecte urbanístic traumàtic, en dues propostes en què memòria col·lectiva i present es retroben i interactuen. Així, amb la història de Florencio Pla Meseguer, Vizcarro ens parla de totes aquelles persones que han viscut al marge, que no són presents a la història oficial, de les vençudes políticament però també de les vençudes per pobres, per diferents... I, més en general, reflexiona sobre la por, la por al diferent i la por com a mecanisme de control. Tot i que *I tornarem a sopar al carrer* respon, de manera més forta, al concepte d'*història de ficció*, no estan exclosos de la proposta les històries i els personatges reals d'aquest barri, de la mà de les entrevistes dutes a terme pels autors i dels intèrprets no professionals, que ens acosten a un dels conflictes polítics i socials amb més ressò i transcendència de la ciutat de València. Tampoc no volem deixar de banda el fet que, tot i que aquests textos tenen en la paraula (sota diferents formats i estils) un element fonamental, els components audiovisual i de moviment també assoleixen protagonisme dins el conjunt.

Per acabar, i com ja hem tingut ocasió d'exposar en altres treballs, si mirem en conjunt el teatre valencià, podem afirmar que la dramaturgia actual és plural i diversa, i es troba en constant expansió, característiques que, malgrat tots els entrebancs viscuts, posen en evidència la seua vitalitat i dinamisme, amb interessos ideològics i formals de tarannà ben diferent. Els textos que aquesta antologia presenta són una mostra parcial —però considerem que ben estimable— del que el teatre valencià ha estat escrivint per a l'escena durant els darrers anys. Una mostra que, amb formats i fruit de processos singulars, aplega exemples de crítica, reflexió i visibilització de realitats personals i locals alhora que amb un evident interès general.

RAMON X. ROSSELLÓ
Professor de la Universitat de València

REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

- ALBALADEJO, A. (2018) «Bailando memoria(s) de mujer: dos escenas autobiográficas en territorio valenciano», *Investigación teatral*, vol. 9, núm. 14, p. 94-120.
- BOLUDA, C. (2019) *Creació escènica a València avui. Feminismes, memòria, migracions i classes*, València, L'Estiba Cultural.
- DIAGO, N. (1996) «La escritura dramática valenciana finisecular: de islas y archipiélagos», en *Islas*, València, Universitat de València, p. 11-24.
- LLORENS, P. (2019) *Dramaturgas en el teatro valenciano actual*, Treball Final de Màster, UNED.
- PARDO, P. (2016) «Dona i creació escènica al País Valencià (2005-2014)», *L'Aiguadolç*, núm. 45, p. 29-43.
- PEIRÓ, J.V. (2017) «El autor existe», en *El teatro acá i ara / El teatro aquí y ahora*, Riba-roja de Túria, Alupa, p. 11-26.
- PUCHADES, X. (2006) «Nuevas promociones de autores dramáticos en el teatro valenciano (1984-2005)», *Stichomythia*, núm. 4, sense paginar.
- ROSSELLÓ, R. X. (1997) «Sobre el teatro independent valencià i la nova escriptura teatral», *Caplletra*, núm. 22, p. 217-230.
- (2005) «Producció teatral privada i models de creació actuals al País Valencià», en *1 Simposi Internacional sobre Teatre Català Contemporani*, Barcelona, Institut del Teatre, p. 379-402.
- (2009) «Los inicios de la “nova dramaturgia” valenciana: del tardo-franquismo al estado de las autonomías», *Pygmalion*, núm. 1, p. 51-70.
- (2014) «Más allá de la interpretación: nuevas creadoras en el teatro valenciano actual», *Telonde fondo*, núm. 19, p. 83-107.
- (2013) «Els creadors de ficcions damunt l'escena: del *teatre autobiogràfic* a l'*autobiografia escènica*», *Caplletra*, núm. 55, p. 175-197.
- (2016) «Las autoras asaltan los escenarios valencianos del siglo XXI», en Albaladejo, A. et al., *Hijos de Verónica (Generación del miedo)*, Cullera, El Petit Editor, p. 9-33.
- (2018a) «L'autoria teatral valenciana del segle XXI: la consolidació de noves veus», *Zeitschrift für Katalanistik*, núm. 31, p. 313-343.
- (2018b) «La dramaturgia valenciana actual: entre la quantitat i la diversitat de propostes», en Broch, À., Cornudella, J. i F. Foguet, *Teatre català avui 2000-2017*, Juneda, Editorial Fonoll, p. 75-112.
- (2020) «Sobre la dramaturgia valenciana actual i la Sala Ultramar», en Ruiz, C., *Solo quedará la lluvia / Només quedarà la pluja*, València, Sala Ultramar Edicions, p. 7-16.
- TORTOSA, V. (2000) «Panorama de la dramaturgia valenciana dels 90», en Rosselló, R. X. (ed.) *Aproximació al teatre valencià actual (1968-1998)*, València, Universitat de València, p. 187-260.

El fill que vull tindre

Pont Flotant

*A Francesc Navarro, amb molta estima,
perquè amb huitanta-sis anys
va començar la seua primera gira teatral
amb nosaltres*

I. La cova

Tres taules: una antiga de saló, una altra d'escola infantil i una altra d'oficina, totes tres amb cadires de diferents èpoques i usos damunt. Fosc. Entra un vídeo. ÀLEX entra per la dreta i observa el vídeo. Veiem imatges d'espeleòlegs i arqueòlegs dins d'una cova. Una veu en off en anglès va relatant la història amagada en eixa cova. Baix de la imatge es llegeixen els següents subtítols:

Al principi, la cova no semblava tindre res especial, més enllà de la seua particular bellesa. Però, en la part més profunda, trobaren açò: la cova estava intacta. Perfectament segellada durant desenes de milers d'anys.

Contenia pintures rupestres que es remuntaven a 32.000 anys enrere. De fet, són les pintures més antigues que s'han descobert mai.

En un racó prohibit de la cova hi ha una empremta del peu d'un xiquet de vuit anys al costat de l'empremta d'un llop.

Un llop famolenc amenaçava el xiquet o caminaven junts, com amics?

O les seues empremtes foren fetes amb milers d'anys de diferència?

No ho sabrem mai.

2. Fills

Acaba el vídeo. ÀLEX, pensatiu, avança i parla als espectadors.

ÀLEX: No heu pensat mai en no haver nascut? No em referisc a voler desaparèixer. No. Vull dir que no haguérem sigut engendrats. No haguera passat res. No haguérem nascut i... ja està.

L'ésser humà és l'únic ésser viu que, generalment, plora al nàixer. L'únic al qual, en moltes ocasions, esperen un bon grapat de mans gelades i estranyes..., el món és hostil des del primer segon. Simplement respirar ja ens provoca dolor.

No vull tindre fills. No vull tindre eixa responsabilitat. I no vull que ningú em pregunte que quan pense tindre xiquets, que ja és hora. No vull despertar-me a les nits, repetir les coses mil vegades, estirar d'ells tothora, amb por de què trien malament... sacrificar la meua relació de parella, canviar els meus amics pels pares dels amiguets dels meus fills... Canviar els meus hàbits. Deixar de fumar, cuinar sense sal, deixar d'eixir de nit... No és rendible... ni tan sols econòmicament.

Les societats, com més avançades, menys fills tenen. I si en tenen és més tard, apurant fins al final amb excuses laborals, econòmiques o d'estabilitat en la relació de parella... I a mesura que un s'apropa als quaranta se li acaba el temps i les excuses, perquè encara està malvist no tindre fills. Com si un haguera de tindre fills per a ser feliç.

(Entra un xiquet d'uns deu anys caminant tranquil·lament, baixa una cadira d'una de les taules i s'asseu.)

No vull tindre fills per inèrcia, per convenció social, per acontentar els pares —que podria ser una bona raó— o per tindre un nou al·li-

cient en la relació de parella. No necessite sentir-me útil o estimat de manera incondicional.

(Ix una xiqueta també d'uns deu anys, baixa una cadira d'una altra taula i s'asseu. Els dos xiquets observen ÀLEX.)

Saber que tindràs algú per a qui seràs una espècie de Déu que decidirà el que està bé i el que està malament; tindre algú que es preocuparà per tu quan sigues vell.

(Ix un altre xiquet i fa la mateixa acció que els altres dos.)

Tindre fills pot arribar a ser un acte egoista en el fons. Perpetuar-se pot ser, fins i tot, una idea perversa.

(Sona una música de piano de fons que suggereix la melodia de «The Walb», de Pink Floyd. Continuen entrant més xiquets. Comença a entrar també gent de diferents generacions. Entre ells, PAU i JESÚS, a prop dels quaranta. Entra gent de cinquanta, seixanta, setanta i fins huitanta-sis anys. Fan la mateixa acció que els primers i s'asseuen.)

Quantes atrocitats ha comés la humanitat en nom dels fills. L'excusa perfecta per a moltes guerres és la defensa de la descendència. No hi ha res més perillós que un animal humà defensant la seua cria, ja siga en una reunió d'escola, al parc o a la franja de Gaza. «Yo, por mi hija, mato.»

És natural. És un instint. Tindre fills és natural. Ens defineix com a éssers vius: naixem, ens reproduïm i morim. Com es diu algú que no té fills? Es diu pare o mare a qui té fills, però no hi ha nom per als que no tenen fills. Tampoc hi ha cap definició de *família* al diccionari que no incloga els fills. Doncs no senyor! No és natural perquè no és sostenible. Hauríem de deixar de procrear tant. Vivim en un planeta de recursos limitats. No tindre fills, fins i tot, hauria de ser considerat l'acte més altruista i ecologista que pot fer l'ésser humà. És més, hauria d'estar bonificat!

Però, així i tot, acabem tenint fills.

Per què hauria de voler tindre fills? Si en breu hauré de fer-me càrrec dels meus pares.

(L'escena s'ha omplert de iaies que observen ÀLEX, asseguts al voltant de les tres taules. L'últim d'entrar ha sigut FRANCESC, de huitanta-sis anys.)

Per a què necessitem més fills? Per a que treballen? Per a que ens paguen les pensions?

(ÀLEX es queda mirant fixament FRANCESC, que acaba de baixar la seua cadira per a seure.)

A més, els majors de hui cada dia duren més.

(Silenci. ÀLEX i FRANCESC es miren.)

3. Esteu per civilitzar

FRANCESC *seu lentament. Últimes notes del piano de fons. Una xiqueta alça la mà i pregunta.*

AINA: Podem pintar?

ÀLEX: Com?

AINA: Si podem pintar.

ÀLEX: No...

SARA: Podem beure?

ÀLEX: Ara no.

IRENE: Podem eixir fora?

ÀLEX: Si acabeu d'arribar. Espereu un moment i voreu.

MARÍA: Puc fer-me un cafè?

CRISTÓBAL: Podem jugar?

ÀLEX: Que no, que primer vull ensenyar-vos...

NEUS: Podem menjar caramels?

DANIÉLA: Podem vore dibuixos al mòbil?

RAQUEL: Puc eixir un moment a fer una cridada?

ÀLEX: No, per favor, calleu, que anem a començar.

Sona un timbre dues vegades i tots —xiquets i majors— comencen a cridar, a córrer, a pujar damunt de les taules, a llançar les cadires per l'aire, a donar colps a les taules...

ÀLEX: Però què feu? Pareu! Calleu, per favor! Quiets! Cadascú al seu lloc, ja! Sileenci! Sileeeenci!!! (ÀLEX obri els braços i crida:) Sileeeenci!!!

Tots s'amaguen baix de les taules i cadires. Silenci absolut.

ÀLEX: Si-len-ci. Però què vos passa? Esteu per civilitzar. Però qui ha educat esta gent? No vos fa vergonya? Intente parlar-vos i ni cas. En sou molts i, només que parreu tres alhora, ja no se sent res. I els xiquets encara, però els altres ja teniu una edat... És que no voleu aprendre res ja? No m'ho puc creure. Aprenem sempre: als sis mesos, als deu anys o als huitanta-sis. Que en siguem molts i que no tinguem espai no significa que no hàgeu de ser respectuosos.

4. Ballant amb llops

Amagats baix de les taules i cadires, xiquets i majors observen ÀLEX.

ÀLEX: Algú ha vist *Ballant amb llops*, *Bailando con lobos*, de Kevin Costner?
(Alguns contesten en veu molt baixa.)

La pel·li comença amb el tinent John Dunbar —Kevin Costner— malferit d'una cama, sense una altra solució aparent que l'amputació en un pobre hospital de campanya.

(A poc a poc, ÀLEX es va posant més en el paper de Kevin Costner.)

En un descuit dels cirurgians, el tinent s'incorpora en la llitera, mossega amb força un tros de fusta, i es calça una bota en la seua sanguinolenta cama. El tio ix caminant, tot ple de sang, munta damunt d'un cavall, entra al camp de batalla i es deté just a la línia de foc. Els seus soldats no donen crèdit del que estan veient. Els soldats enemics tampoc. Els seus l'animen. «Estem amb vostè! Ànim, tinent!» Kevin Costner mira al cel, agafa aire i cavalca amb els braços en creu i els ulls tancats, acarontant les bales enemigues, amb eixe somriure a la boca de qui sap que ja no té res a perdre. Els soldats enemics es desesperen perquè ningú és capaç d'abatre'l. En eixe moment els soldats de Kevin reaccionen ràpidament, sorprenden l'enemic i, finalment, guanyen la batalla!

Així em sent jo cada dia quan vinc a classe, com el tinent John Dunbar.

(Comença a sonar una música de piano que va in crescendo.)

Isc de casa cada dia cavalcant amb els braços oberts, acarontant les bales de pares i d'alumnes, acarontant les bales de polítics i d'altres mestres, però aleshores tanque els ulls i somric a lo Kevin Costner

perquè sé que ja no tinc res a perdre, i que, una vegada dins, podem fer el que ens done la gana!

SARA: Puc fer plastilina?

ÀLEX: Clar que sí.

AINA: Aleshores ja puc pintar?

ÀLEX: Sí. No, però en el terra no. No, però en les parets no, home, que ja eres majoret, no?

Xe, feu el que vos done la gana, clar que sí. Però després ho netejarem entre tots, eh? I en silenci.

PAU *agafa una safata plena de plastilina.*

PAU: Qui vulga fer plastilina que vinga.

La música del piano puja d'intensitat i es va transformant en una melodia inspirada en la cançó «Who's Afraid of the Big Bad Wolf?». Xiquets i majors comencen a pintar les parets del teatre i a fer plastilina. Altres ajuden ÀLEX a muntar una caseta de parc amb una taula i algunes cadires. PAU, asseguda a la taula d'escola amb un grup de majors i xiquets, fa un cub de plastilina. JESÚS s'acosta, agafa un tros de plastilina, el llança diverses vegades, seu a terra i comença a donar-li una forma esfèrica.

JESÚS *(lleva un tros xicotet de plastilina amb els dits)*: De qui és esta orelleta? Del meu xiquet. *(Torna a posar el tros a l'esfera. Seguidament li'n lleva un altre trosset.)* I de qui és esta altra orelleta? Del meu xiquet. *(Torna a posar el tros a l'esfera. Seguidament li'n lleva un altre trosset i se'l posa al seu nas.)* I de qui és este nasset? No, és meu. Que no, que és teu, Antoni, que és una broma. *(Torna a posar el tros a l'esfera i li dona un beset.)* Vinga, se n'anem al parc?

A poc a poc se'n va anant la música.

PAU *(s'alça de la taula i agafa el cub de plastilina)*: Digues adeu a totes. Fins demà. Hala, posa't la jaqueteta, que se n'anem al parc. *(Deixa el cub al terra i el va espentant lentament.)* No córragues, que cauràs.

PAU *continua espentant amb la mà el cub de plastilina pel terra i JESÚS va rodant la seua esfera.*

5. El parc

Al parc hi ha xiquets pintant en el terra. L'esfera i el cub, TONI i ANDREU, caminen entre els xiquets.

PAU: Mira quins dibuixos tan bonics.

JESÚS (TONI s'acosta a un xiquet que pinta al terra): Toni, deixa el xiquet, que està pintant. T'agrada com pinta?

PAU (TONI xoca amb ANDREU): Hala! Compte! Mira, un xiquet nou. Dis-li «hola».

JESÚS: Dis-li «hola».

PAU: Dis-li «com te diuen?».

JESÚS: Dis-li «Toni».

PAU: Ah... Dis-li «hola, Toni», dis-li «jo soc Andreu».

JESÚS: Dis-li «hola, Andreu».

JESÚS acosta TONI a ANDREU i torna a xocar.

PAU: Toni, quines ganes de jugar. Dis-li «no t'haviem vist mai. És un xiquet nou, sí...».

JESÚS: És que normalment venim de matí.

PAU: Dis-li «és que de matí nosaltres estem al col·le, a que sí, Andreu? És que no va al col·le?».

JESÚS: Dis-li «no, de moment hem decidit que no. Entre la meua parella i jo... i els iaïos, de moment, ens apanyem».

PAU: Ja... Bé... doncs Andreu s'ho passa molt bé al col·le, a que sí? Dis-li-ho, dis-li «tinc vint-i-huit amiguets».

JESÚS: Nosaltres, entre setmana, anem molt al Gulliver, que no hi ha ningú.

PAU: Un dia anàrem nosaltres, te'n recordes, Andreu? Ja no se'n recordarà...

JESÚS: Anem també al descampat d'allà darrere...

PAU: El descampat? Està molt brut, no?

JESÚS: Però hi ha molts tresors i tenim un lloc secret, a que sí, tete?

PAU: Ja, és que no pots estar tot el dia a casa...

JESÚS: Ja... nosaltres no parem. Este té una energia... Anem a ballar, que li encanta ballar... mira, mira, ho dic i ja comença. (TONI fa voltes de break-dance.)

PAU: Hala... que bé balles. Açò és break-dance. Ho has vist, Andreu? Tu ho vols provar? Sí? A vore... (Fa una mitja volta.) Hala! Que bé, carinyo! Molt bé! (Mirant TONI, que torna a fer voltes.) És bo, eh? Ho fa molt bé.

JESÚS: El professor diu que per a l'edat que té ho fa molt bé.

PAU: Nosaltres anem a anglès.

JESÚS: Ah, molt bé. Van a anglès, tete. (TONI se'n va cap a un costat.)

PAU: Anem a cantar la cançó. Sí, sí, anem a ensenyar-li-la a Toni. Va, un poquet. «Head, shoulders, knees and toes, knees and toes [...]» Els knees, el genolls, els knees, Andreu. (TONI s'acosta a PAU.) Mira, veus, ell sí que ho ha fet.

JESÚS: És que a ell ballar li agrada molt. L'anglès no tant...

PAU: No, és que és prou que vols que facen una cosa per a que no la facen.

JESÚS: A ell li agrada molt imitar. Tete, fes-li lo de... (TONI se'n va i JESÚS l'agafa.) Vine ací. Ara voràs, fa una cosa... (TONI se'n torna a anar i JESÚS el torna a agafar.) Vine ací, carinyo. Fes-li... (Xiuxiueja a TONI.)

PAU (a ANDREU): Listen! Be quiet. Silence. (Mira la imitació de TONI. Els dos pares riuen.) Eixa és Belén Esteban, no? Ho ha fet igual. I això?

JESÚS: Això és la tele dels iaïos.

PAU: Quin perill, els iaïos...

JESÚS: Els he dit moltes vegades que això no és per a ell, però al final ja no saps com dir-ho.

PAU (agafa ANDREU i li obri la boca): Què dus a la boca? Obri la boca, carinyo. (Li obri la boca.)

JESÚS: Pensava que era un clarió dels xiquets...

PAU: No ho sé, Andreu, obri la boca, fill, obri la boca... la mare que l'ha fet... Mira, una xuxe! Qui t'ha donat una xuxe? (Mira JESÚS.) Andreu, qui t'ha donat esta xuxe?

JESÚS: Ell no ne menja.

PAU (mirant els xiquets que pinten en el terra): Qui li ha donat esta xuxe?

Algú li l'haurà donada, no? Escolteu, que ja sabeu que Andreu no pot menjar xuxes, que després li fa mal la panxa i fa caca mollet. Va, tin (PAU li dona un trosset de plastilina a un dels xiquets. Mentrestant JESÚS està llançant molt alt TONI.) I, a més, ara no es menjarà el berenar, que la mare ha portat galetetes, carinyo, de les que t'agraden.

JESÚS: Ostres, Toni, que al papà se li ha oblidat el berenar. Anem a casa i l'agafem. Com que no?

PAU: Jo tinc galetes. Si en voleu... (TONI s'escapa i va cap a PAU.) A que sí, Toni? Veus?

JESÚS: Vols una galeta? Demana-li-la tu. (TONI va corrents i li pega al peu a PAU.) Espaiet.

PAU: Ai, Toni... Què vols, Toni? I quina és la paraula màgica? La paraula màgica? (Silenci. Finalment PAU i JESÚS miren ANDREU, que ha respost.) Per favor, molt bé, Andreu. Ai, que educat que m'ha eixit. Hala, tin un poquet de galeta, carinyo. (A TONI:) Ara et done la teua, carinyo. (PAU li dona una galeta i l'espenta per a que rode.) Ves a menjar-te-la per ahí, però tranquil·let, amb el papà, sense córrer.

JESÚS: Ja te l'has menjada, d'un mos? Ja està? Caram! Una altra? No. No, no, vine ací. Va, demana-li-la. (TONI impacta contra la cama de PAU.)

PAU: Ah!

JESÚS: Suau!!!! Suau, carinyo...

PAU: Està fort, eh?

JESÚS: Té molta energia... és molt expansiu.

PAU: Què vols, fill?

JESÚS: Una altra galeta.

PAU: Mira, esta que és l'última la partim... (ANDREU renega.) Sí, Andreu, sí, s'ha de compartir.

JESÚS: No, no cal, de veritat.

PAU: Sí, s'ha de compartir. Les coses que portem al parc són per a compartir.

JESÚS (a ANDREU): Digues «no, és la meua última galeta i me la vull menjar jo».

PAU: Que no, que no...

JESÚS (intentant parar PAU): No, no, de veritat.

PAU: Que no, carinyo, te vas a quedar tu amb fam... No. (PAU li dona la galleta a TONI i l'espenta.) Hala, ves, corre!

JESÚS (a TONI): Això no està clar, eh, Toni, quan tu no vols compartir la teua bici al parc, el papà no t'obliga. (PAU, atenta a l'explicació.)

PAU (a ANDREU): Clar, s'ha de compartir...

TONI puja a la caseta.

JESÚS: Toni, t'estic parlant... Va, tira't, lèmur.

PAU: Eh, no, no, baixeu d'ahí, baixeu d'ahí, que això cau. El sostre està molt inestable i l'altre dia va caure un xiquet. Baixa, Toni.

JESÚS: Sí, no et preocupes. Ell ja ho sap. (A TONI:) Recorda que ahí no pots xafar, que està trencat.

PAU: Baixa!

JESÚS: Vinga, tira't, lèmur.

PAU: Baixa, carinyo.

JESÚS: Vinga, bota, lèmur. Una, dos... i tres! (TONI bota del sostre als braços de JESÚS i tots dos cauen al terra, on està ANDREU. PAU s'anticipa ràpidament i lleva el seu fill. JESÚS i TONI es barallen pel terra. TONI se li'n puja al cap.) Què fas, què fas? Ah, ah, ah... El monyo, no, no m'estires del monyo, que em fas mal.

PAU: No, no, no te lleves la jaqueta, que fa fred, que després et refredes.

JESÚS: Solta, que ja sé que eres un llop. Eh, que jo també soc un llop, eh? (JESÚS fa de llop amb TONI.) Agrrrrr!

PAU: Xxt... No, tranquil, Andreu, si no passa res, no és un llop de veritat. És el pare de Toni. (ANDREU s'amaga darrere de PAU.)

JESÚS: Auuuuuu!!!!

PAU: Espera, ara li ho diem. (A JESÚS:) Perdona... perdona... (A ANDREU:)

No, home, no, que és el papà de Toni. (A JESÚS:) Perdona, perdona...

JESÚS (es gira ràpidament fent de llop i PAU s'espanta un poc): Arrrrrrrr!

PAU: T'importaria fer un altre animal? És que el llop li fa por, a que sí, carinyo?

JESÚS: Molt bé, fem... quin animal vols, Andreu?

PAU: Quin animal vols? (A ANDREU:) Ah, el mico?

JESÚS: El mico?

PAU: El mico li agrada molt. (Fan el goril·la molt bèstia i espenten PAU. A JESÚS:) Perdona! Perdona! És que... saps què passa? És que nosaltres

el mico no el fem així. Nosaltres el fem més... Mira, Andreu, espera, amb la mamà. Anem a ensenyar-li com fem el mico. Mira, el mico el fem així: «Iiiii, iiii».

(PAU imita el mico.) A que sí, Andreu?

JESÚS: Mira, Toni, cadascú el fa com li agrada...

PAU (agafa ANDREU i li dona un beset): Ai, el meu xiquet! Quin mico més bonico que tinc!

JESÚS (agafant TONI, que se'n vol anar): Andreu, a tu t'agraden els caragols? Vine, li ensenyem el caragol, que ell no ho ha vist. Mira, Andreu, nosaltres fem el caragol. (Comença a amassar TONI.)

PAU: Mira, mira com fan el caragol.

JESÚS (amassant TONI): Respira, respira, relaxa't, tete.

PAU (canta): «Caragol, trau banya, puja a la muntanya; caragol, trau vi, puja al muntanyí.»

JESÚS (fent un cilindre amb la plastilina): Molt bé, tete.

PAU: Això no li farà mal?

JESÚS: I ara, este és de goma. (Allargant el cilindre:) Hala, tete, estira't. Molt bé.

PAU: No, no, carinyo, tu no. La mare, si vols, et fa unes banyetes, vols?

JESÚS: Ale, gira, gira, gira, molt bé.

PAU: Ale, anem a buscar unes banyetes. (Va cap a la taula on xiquets i majors fan plastilina.) Teniu unes banyetes? A vore... (Li donen dos banyes de plastilina.)

JESÚS: A vore, pega't la volta. (Li pega la volta al cilindre allargat, que fa soroll al caure. Comença a enrotllar el cilindre i fa un caragol.) Això és, enrotllat.

PAU (agafant la plastilina que li donen): Esta em va bé, gràcies. I esta també. M'encanta. Mira quines banyetes! Mira quin caragolet!

JESÚS (fent-li les banyetes a TONI): A vore les banyetes. Mira...

PAU (canta mentre els dos caragols s'acosten lentament): «Un caragolet se n'anava a l'escola perquè volia aprendre a llegir.»

JESÚS (TONI comença a tremolar): Epa, suau, carinyo.

PAU: Que ve el turbo! Que ve el turbo!

JESÚS (TONI tremola cada vegada més fins que ix disparat a per ANDREU): Suau, carinyo, suau! Suau, per favor!! Antoni!! (TONI es llança damunt d'ANDREU i rodolen pel terra. JESÚS i PAU corren darrere d'ells. JESÚS agafa TONI.) Toni, li has fet mal! Li has fet molt de mal, no ho veus? (Sense voler xafa ANDREU, que està en el terra.) Hala, perdona!

PAU: Compte!!! Home!!! (PAU agafa ANDREU.)

JESÚS: Perdó, perdó.
 PAU: No, home... Tranquil, Andreu, tranquil.
 JESÚS: Perdona, carinyo... (JESÚS es va llevant la plastilina que se li ha quedat en la sola de la sabata.)
 PAU: Hala, ja està, no ha sigut res. Mira, veus? Ja està, no ha sigut res. Ja està, carinyo.
 JESÚS (li dona a PAU el trosset de plastilina que se li havia quedat a la sola): Tin... és del teu fill.
 PAU: Gràcies. Ah, no, açò no és del meu fill. (Li'l torna a JESÚS.) Serà del teu.
 JESÚS: No? (Va a posar-li la plastilina a TONI, però l'acaba tirant.)
 PAU: Pareixia, però no. Ja està, carinyo, no ha sigut res. És que el papà de Toni no se n'ha adonat...
 JESÚS (TONI puja de nou al sostre de la caseta): On vas, tete?
 PAU: ...ha sigut sense voler.
 JESÚS: Va, tira't, lèmur...
 PAU: Eh, disculpa...
 JESÚS: Una, dos...
 PAU: ...que ja t'ho he dit abans, que això és molt perillós. Fes el favor de baixar-lo d'ahí, fes el favor. T'ho he dit abans ja. Va, Toni, baixa. Va...
 JESÚS: Va, tira't, lèmur. Una, dos...
 PAU: ...que l'altre dia va caure un xiquet i encara es farà mal. (A una xiqueta que juga al costat:) Ves un poquet arrere, per favor, Aina.
 JESÚS: Ell és molt àgil, tranquil·la, que no cau.
 PAU: Ja, però és que és igual, perquè hi ha molts xiquets, no ho veus? I després ells fan el que veuen.
 JESÚS: Eh, eh, on vas? Què fas? (TONI s'amaga darrere de la caseta i desapareix.)
 PAU: No, si al final caurà, ja voràs.
 JESÚS: Toni! Carinyo! Vine ací!
 PAU: Dis-li que baixi, per favor. Ja t'he dit que l'altre dia un xiquet va pujar i... Perdona, t'estic parlant.
 JESÚS: Perdona, és que no sé on està el meu fill.
 PAU: Haurà caigut?
 JESÚS: Toni! (Als xiquets que hi ha al costat:) Heu vist un xiquet que ha baixat per ací?

XIQUETS: No.
 PAU: On està?
 JESÚS (se'n va cap al fons, on majors i alguns xiquets pinten): Toni!
 PAU: La mare que va...
 JESÚS: Toni! Toni! (A majors i xiquets del fons:) Heu vist un xiquet així xicotet rodonet? Anava de groc... (JESÚS pregunta també a la taula on fan plastilina i tampoc no ho saben.)
 PAU: Com dius, Andreu, carinyo? Caca? Ara caca? Ara vols fer caca? Anem a casa, que la mare no porta tovallotes... Ja, ja sé que no et pots aguantar. Val, espera, espera, espera. Val, abaixa't els pantalons, abaixa't els pantalons. (PAU sosté ANDREU mentre fa caca.) Vinga, fes forceta.
 JESÚS (ix d'escena per l'esquerra): Toni! Toni!
 PAU: Compte, no t'embrutes el pantalon, per favor, que no guanyem per a pantalons. (A JESÚS:) No apareix? A vore. (Cau una caca al terra.) Hala, quina caca... que gran...
 JESÚS (creua cap a la dreta): Este se n'ha anat al descampat, com si el ve-gera...
 PAU: Al descampat?! Això està molt fosc. A vore si se l'ha endut algú...
 JESÚS: No digues això, dona...
 PAU: Vinga, Andreu, fes forceta. Hala, més caca.
 JESÚS: Toni! Me'n vaig, Literato Azorín, 32, porta 2. Ja vindràs! (Se'n va. Alguns xiquets criden avisant-lo que han trobat TONI.)
 PAU: Ja ha aparegut? Ja ha eixit? (ANDREU continua fent caca.) Hala, quanta caca. Tota la setmana sense fer caca.
 JESÚS (als xiquets): Gràcies. Tete, és que... quan et crida el papi has de vindre. Sí...
 PAU: Això, riny-lo, riny-lo.
 JESÚS: Que estaves jugant a l'amagatall? Però si no hem comptat...
 PAU: Andreu, això no es fa, a que no? Això no es fa.
 JESÚS (TONI torna a pujar al sostre de la caseta): Però, on vas ara? Va, l'última vegada, però l'última i se n'anem.
 PAU: No, de veres, eh? Fes el favor... mira, jo ja no sé com dir-t'ho. Què no estàs entenent? Fes el favor de baixar-lo d'ahí, que això és perillós.
 ÀLEX s'acosta i mira què passa.

JESÚS: A vore... és que el parc és de tots i cadascú fa el que considera. Tu no li pots prohibir al meu fill que pugui ahí.

PAU: Ja ho sé que el parc és de tots, però este parc no és per a fer eixes coses, val? Fes el favor de baixar-lo.

Silenci.

JESÚS: Vinga, Toni, ja està, se n'anem. Baixa, per favor.

PAU: Toni, baixa, que et faràs mal.

JESÚS: Sí, ja ho sé, però hui no pot ser. Baixa, per favor, després t'ho expliqui.

PAU (*s'acosta a TONI*): Baixa, Toni.

JESÚS (*a PAU*): Ja baixa, un moment. Toni, t'ho estic demanant per favor, va, carinyo.

PAU: Toni...

JESÚS (*a PAU*): Un moment, que ja baixa ell. Toni, baixa, per favor, va, carinyo. (*Baixa TONI de la caseta i li pega unes quantes bufetades al seu pare.*) Que no. No li pegues al pare. Al pare no li pegues. No me pegues. El pare te pega a tu?

TONI torna a pujar al sostre de la caseta.

JESÚS (*TONI se torna a escapar i torna a pujar*): Toni, para, para ja, eh?

PAU: De veres, eh... jo ja no sé com dir-t'ho!

JESÚS: Li ho estic dient!

PAU: Però no t'acabe de dir que el baixes d'ahí!?

JESÚS: Però si és ell, que no soc jo, collons, que no l'has vist o què?

PAU: Doncs tu l'agafes i el baixes i punt. (*PAU espenta JESÚS, puja i baixa TONI.*) Mira. Ja està, ja l'he baixat. Ja està, no passa res.

JESÚS: Eh, al meu fill tu no el toques, eh?

PAU: Ni ganes, eh? Hala, va, Andreu, que se n'anem. (*PAU agafa ANDREU, junta els trossos de plastilina que havien quedat pel terra quan ha fet caca i se'n va cap a l'esquerra.*)

JESÚS (*deixa TONI en el terra i se'n van cap a la dreta*): Se n'anem tots... que hui la policia del parc no ens deixa fer res.

PAU (*es gira i torna cap a JESÚS*): Tu eres gilipolles? (*Silenci i atenció de tots.*)

Xiquets i majors deixen de pintar o de fer plastilina. ÀLEX ja s'emporta algun xiquet.)

JESÚS: Gilipolles? (*Va cap a PAU. Els dos al centre de l'escena.*) Gilipolles tu.

PAU: Escolta, a mi no em digues *gilipolles* davant del meu fill, eh?

JESÚS: Però si has començat tu.

PAU: Has començat tu!

JESÚS (*a ANDREU*): Andreu, a que ha començat ta mare? Ha sigut ella.

PAU (*a ANDREU*): Ha començat ell. (*Deixa ANDREU en el terra.*) Andreu, espera't un poquet. (*A JESÚS:*) Escolta, més greu és tindre un comportament *gilipolles* que dir *gilipolles*.

JESÚS: Ah, sí?

PAU: Sí. Escolta, jo no sé què estàs fent. No t'adones que tu eres un referent? Que els xiquets aprenen imitant.

JESÚS: Que jo no vull que m'imiti, no vull que siga una còpia meua.

PAU: És que això no ho pots evitar. Ell farà el que tu faces, per això no pots fer el que te done la gana.

JESÚS: Per què no?

PAU: Perquè no.

JESÚS: Però per què no?

PAU: Perquè no i punt!

JESÚS: I l'instint?

PAU: Quin instint?

JESÚS: El seu instint. Ells són lliures i tenen el seu propi criteri.

PAU: Criteri? Un xiquet de tres anys i mig?

JESÚS: Clar que sí, ells saben millor que ningú el que poden i el que no poden fer. Ells saben millor que tu i que jo el que necessiten.

PAU: No, tu has de saber el que el teu xiquet necessita. Els pares tenim l'obligació d'esforçar-nos per a que els nostres fills siguen millors que nosaltres.

JESÚS: Esforçar-nos...

PAU: Sí, escolta, el meu iaio li pegava a ma mare amb l'espardenya, ma mare em cridava i m'amenaçava, i jo, al meu fill, l'abrace i li expliqui les conseqüències de les coses que fa. Ens hem esforçat i hem millorat. El que jo no sé és el que estàs fent tu... Tu quin fill vols tindre?

JESÚS: Perdona? Que quin fill vull tindre jo? Jo vull tindre el fill que tinc. Toni. (*Intenta agafar TONI.*) Un fill lliure... Vine ací, collons. (*Finalment*)

6. Canvi de rols

l'agafa i comença a llançar-lo contra PAU.) Perquè la llibertat està per damunt de la seguretat i, fins i tot, per damunt de la higiene!

PAU: Ja està bé! Escolta, el que el teu fill necessita són límits. Tu veus eixa paret? Això és un límit. *(Torna a agafar TONI i l'estampa contra la paret repetides vegades fins que es queda enganxat.)* I el teu fill ha de saber que d'ahí no passa! D'ahí no passa! D'ahí no passa! *(ÀLEX a punt d'intervindre.)* Ho veus? Ja ho ha après.

JESÚS *(silenci, JESÚS es queda paralitzat. Després mira ANDREU, que està en el terra):* Doncs el teu fill el que necessita... *(JESÚS agafa ANDREU i el llança per l'aire) ...és volar!*

PAU: Andreu!

JESÚS *(continua llançant-lo):* Necessita volar!! Mira, mira!

PAU: Dona-me'l, dona-me'l!

JESÚS: Mira com riu...

PAU: Dona-me'l!

Apareix ÀLEX, que es posa enmig.

PAU: Està plorant!

JESÚS: Està plorant d'alegria!

PAU: Vine, Andreu, carinyo... No plores, no plores!

ÀLEX *(separant PAU de JESÚS):* Per favor.

JESÚS *(continua llançant ANDREU):* Mira, mira com li agrada.

ÀLEX: Per favor...

PAU: Carinyo, no et preocupes, que està la mare ací...

ÀLEX: ...per favor, voleu calmar-vos? És que esteu bojós? No sabeu parlar com les persones o què?

JESÚS continua llançant ANDREU d'esquenes a ÀLEX.

PAU: M'ha furtat el meu fill. Està boig.

ÀLEX: Per favor, he dit...

JESÚS: Està boig... però si ha estampat el meu fill!!! *(Assenyalant TONI, que continua enganxat a la paret.)* Mira, mira!

ÀLEX: Per favor, silenci... Escolteu...

PAU: Que me'l torne...

ÀLEX *(a PAU. Mentre, JESÚS li fa burla a PAU d'esquenes a ÀLEX):* A vore, escolta. S'ha d'aprendre a compartir, d'acord? Tot el que portes al parc és per a compartir.

PAU: No, és que jo no vull compartir el meu fill. És meu, és meu! Jo no tinc per què compartir el meu fill! *(Comença a plorar.)*

ÀLEX *(es gira cap a JESÚS):* Ja està bé, eh, ja està bé la broma! *(Es torna a girar cap a PAU, que plora. Mentrestant, JESÚS va amagant-se trossets d'ANDREU a l'altra mà.)*

PAU *(plorant desconsolada):* De veres...

ÀLEX: Va, bonica...

PAU: ...que me'l torne.

ÀLEX *(s'agenolla per a consolar-la):* Va, no... Escolta, vols anar a la fira? Vols anar a la fira?

PAU: Que no vull anar a la fira, que vull que em torne el meu fill, que és meu i l'he parit jo. *(Intenta agafar ANDREU, però ÀLEX no la deixa.)* Per favor...

ÀLEX *(intenta distraure-la assenyalant cap a una altra banda):* No, no, mira qui ha vingut, mira qui ha vingut... *(PAU es queda mirant cap a eixe lloc. ÀLEX es gira cap a JESÚS i li lleva violentament la plastilina.)* Dona'm, dona-m'ho! Què dus a la mà?

JESÚS *(per darrere, es canvia el trosset de plastilina de mà i li mostra la mà sense res):* Res...

ÀLEX: A l'altra.

JESÚS *(torna a fer la mateixa operació. PAU atenta ara al que fa):* Res.

ÀLEX: Dona-m'ho!

PAU *(va cap a JESÚS i li pega una galtada):* Se l'ha amagat!

ÀLEX (*separant a PAU*): Val! Hui et quedes sense llegir els contes!

PAU (*assenyalant JESÚS*): Però si ha sigut ell!

ÀLEX: No assenyaies!

JESÚS (*li llança el trosset de plastilina a PAU*): Tonta!

Silenci. PAU es gira molt seriosa i camina lentament cap a JESÚS.

PAU (*respira profundament*): Això no es diu, eh? Això no es diu.

ÀLEX (*avança i retira PAU amablement*): Espera, carinyo. (*A JESÚS:*) Això qui t'ho ha ensenyat? Qui t'ho ha ensenyat?

PAU: A l'escola, segur.

JESÚS (*mirant la plastilina*): Dona-me-la.

ÀLEX: No, no, qui t'ho ha ensenyat? Dis-m'ho.

JESÚS (*estirant ÀLEX de la dessuadora*): Dona-me-la, dona-me-la.

ÀLEX: Prou! Prou! No m'estires!

PAU: Ale, va, ja està, se n'anem. Dona-me-la, que se n'anem a casa.

ÀLEX: Deixeu-me, per favor...

JESÚS comença a pegar cops de peu. ÀLEX al mig.

ÀLEX: No alces la cama.

PAU: No es pega, no es pega!

ÀLEX: No alces la cama!

PAU: Que no es pega, no es pega, no es pega! Jesús, no es pega!!

ÀLEX agafa la cama a JESÚS.

JESÚS: Ah, solta! (*Es tira al terra i fa una rabiola. Crida i es meneja de manera convulsiva.*) Ahhhhhh!!!

ÀLEX: Prou ja! Prou!! (*JESÚS continua igual.*) Doncs se n'anem! (*ÀLEX avança tirant de la cama i arrossegant JESÚS. PAU darrere, peguen voltes.*)

JESÚS: Que nooooo!!!!

ÀLEX: Si no t'alces, se n'anem així!

JESÚS: Que nooo!!!! Que nooo!!!!

PAU: Va, ens quedem un poquet més...

ÀLEX para, agafa JESÚS per la caputxa i estira. PAU estira d'ÀLEX.

ÀLEX: No, no ens quedem.

PAU: Va, un poquet més, per favooooor!

ÀLEX: Deixa'm la jaqueta!

PAU i ÀLEX van al terra. Tots tres estirant-se. ÀLEX i JESÚS amb la caputxa posada.

ÀLEX: Deixa'm la jaqueta! Deixa'm la jaqueta, per favor!

PAU: Un poquet més, per favor.

JESÚS s'alça sense la jaqueta i ÀLEX li la llança.

ÀLEX: Posa't la jaqueta! Posa't la jaqueta, que fa fred i et refredaràs!

JESÚS: Que no em pose la jaqueta, que tinc calor, que tinc una altra temperatura. No em veus, que no pare? Estic suant. Val? (*Fa dues palmades.*) Se n'anem!

ÀLEX i PAU: No, no no, nooooo.

JESÚS: Com que no? Que sí, que se n'anem, que no ens podem quedar ací.

PAU (*des del terra*): Per què no?

JESÚS: Perquè no.

ÀLEX: Però, per què no?

PAU: Nooo.

JESÚS: Perquè no, perquè ho dic jo i punt. Ale, se n'anem. (*Agafa PAU del peu i estira. ÀLEX agafat de PAU, esvaren pel terra.*)

ÀLEX: No et soltes, Pau.

PAU: Nooooo.

JESÚS: Ai... que pesats que sou, tot el dia estirant! (*Creuen l'escena, JESÚS s'atura i alça ÀLEX per a rentar-li els ulls amb saliva.*) Vine, tu t'has rentat la cara hui? Mare meua...

ÀLEX: No, no, no vull... Ahhh! Mira Pau, mira Pau.

ÀLEX i JESÚS comencen a fer-li cosquerelles a PAU, que està en el terra.

PAU: No, no, no...

ÀLEX: Ale, ja està.

ÀLEX *carrega PAU en un muscle i intenta endur-se-la. PAU s'agarra de la samarreta de JESÚS.*

PAU: No, per favor, l'última.

JESÚS: És que te n'has d'anar ja, carinyo.

PAU: L'última, va...

JESÚS: Pregunta-li-ho a ton pare.

PAU: Curteta, curteta.

ÀLEX *intenta caminar, però no pot.*

JESÚS: Va, fem l'última, Àlex?

ÀLEX: L'última de veritat, eh?

Agafen PAU de peus i mans i la voltegen com si fora una corda.

ÀLEX i JESÚS: Una, dos... i tres! *(La deixen al terra.)*

ÀLEX: Ai, que ja no puc més! Ai, que major queestic... *(Es tira al terra.)*

JESÚS *(es llança damunt d'ÀLEX)*: Al muntonet!

PAU: Jo també! *(Puja dreta damunt de JESÚS.)*

ÀLEX: No, no, no...

JESÚS *s'alça, PAU bota i es torna a tirar damunt de JESÚS.*

PAU: Un altre muntonet.

JESÚS: No, no, que no puc més... Ahgrrr. *(Es passa a PAU per damunt del muscle i li mossega la panxa.)*

PAU: Una altra.

JESÚS: No.

PAU *(es torna a pujar damunt de JESÚS)*: L'última, per favor!!

JESÚS *(es transforma en llop i pega voltes amb PAU al llop)*: Soc un llop! Soc un llop! Soc un llop!

ÀLEX: Auuuuu!!!!

JESÚS: Aterratge!!! *(Tots dos cauen pel terra. JESÚS amenaça PAU.)* Ahgrrr...

PAU: Fora, llop!

ÀLEX *també s'ha transformat en llop i es llança damunt de JESÚS. Els dos cauen.*

JESÚS: Hòstia!

PAU *(li pega a JESÚS al cul. Comença a sonar un efecte sonor repetitiu de vents i piano que anirà pujant lentament)*: Eh!! Això no es diu!

ÀLEX: Eh, no es pega, eh? No es pega.

PAU: Tu, calla, que per a tu també n'hi ha.

Alça la mà i ÀLEX s'aparta.

PAU: Vinga, que se'n anem.

JESÚS *(a PAU)*: Espera un moment, que vull fer l'avioneta. *(JESÚS puja damunt dels peus d'ÀLEX i fa l'avioneta.)*

PAU: Què fas? Jesús, que cauràs.

JESÚS: No em soltes les mans!

PAU: Jo també vull volar.

JESÚS cau. Els dos riuen. PAU es queda mirant-los.

ÀLEX *(enganyant-la)*: No, no pot ser...

ÀLEX i JESÚS *corren cap a PAU, l'agafen i la puguen com si volara per tot l'espai. La llum comença a canviar.*

PAU: Estic volant. Estic volant. *(Saludant alguns xiquets i majors que estan al fons:)* Adeu! *(La deixen suaument al centre del primer terme. ÀLEX i JESÚS sostenen PAU encara amb els braços oberts i inclinada cap a davant.)* He volat... he... volat... *(Es gira cap a ÀLEX i JESÚS.)* Ho heu vist? He volat. Puc volar. *(ÀLEX i JESÚS comencen a estirar de PAU cada vegada amb més força.)* Vinga, va, no pense estirar de vosaltres una altra vegada. Tots els dies igual, que quan voleu sí que camineu. Vinga! Iaio! Iaio!

7. Mare Coratge

PAU tira dels dos. A poc a poc van apareixent iaïos i xiquets que es van sumant a una massa de persones de les quals tira PAU. La música continua pujant i es mescla amb la cançó «Je ne regrette rien».

PAU: Vinga, va, mira que vos costa. Va, per favor. Camineu un poquet. Vinga, que ja quasi estem. Si és ahí, va, per favor. Voleu caminar? Que encara hem d'anar a comprar... i a més hui toca dutxa! I a sopar rapidet! I a llegir el conte, també rapidet, que jo també vull llegir! I entendre del que llig! Ai, si m'ho hagueren dit abans... m'ho haguera pensat! I tant que m'ho haguera pensat... però ara ja... Va, avanceu, però voleu col·laborar? Quines ganes tinc que vos feu majors i em deixeu tranquil·la tots, que ja no puc més!

Que jo a soles no puc, no ho veieu? No ho veieu que no puc més, que estic prima, que no menje, que m'alce vint vegades de la taula, que quan vaig a menjar ja està tot gelat? Vos ho dic de veres, vosaltres no sabeu el que és això... Estic cansada... quines ganes tinc que vos feu majors i em deixeu tranquil·la, tots, que ja no puc més, que acabareu amb mi! Estic cansada, vull descansar, vull dormir i que no em desperte ningú demanant-me aigua ni pipi ni monstres... Que no! Que els monstres no existeixen! Que tinc son, vull dormir, tinc molta son... Necessite descansar, dormir...

Les dones taral·legen la cançó de «Je ne regrette rien» com si fora una cançó de bressol. MIQUEL, un iaïo, agafa PAU al braç i l'adorm. ÀLEX agafa LUCÍA, una xiqueta, i JESÚS agafa JUAN, un major. Xiquets i majors seuen en semicercle. MIQUEL deixa PAU als braços d'EUFRASIA, una iaïa. La música ha anat desapareixent i sols s'escolten les veus de les dones taral·lejant la cançó.

8. Els tres porquets

Les dones deixen de cantar. Silenci. JESÚS observa LUCÍA i JUAN.

JESÚS: Esteu dormint? No, no esteu dormint... però quasi... I tu, Pau, estàs dormint? No, però que bé que s'està ahí, veritat? (*Silenci. JESÚS es queda mirant-los.*) Voleu un conte? Vos contaré un conte que em contava mon pare quan era xicotet. Això era una família de porquets que vivien a una caseta a la muntanya, al costat d'un bosc immens ple d'arbres, de senders i de camins. Eren tres germans: el xicotet, el mitjanet i el gran. Un dia van decidir que se'n volien anar de casa. A la mare (*s'alça PAU*), tot i que sabia que eixe moment arribaria, l'agafa desprevinguda. Es queda mirant els tres porquets (*s'alça ÀLEX*) i els diu...

MARE: Les hores que m'hauré passat mirant-vos. Quan jugàveu, quan menjàveu, quan dormíeu... Recorde perfectament els vostres primers passos, les primeres paraules, la cara que va posar el dia que va aprendre a anar amb bici. Com més vos mirava, més ganes tenia de mirar-vos... i més por tenia que arribara este dia. On anireu, fills meus?

FILL: Jo què sé, per ahí, mare.

MARE: És que heu discutit amb el pare?

FILL: No, i ara, que volem anar-nos-en.

MARE: Ja, però quina pressa teniu? Encara sou molt joves.

FILL: Sempre dius el mateix.

MARE: Espereu un poc.

FILL (*ÀLEX li fa un bes i se'n va*): Se n'anem, mare.

MARE: Espereu! Que espereu, he dit!

ÀLEX torna al seu costat i creua els braços.

FILL: Béeé, esperem.

Silenci.

FILL: Ja?

MARE: Mira que sou impacients.

FILL: Que no passa res, va.

MARE: I el llop?

FILL: Que el llop no existeix. (*A xiquets i adults:*) Veritat que no? Veritat que el llop no existeix? Va, un beset, mare. (ÀLEX torna a besar PAU.)

MARE: Però aneu amb compte, per favor.

FILL: Que síí... Adeu, mare.

MARE: Adeu, fills meus.

ÀLEX se'n va.

MARE: Si per mi fora, el món pel qual caminariem els meus fills seria tot de cotó-en-pèl. Tapissaria tots els cantons. Triaria tots els vostres amics, nòvies i companys de feina... Si per mi fora, no hi hauria malaltia capaç d'acabar amb vosaltres; detindria el temps només per poder continuar mirant-vos tal com sou ara... Però sí, ja sé que això és impossible... (*Mirant algunes dones:*) Veritat?

JESÚS: I els tres porquets se n'anaren. Van caminar junts durant molts dies, fins que arribaren a un creuament de camins on van decidir separar-se. El xicotet va agafar el camí de l'esquerra, el mitjanet va agafar el camí del mig i el gran, el camí de la dreta. I van passar molts anys fins que es tornaren a vore.

Van quedar a dinar en casa del mitjanet, que era qui tenia la casa més a prop de les altres dos. Com mon pare me'l contava era que el xicotet havia portat un encisam i unes tomaques del seu hortet, el mitjanet havia preparat un pollastre i unes creïlles al forn i el gran havia dut unes botelles de cava i foie. I van estar xerrant, recordant anècdotes de quan

eren xicotets i també van parlar del que havien sigut les seues vides des que s'havien separat.

El xicotet va contar que s'havia fet una casa de palla, i que era molt còmoda —un poquetet geladeta a l'hivern— i que vivia molt feliç amb la seua parella, els seus tres fills i el seu hortet. El mitjanet va dir que ell també vivia molt feliç. Ell vivia a soles i comentava que s'havia fet una casa de fusta perquè en aquella època tenia un amic que treballava a Leroy Merlin i li havia eixit tot a preu de cost. El gran deia: «Jo visc a una casa... una casa, casa... de pedra... amb garatges, jardins... piscines...». Va dir que tenia dos fills i que ara estava separant-se de la seua parella, però que no es podia queixar.

El xicotet no podia deixar de preguntar-se: «Jo juraria que, quan se'n vam anar, la mare ens va donar el mateix als tres...». Però ningú no parlava d'això. I van anar passant les hores i es va fer de nit. I, en un moment donat, algú va tocar a la porta. (JESÚS toca a la porta de la casa.) Esperes algú?, li van preguntar els dos germans. No, va respondre. Sí, qui és? (JESÚS es gira i comença a fer un so de llop. Es torna a girar i fa de porquet.) Qui és?

(JESÚS torna a fer el so de llop i comença a girar-se cap als xiquets i majors que escolten el conte.) Obriu-me la porta. Obriu-me la porta. (JESÚS fent de llop va passant per entre els majors i els xiquets. Desapareix per darrere i udola com un llop.) Obriu-me la porta, per favor!!! Deixeu-me entrar!!! Deixeu-me entrar!!!! I el llop es va posar tan nerviós que va començar a bufar i a bufar i la casa va envolar.

Els tres porquets van eixir corrents i el major va dir: «Seguiu-me!!». Van arribar a una gran reixa. Darrere d'eixa reixa hi havia un camí llarguíssim i, al fons, una... no, allò no era una casa... allò era una mansió. El major va obrir una porta enorme. Van passar els tres i... Pum! Txic, txic, txic... deu forrellats segellaven aquella porta. Cent vint-i-cinc càmeres vigilaven cadascuna de les estances.

Ací estarem segurs... I van seure en un raconet del saló. Voleu prendre alguna cosa?, va preguntar el germà major. No, gràcies, contestaren els altres dos, estem... bé. (*Silenci.*) Els minuts es feien hores i les hores, dies, en aquella nit interminable. I, en un moment donat, el germà major es va alçar i es va quedar mirant fixament una de les pantalles d'aquelles càmeres... i va vore passar una ombra! (*Alguns xiquets i adults s'espanten.*)

9. Alçar la mà

Va anar al centre del saló i va descobrir una empremta de llop junt a una de seua. *(Silenci.)* Què voldria aquell llop? Penseu que es tractava d'un llop famolenc que volia menjar-se els tres porquets? *(Xiquets i majors contesten.)* A mi m'agrada més pensar que el llop només volia entrar perquè volia ser amic seu. És que a mi este conte em feia por quan era xiquet. Especialment el moment en què el llop tocava a la porta... Mon pare ho feia en el capçal del llit i jo em cagava de por... literalment. És que quan era xicotet hi havia prou coses que em feien por... Hui en dia ja no... bé, ara tinc unes altres pors... *(Silenci.)* Vosaltres teniu por? *(Xiquets i majors contesten.)* De què teniu por?

IRENE: Jo, de les panderoles.

EUFRASIA: Yo tengo miedo a la droga... por mis nietos.

MARÍA VALIENTE: A mí me da mucho miedo no poder valerme por mí misma y depender de los demás en el futuro.

RAQUEL: A mi em fa por pensar que un dia el meu fill em necessite i no m'ho diga.

PAU: Jo em pensava que no tenia por, però últimament em fa por no ser suficientment forta com per a assumir que ma mare un dia ja no estarà.

JÚLIA: Jo tinc por d'haver d'educar els meus nets.

JESÚS: A mi em fa por no tindre la força suficient, la sensibilitat o la paciència necessària per ser un bon un pare.

Sona una música. Tots van alçant la mà a càmera lenta. Poc a poc van alçant-se mentre fan gestos, demanant la paraula a JESÚS. La música continua. JESÚS fa gestos per a que callen i seguen. L'escena va enfosquint-se. Finalment, JESÚS obri els braços i somriu a lo Kevin Costner. Torna a obrir els ulls, mira i fa un gest a CRISTÓBAL, un dels xiquets, que avança lentament cap al centre del primer terme de l'escenari i ix de la càmera lenta quan comença a parlar.

10. No vull

CRISTÓBAL: Vull estar per civilitzar! Vull ser un maleducat, sense vergonya!

AINA: Vull pintar el que em done la gana.

MARÍA SEGURA: Estic farta de sentir la paraula *no*.

IRENE: I que em diguen les coses quaranta mil vegades. Que pesaaats!

VICENT: S'ha de compartiiir, Vicent, s'ha de compartiiir!

NEUS: No vull estar quieta. Tinc nou anys i hui he après a fer un volantí lateral!

Se'n va fent un volantí lateral.

JÚLIA: No m'empenedisc de res. Vull començar de zero!

ALBERTO: Tinc cinquanta-sis anys i hui he après a caminar com un actor per l'escenari.

JUAN: Mon pare em pegava amb el cinturó!

MARÍA VALIENTE (*des de darrere*): I a mi amb la sabata!

JUAN: Mon pare em pegava amb el cinturó i els meus fills no em deixen consentir els meus nets! Vull malcriar-los!!

MARI CARMEN: No vull que els meus fills em diguen el que he de fer!

DANIELA: Daniela, si caus, ploraràs dos vegades!

VICTORIA: Que ningú t'haja de cridar l'atenció, Victoriiaaa, què dirà la senyora Isabel?

MIQUEL: Vull anar amb moto! Amb una Harley, a ser possible!

EUFRASIA: ¡Yo, a los 11 años, estaba trabajando! ¡¡Y ahora estoy aquí, en la universidad!!

SARA: Vull botar hores i hores en un bassal i embrutar-me!

JESÚS: Vull ser el millor pare del món!

ÀLEX: Vull ser el millor fill del món, però sé que és impossible.
JESÚS: Vull ser el millor pare del món, però li he posat al meu fill dibuixos tota la vesprada per a que em deixara tranquil.
PAU: Jo li he comprat xuxes per a que se callara. Li he donat el menjar cremant, m'ha caigut de la banyera, se m'ha oblidat arregar-lo del col·le i ha estat un mes amb els peus apretats perquè les sabates li venien xicotetes!
ÀLEX: Jo he estat un mes sense vore els meus pares i sense telefonar-los. He tingut una adolescència terrible i he arribat a dinar tard quasi sempre.
JESÚS: He apuntat els meus pares a anglés, a informàtica i a ioga. Els he imposat la meua manera d'educar els seus nets i he tirat pel terra la seua.
ÀLEX: Jo he mentit als meus pares, els he cridat i m'he aprofitat del seu amor incondicional tota la vida!
PAU: He mentit al meu fill, li he cridat i l'he amenaçat! Sí! He fet totes les coses que, com a mare, havia dit que no faria mai! I, així i tot, tinc el millor fill del món!!
BELÉN: Vull espantar, ballar, cridar, riure i cantar!
MARÍA VALIENTE: Jo també vull ballar. (*Alguns des de darrere pregunten «què?».*) Vull ballar! Vull ballaar!
LUCÍA: Tinc sis anys i hui he après la paraula *bambolina*.
AMPARO: Vull estar bé per a jugar amb els meus nets.
BEATRIZ: Vull vore més el meu fill!
CARMEN: Tinc seixanta-dos anys i hui he après a pintar amb aquarel·les.
RAQUEL: No vull que em diguen que ja no soc jove.

Alguns des de darrere pregunten «per què?».

RAQUEL: Perquè soc jove!
FRANCESC: Tinc huitanta-sis anys i hui he après a enviar un whatsapp!
NEUS: Tinc nou anys i vull fer el que em done la gaaaana!!!

Xiquets i adults al fons, en actitud de preparació.

NEUS: Una, dos i tres!

Ixen corrents i salten a un bassal, on xapotegen. Sona el tema «Wake Up», d'Arcade Fire. S'il·lumina el mural que xiquets i adults han pintat durant l'escena del parc. Tots juguen a tirar-se aigua, alguns es llancen en planxa. Durant uns segons veiem sols els xiquets rebolcant-se en l'aigua. Després entren de nou els adults. Ara, tots amb les caputxes de les dessuadores posades. Alguns dels adults es confonen amb els xiquets.

12. Salutació

Tots agafats de les mans saluden el públic. Aplaudiments. Ixen d'escena. Potser algun xiquet torna a xapotejar de camí a l'eixida. És una qüestió bastant imprevisible, fins i tot per a més d'un adult.

13. Present, passat i futur

La música va desapareixent lentament. L'escena s'enfosqueix. VICENT i ÀLEX es queden mirant cap on se n'ha anat el grup, quasi d'esquenes als espectadors. A un costat, FRANCESC, assegut a una cadira de perfil als espectadors. Els tres amb les caputxes posades.

ÀLEX: Quan era xiquet m'era impossible imaginar-me a mi mateix com soc hui.

(ÀLEX es gira i camina cap a davant. VICENT el segueix.)

Estic a mig camí. Allunyat ja d'aquell xiquet que jugava a botar bassals en un descampat i massa lluny encara del iaio que seré algun dia i al que hui soc incapaç de comprendre. *(ÀLEX, VICENT i FRANCESC es lleven la caputxa.)* Tinc una inquietant sensació d'estar al mig, d'estar molestant amb el meu obsessiu sentiment de responsabilitat.

Quin fill volia tindre mon pare?

Quin fill voldria tindre jo?

Quin iaio voldria que fora jo per al seu fill?

Quin pare haguera volgut tindre el meu fill?

ÀLEX es troba amb FRANCESC, que s'alça de la cadira. Els dos es queden mirant-se. VICENT, darrere, també observa. Sona una música de piano de fons que torna a suggerir la melodia del principi de «The Wall», de Pink Floyd, ara amb connotacions més nostàlgiques. VICENT, ÀLEX i FRANCESC queden de perfil als espectadors. Els tres fan les mateixes accions, com si es tractara d'un espill. ÀLEX front a FRANCESC, d'esquenes a VICENT. Es lleven les ulleres. VICENT fa l'acció, encara que no en du. Es toquen la cara, es miren les mans... quasi es toquen. La música va pujant d'intensitat. PAU i JESÚS obrin unes portes del

teatre que queden al fons de l'escena i es veu un descampat enorme. Se seten algunes veus de xiquets que juguen. Apareixen eixos xiquets jugant. FRANCESC, VICENT i ÀLEX observen des de dins. Apareixen més xiquets i adults, que també juguen i corren pel descampat. PAU i JESÚS salten al descampat i corren amb el grup. A poc a poc, van desapareixent xiquets i adults. Les seues veus van allunyant-se fins desaparèixer també. FRANCESC, ÀLEX i VICENT ixen d'escena. Davant del públic, un espai desordenat de taules i cadires, un terra embassat, unes parets amb un mural de clarió amb imatges d'una escola, d'un parc i d'una casa, i unes portes obertes a un descampat buit. Últimes notes del piano. Fosc.

El fill que vull tindre es va estrenar l'11 de febrer del 2016 a Las Naves – Espai d'innovació i creació, al barri del Grau, de València.

Idea, creació i direcció: Àlex Cantó, Joan Collado, Jesús Muñoz i Pau Pons

Repartiment: Àlex Cantó, Jesús Muñoz i Pau Pons

Participants: Sara Beses, Alberto Bravo, Amparo Codoñer, Juan Collado, Victoria Cruaños, Daniela Elvías, Carmen Escuder, Beatriz Gómez, Aina Ivars, Neus Ivars, Vicente López, Francesc Navarro, Cristóbal Pérez, Belén Pescador, Lucía Pescador, Mª Carmen Quilis, Irene Ramos, Eufrasia Rodríguez, Miguel A. Romero, Julia Sanchis, Raquel Sanchis, María Segura i María Valiente

Disseny d'il·luminació: Marc González i Àlex Cantó

Fotografia i vídeo: José Ignacio de Juan

Audiovisuals: Fermín Jiménez

Assessorament de moviment: Daniel Abreu

Composició musical: Pedro Aznar

Regidoria: Verónica García / Yolanda García / Manuel Martínez

Producció executiva: Pont Flotant

Tècnic d'il·luminació i so: Juan Serra

Producció: Pont Flotant

Distribució: Pro21 Cultural

Col·laboren: CulturArts i Ajuntament de València

I tornarem a sopar al carrer

Begoña Tena i Xavier Puchades

PERSONATGES

POLÍTIC-EMPRESARI

ANNA (AGENT IMMOBILIÀRIA)

HÍPSTER

POLICIA ANTIavalot

VEÏNS I VEÏNES

ROSA (PESCATERA)

ANGELITA

MÚSIC

JAUME (OKUPA)

PEPICA LA PILONA

DONES DE SETMANA SANTA

PAU (MONITOR D'AERÒBIC)

DONA

VEÍ DEL BATÍ

LOCUTOR DE RÀDIO

VENEDORA AMBULANT

BANDA DE MÚSICA

SOROLLS I VEUS

A poc a poc es fa de dia a l'escenari. L'espai escènic és un solar fragmentat, ple de sorolls i de veus. Es barregen colps metàl·lics i de pedres que cauen pels enderrocaments, crits de galls i de manifestants, cassolades i sirenes. I, entre tot aquest soroll, les veus de la memòria del barri com a ones de la mar que venen i se'n van. A un costat del solar, un home acarona una paret encara dreta.

Primera part

UN NOU IMPERI

L'home, polit i elegant, deixa d'acaronar la paret. La resta de l'espai, de moment, no existeix.

POLÍTIC-EMPRESARI: Ara que els ocres i els marrons s'han esborrat dels carrers, des de Sant Pere a Doctor Lluç; ara tornarem a pintar les parets de blanc i blau Montserrat, com els nostres avantpassats pintaven les barques per a dominar la mar. Ara, hem de mirar endavant. Després de tota guerra s'ha de fer balanç i extraure el millor d'un poble. I este poble està ple de gent valenta, resistent, distinta, diversa, única. Un poble que desborda vida, memòria, energia, oportunitats i futur. Oblideu ja la tristesa i lluiteu contra l'apatia i el desànim. Comencem ara mateix una nova era. Una era marcada per la superació, el creixement, la igualtat i la concòrdia. Que un ànim d'algaravia i fortalesa recórrega cada centímetre d'este poble, d'esta platja, dels solars, de tot el sol públic i privat. Som grans, som autèntics, som diferents, som els millors. Sí, som els millors. A partir d'ara, seran els valencians qui diguen: «Puge al Cabanyal!». Perquè el Cabanyal estarà ben alt, serà el centre de tot, la capital. *(Pausa.)* Ací tots teniu un naufragi que contar, però ara cada naufragi serà una oportunitat de salvar-se. Tu et salvaràs, i tu... i tu... i tu... però haureu de participar en esta nova era de solidaritat. Serem tots una pinya, què dic una pinya, un pinyol! Tots una sola cosa! Penses esperar que altres arreglen el que tu saps molt bé com arreglar? Penses quedar-te asseguda a esperar? No vols formar part d'esta nova era? No vols prosperar? Prosperar significa

LA CASA DE LA PALMERA
(Carrer Columbretes, 2017)

recuperar la dignitat, un sacrifici compartit, reiniciar l'esperança amb el cap ben alt. Necessite gent com tu, que no tinga por de somniar, de volar, gent viva, de veritat, decidida, jove, alta, forta, a qui li agrada la muntanya, esquiar... (S'adona que s'està passant amb l'enumeració.) Gent amb experiència o sense, no importa perquè jo soc gran, cada vegada més gran, més de tres-cents franquícies nacionals i internacionals avalen la meua trajectòria. Perquè de tot naufragi, de tota guerra, es pot fer... negoci. He obert al Cabanyal la sucursal immobiliària més gran del Levante. La primera pedra d'un imperi d'habitatges moderns, bioclimàtics i mariners que s'estendran de nord a sud i d'est a oest. Un imperi que arribarà fins al mateix centre de València. Seguretat, la gent vol seguretat. Els donarem seguretat i neteja. Anem a netejar-ho tot. Tot. Oferirem a la gent tot el que sempre ha somniat, començant per tu. Sí, tu. Et donaré fins i tot d'alta a la Seguretat Social i podràs treballar ací, des del teu barri, des de ta casa. Però m'hauràs de traure les millors peces, les millors cases, els millors locals, les millors vistes. Farem que tothom torne a sopar al carrer, a les millors terrasses, amb gent vinguda de tot el món. Un creuament de cultures a cada rajola. Vull que patrelles els carrers, que superes les millors ofertes, que sigues els meus ulls, el meu cor, els meus budells. Que formes part d'esta gran i nova família amb jornada partida, sou mínim interprofessional, incentius a banda, sense dietes ni vehicle particular. O prefereixes continuar a l'atur? No vols arribar a la fi de mes? Encendre't l'estufa a l'hivern? Deixar de comprar marca blanca al supermercat? Haver de vendre drogues al carrer per a enfonsar la imatge del teu barri, el teu poble, el teu país? És això el que vols? (Pausa.) Aleshores, vols este treball, sí o no? Sí o no? Sí o no?

Llum a l'altre extrem de l'escenari i apareix ANNA.

ANNA: Sí, sí, sí! (Pausa.) Sí, vull.

POLÍTIC-EMPRESARI: Perfecte. (Pausa.) Comença a netejar tot açò una mica. Fa fàstic.

Transició sonora. El POLÍTIC-EMPRESARI desapareix i es queda ANNA.

Entra el HÍPSTER. Mira al seu voltant, fascinat, fa fotos amb el seu iPhone 7, 8 o 9. ANNA, l'agent immobiliària, crida la seua atenció.

ANNA: Bé, li he preparat un recorregut per tots aquells pro... ductes... Cases. Cases que s'ajustaven més al seu perfil. Un perfil únic i... (mirant-lo:) particular. Perquè sabem que no hi ha dos persones iguals i que els somnis comencen amb una clau. Esta clau. (Trau una clau antiga.)

HÍPSTER: M'encanta. Ho peta. M'encanta el Soho valencià...

ANNA: El Soho...?

HÍPSTER: Sí, porte ja uns anys al barri i sempre descobrisc carrers nous.

És tot tan, tan, tan... retro. Et puc fer una foto per al meu Instagram?

ANNA: Jo és que estic treballant...

HÍPSTER (seriós i taxatiu): I jo. Jo també estic treballant.

Silenci tens. ANNA accepta amb un gest una miqueta resignat i el HÍPSTER li fa la foto. Mentre ANNA continua parlant, el HÍPSTER es despista manipulant l'iPhone.

ANNA: No està fàcil trobar un xollo com este. Un edifici centenari d'interès històric i cultural. Ha tingut sort amb la nostra immobiliària, som una empresa fami... liar, amb tracte directe amb els propietaris de la zona, som veïns... Jo soc veïna de nou, des de fa uns dies. Sí, vaig nàixer dos carrers més avall, i ma mare i la meua iaia... De part materna tots som d'ací. El meu pare no, ell va arribar d'Extremadura. Quan va veure la mar es va espantar, li semblava un monstre. La mar uneix els homes menys quan hi ha por, deia el meu iaio. (Pausa.) Perdona, m'està escoltant?

HÍPSTER (ix del mòbil): Sí, sí... I estem a prop de la platja? No sabia que el barri tinguera eixida a la mar...

ANNA: Sí, clar. A cinc minuts. Este carrer és el més antic del barri.

HÍPSTER: Estem a prop de Sueca?

ANNA: Perdona?

HÍPSTER: De Dénia?

ANNA: No. Per allà està la Malva-rosa i més allà, la Patacona.

El HÍPSTER comença a buscar a l'iPhone, preocupat.

ANNA: Bé, este és un edifici de 1909. Dos plantes, amb una andana i una immensa terrassa des d'on es pot veure la mar, crec. Ha vist quines reixes? De ferro forjat, açò no ho trenca ningú. Però el més cridaner és el balcó amb finestres i eixa mena de torreta adossada que té al cantó... I ací, el jardí, podem passar, si vol...

HÍPSTER: No ho entenc.

ANNA: Com?

HÍPSTER: L'iPhone, ja m'ho ha tornat a fer. M'ha despistat com quan vaig anar al Primavera Sound i vaig acabar al Viña Rock. Quin fàstic... On estem exactament?

ANNA: Al carrer de les Columbretes.

HÍPSTER: Columbretes? Un moment, un moment... *(Pausa.)* Açò no és Russafa?

ANNA: Russafa? No...

HÍPSTER *(enfadat)*: Però on m'ha portat l'iPhone...?

ANNA: Al Cabanyal. Escolte'm, esta casa és molt millor que un Mac, vol veure-la per dins...?

El HÍPSTER mira ANNA i el que hi ha darrere d'ella. Sembla confós.

HÍPSTER: Per dins? Però si...

ANNA: Sí, està a un pas del mercat i és més gran que el de Russafa. Ma mare tenia una parada de tota la vida: «Nenaaa, compra'm peix, que el tinc que parlaaaa de fresc... Mira com parla, mira...».

HÍPSTER: No ho veig.

ANNA: No...? *(Pausa.)* El que passa és que encara no sap que la primera terra que il·lumina el sol és la del Cabanyal. Potser estiga més interessat en un edifici amb un mirador, en tenim un al carrer Escalante, un antic forn, preciós. Dalt del miramar es podrà menjar el sol sencer. No em dirà que no és un somni?

HÍPSTER: Sí, sobretot teu.

ANNA: Perdona?

HÍPSTER: Que... No ho veig molt clar.

ANNA: Què no veus?

HÍPSTER: L'única cosa que veig és... una palmera.

ANNA: Clar, per això es diu la Casa de la Palmera. La palmera és molt de nivell, eh? És modernista. *(Pausa.)* Bé, no sé...estic una mica nerviosa, fa només un parell d'hores que he començat a currar venent cases i m'atabale. Acabe d'arribar d'Alemanya, he estat fora uns anys, massa anys, i... *(Mira al seu voltant.)* Està tot tan canviat... *(Pausa.)* Aleshores, què? S'anima? *(Pausa.)* Per què posa eixa cara? No li agrada?

HÍPSTER: La palmera...? El solar...?

ANNA: El solar...? No, la... *(Es gira cap on estava la casa i s'adona que el HÍPSTER té raó.)* On està...?

ANNA mira confosa el HÍPSTER.

HÍPSTER: Estàs bé...?

ANNA a punt de dir alguna cosa, el HÍPSTER la talla.

HÍPSTER: Uuuh, que tard... Saps on puc fer-me un brunch...?

ANNA *(confosa)*: Un què...?

De nou se senten sorolls i veus que només sent ANNA. El HÍPSTER s'allunya parlant per telèfon. Es va fent fosc. Per l'altre extrem apareix el POLICIA ANTIavalot. Se senten sirenes de policia i soroll d'enderrocaments i manifestants.

EL DUEL (1)

(Carrer Sant Pere, 2010)

Per l'altre extrem, apareix la VEÏNA I amb bata i carret de la compra gastat. A uns metres de distància, el POLICIA i la VEÏNA I es detenen, s'observen i estudien en silenci. A poc a poc, comencen a caminar i, quan estan a mig metre de distància, la VEÏNA I fa un intent de passar, però el POLICIA no la deixa,

es posa davant. Este moviment es repeteix diverses vegades fins que la veïna mira els ulls del POLICIA.

VEÏNA 1: Hui, vull fer putxero. (*Silenci. Moviment. Tensió.*) Vull fer putxero, necessite arribar al mercat i no tinc tot el matí. (*Silenci. Moviment. Tensió.*) Em deixes passar o què, cagalló de séquia?!

El POLICIA, espantat, deixa passar la VEÏNA 1, que avança remugant. El POLICIA fuig quan veu que més veïnes i veïns, arrossegant carrets de la compra, caminen per tot l'espai en diferents direccions, saludant-se: «Bon dia, bon dia, bon dia...». Unes veïnes paren a la parada de la PESCATERA.

UN BON TSUNAMI

(Mercat del Cabanyal, finals de 2010)

Una parada de peix del Mercat del Cabanyal. Veïnes ja comprant i altres que arriben.

ANGELITA: Bon dia... l'última?

VEÏNA 1: Jo...

PESCATERA (*mira de reüll ANGELITA i després diu*): Què més te pose, reina?

VEÏNA 2: Mussola.

PESCATERA: No en tinc

VEÏNA 2: I això?

PESCATERA: Com que han parat de tombar cases i diuen que la prolongació no es fa, ara estem tot el barri d'esquena a la mar i no mos aplega gènere. Ja veus, per quatre gats que bramen, mos hem quedat sense mussola.

VEÏNA 1: Què dius?

PESCATERA: Jo? Jo no. Ho ha dit Canal 9 este matí. Ara només arribarà peix de fora, estranger, d'eixe que fa pudor. Aquells temps en què les anxoves, tonyines, llobarros, molls i raps vivien en pau i harmonia al barri, això és història! Això no tornarà mai. És que... entre uns i altres... Et pose abaeget?

VEÏNA 2: Quarta i mitja. Amb ou i farina està molt bo. Me'l neteges?

PESCATERA: Clar... Jo és que m'informe, vull saber què passa al meu barri, com que per certs carrers ja no passe... Quina brutea, quina por! Qual-sevol dia, Canal 9 haurà d'enviar reporters de guerra. Quina por! I quina tristor! (*A ANGELITA:*) La de vegades que hem jugat de menudes al carrer de Pescadors, Angelita... Ara, no passe ni loca.

VEÏNA 2: T'he dit quarta i mitja.

PESCATERA (*taxativa*): Te'n pose mig quilo, que està barat... Recuperar el barri? Recuperar la figa de ma tia! Ma tia Pilarín, la del carrer Sant Pere, la dona es morí, deixà la casa en herència als quatre fills; dels quatre, cap d'ells viu al barri. I la casa... abandonada, plena de rates; i aixina el carrer sencer. Una pudor! La culpa: de la gent. Per quatre gossos que fan soroll. Recuperar el barri? Això seria com tornar a la vida la figa de ma tia Pilarín.

ANGELITA: Això també ho han dit a Canal 9?

Silenci. Tensió, totes les dones es miren.

PESCATERA (*mirant els ulls d'ANGELITA*): Veus com no mos entenem? I, mira, has posat el mateix tonet de la meua filla, la que viu a Alemanya. La meua filla em prohibix que veja Canal 9... Però jo li envie vídeos perquè veja com està el barri. Li grave els telediaris i ella em diu que tot és mentira... Mentira? Però si ho veig jo amb els meus ulls! Si jo visc ací i ho veig! Ho veig tot!

ANGELITA: Ho veus?

PESCATERA: Amb els meus ulls!

ANGELITA: Però si has dit que no passes per eixos carrers...

PESCATERA: No és precís! Ací lo que cal és començar de zero... Això que tenim en el Cabanyal és un càncer... Un càncer que creix i l'única manera de parar-ho és amputant, amputant... Fora!

VEÏNA 2 (*incòmoda*): Rosa, et cobres?

PESCATERA: Vint euros!

VEÏNA 2: Uuuh, però no havies dit que era barat.

PESCATERA: Uuuuh, si feren la prolongació, t'eixiria debades, reina. Hi hauria més demanda i els preus baixarien. I la gent de tota la vida no mos enganyaria amb el Mercadona, mer-ca-dooo-naaa...

ANGELITA: Jo sempre vinc a la teua parada, Rosa.

PESCATERA: No sempre, sempre no... Que vos he vist posar-me les banyes amb el Mercadona, mer-ca-dooo-naaa... (A ANGELITA:) I això no cal que m'ho diga Canal 9.

VEÏNA 2 (*molt incòmoda*): Rosa, per favor, cobra'm.

PESCATERA: Què passa? Que també vos dona por sentir la veritat?

ANGELITA: Quina veritat?

PESCATERA: Mira, ací lo que passa és que la ferida de la Guerra Civil no va cicatritzar mai. Clar, tot ple d'anarquistes i d'eixos anarquistes ara ens queden els seus fills i els de les rastes, els okupes eixos. I els altres passant droga, gentola...

ANGELITA: Que no te'n recordes que moltes famílies vivíem de l'estraperlo i del contraban de tabac? Moltes famílies, molteeeee!

PESCATERA: Com si fora igual! No, si ara defensaràs eixa gentola!

ANGELITA: Jo només dic que no hi ha treball... Com tampoc no n'hi havia en aquells temps.

PESCATERA: Pos que isquen a pescar i tornariem a ser un barri mariner! Que mal van fer la seua faena els avions italians! Si mos hagueren bombardejat els alemanys... Eixos sí que sabien fer bones prolongacions. Si per mi fora, obriríem Blasco Ibáñez per Vivers! Cap a Campanar, Beniferri, tombem FERIA València, travessem el polígon de Paterna, l'autovia del Mediterrani, l'Eliana, Casinos, passem per la Serrania de Cuenca, que és ben bonica, fins a Palència, Lleó, Astúries i, au, ja tindriem un balcó a la mar, al mar Cantàbric! El Cabanyal sempre ha estat d'esquena al mar Cantàbric! Fem això? Quin despropòsit! Mil quilòmetres de prolongació i canviem la titaina per la favada asturiana. Menjarem catxopos! No! No mos faran asturians!

VEÏNA 2: Rosa, calma't i cobra't...

PESCATERA (*continua bramant*): Un bon tsunami! Això és el que mos fa falta ací. Hem tingut riuades, la del 49, la del 57, el 89 una merda de riuada, però mai un bon tsunami, un tsunami definitiu que solucione lo que els bombardejos italians deixaren a mitges! Comencem de zero. Ací mai no va acabar la Guerra Civil! És tan fàcil crear enemics, pensar que tens enemics per tots els costats, al costat de ta casa, dins del teu llit... Un tsunami, un bon tsunami és lo que fa falta ací! No n'hi ha prou amb les tempestes d'hivern, són com els bombardejos italians, mos furten una miqueta de platja, res més. Jo vull estar tranquil·la.

Que els meros, les dorades, les sardines i els raps visquen en pau. No-més amb un bon tsunami hi haurà peix fresc tots els dies al barri! Els peixos no fan soroll, no molesten ningú i no venen droga!!! Vull viure tranquil·la!!! Vull viure!!!

Silenci llarg. La PESCATERA li dona les tornes a la VEÏNA 2.

VEÏNA 1: Jo, si això, ja vinc demà, que tinc el putxero al foc...

La VEÏNA 1 se'n va amb la VEÏNA 2. Silenci.

ANGELITA: Bé... Em poses mig quilo de sardines?

PESCATERA: No tinc sardines.

ANGELITA: Açò no són sardines...? Les estic veient, Rosa.

PESCATERA: No, tu no veus res.

ANGELITA: Rosa, que hem jugat de menudes juntes... Que la teua família i la meua/

PESCATERA: Escolta'm, tu i jo no hem jugat mai juntes. I no conec la teua família. De fet, ja no sé qui eres...

ANGELITA mira uns instants la PESCATERA i se'n va. Quan es queda a soles, la PESCATERA es posa a plorar en silenci. Mentre es fa fosc, es poden sentir veus de xiquets i xiquetes del barri que juguen al carrer.

UN BARRI PERILLÓS (Carrer dels Àngels, 2017)

El HÍPSTER, eufòric, camina pel barri mentre parla amb l'iPhone.

HÍPSTER: Estàs asseguda? Sí...? He descobert un nou barri, un barri súper-vintage! Em sent el Marco Polo de Russafa. (*Riu.*) Ací, a València. Ara estic passejant per una zona plena de solars, però amb una maneta de pintura podria ser una mena de Notting Hill, un Prenzlauer Berg. Fins i tot, té una avinguda clavada a Sunset Boulevard! [...] No, Sunset Boulevard no, que és massa mainstream, és més rotllo, més, més... Habana

Vieja. No, millor, millor: Russafa, però amb platja. [...] T'ho jure per la rebeca del meu iaio! Un barri verge, ple de possibilitats. Encara no hi ha cap Starbucks, t'ho pots creure? [...] Cabanyal, crec. (*Lletraja en anglès:*) C-A-B-A-N-Y-A-L. [...] Exacte. [...] Com que el coneixes? [...] De veres? Saps que jo no em fique mai en temes polítics, que només llig els diaris quan viatge a un altre país, per si està en guerra, o de revolució primaveral, o... [/] Que has estat al Cabanyal? Quan? [...] Tots? I per què no em diguéreu res?! Fa tres setmanes!? Impossible. No vaig veure cap hashtag, cap foto, ni res... (*Escolta preocupat.*) No, a veure, a veure... Ara de veres: està de moda fa temps o és un barri emergent? [...] No, no és el mateix! Jo vull obrir la meua tendeta i si... [/] Sí, clar, la barberia. Una barberia mai no passa de moda. [...] I què, si no tinc barba, què té a veure això? Es pot obrir perfectament una barberia sense tindre barba. (*Enfadat:*) I què vols que faça, si no em creix? [/] Doncs me'n posaré una de postissa! (*Penja.*)

Apareix el MÚSIC amb els braços oberts i abraça el HÍPSTER.

MÚSIC: Has vingut! Gràcies... (*Se separa un poquet i l'agafa dels muscles.*) Eres un valent. Un valent!

HÍPSTER (*mirant al seu voltant*): Valent? Que estic en perill...?

MÚSIC: No. Però fa un temps la policia anava dient als turistes que este barri era perillós. Ja veus, no n'hi havia prou amb fotre fora els veïns que...

HÍPSTER: I ara ja no?

MÚSIC: Home, quan estava el cruce, amb les vies del tren, hi havia perill per als més menuts. Bé, els menuts també érem un perill, sobretot quan no estàvem entretinguts fent la punyeta a insectes i animalets. O quan, després de la reconversió industrial, va arribar l'atur, l'heroïna i la sida... que em va deixar quasi sense amics. (*Pausa.*) Això sí que va ser perillós, sí...

HÍPSTER: Jo és que soc freelance i les drogues no... bé, de vegades, però de normal no/

MÚSIC: Clar, clar... El més important és que hages vingut, sabia que empaperar tot el barri amb cartells tindria resposta. T'agrada la música, no?

HÍPSTER: La música? Sí, molt... La comercial no. La comercial puag.

MÚSIC: Perfecte! S'ha de tindre valor per enfrontar-se a la massa.

HÍPSTER: Veritat? Jo també m'enfronte, a la meua manera, però m'enfronte/

MÚSIC: Bé! Tu no t'has de preocupar, ara per ara les úniques tribus urbanes perilloses són les bandes de música.

HÍPSTER: Com...?

MÚSIC: Sí, ací n'hi ha una barbaritat i es barallen entre elles. Un clarinet pot convertir-se en una arma letal.

HÍPSTER: Home, un clarinet...

MÚSIC (*seriós*): Un clarinet pot obrir-te en canal en un no res. (*Pausa. Torna a l'amabilitat.*) En fi, les bandes, que res... Fan molt de soroll, que si jo toque millor allò, que jo soc millor que tu quan toquem allò altre, però després totes toquen *Superman* a la Resurrecció de Crist.

HÍPSTER: *Superman*.

MÚSIC: Sí... (*Cantusseja una estona la banda sonora de La guerra de les galàxies.*) Jo m'he barallat amb totes, però, cuidao, no em van tirar, me'n vaig anar jo.

HÍPSTER: Ah, per això vas així vestit... Eres músic.

MÚSIC: Clar. Saps? No entenien el meu ritme. I jo pense que tot pot ser ritme. (*Se senten colps a una rentadora.*) Sents açò? Ritme. Açò té ritme. De nit igual no tant, però ara...

HÍPSTER: Açò és que estan trencant un cotxe?

MÚSIC: No, serà una llavadora o una nevera. Escolta, només has d'anar alerta amb els de les cofradies. Sobretot en Setmana Santa, la resta de l'any s'amaguen als seus locals, però quan arriba Pasqua...

HÍPSTER: Ah, bé, jo és que no soc religiós...

MÚSIC: La majoria d'ells tampoc, però si els toques la festa són pitjors que els fallers amb les falles. També hi ha falles ací, eh?

HÍPSTER: Doncs sí que sona perillós, sí...

MÚSIC: El barri? No... Ja et dic, veus allà, darrere d'aquelles finques? Es van carregar el tio Gori i les seues cabres negres...

HÍPSTER: Cabres Negres, és una altra banda...?

MÚSIC: No, home. Li va caure una bomba mentre pasturava amb les cabres.

HÍPSTER: Perdó...?

MÚSIC: El 39, en aquells temps el barri sí que era perillós, ara ja no... Tu tranquil. (*Pausa.*) Aleshores què, t'apuntes a la meua banda? Serà la banda de música definitiva. Ho posava als cartells. Farem la revolu-

ció! S'ha acabat la tirania melòdica. Jo soc compositor, compose per a bombo i plateret, contemporani. Només contemporani. S'ha acabat l'oligarquia del metall! La Setmana Santa serà primitiva i cacofònica, la Passió de Crist no respon a un ordre nítid de notes! La Passió és soroll! Soroll! I tu què toques...?

HÍPSTER: Jo...? Bé, jo... vaig començar unes classes d'ukelele...

MÚSIC: Ukelele...? Ukelele?!

Silenci. El MÚSIC mira el HÍPSTER malament.

HÍPSTER: I tu... Tu què toques?

MÚSIC: Jo? *(De la bossa o motxilla trau un clarinet lentament, com si traiguera una espasa.)* El clarinet.

El HÍPSTER fuig per potes.

MÚSIC: Ei, on vas? Que hem de fer la banda definitiva!!! On vas? *(Mira còmplice el públic.)* El que s'ha de fer per salvar el Cabanyal de la modernor... *(En direcció cap on se n'ha anat el HÍPSTER:)* Espera, que hem de fer la revolució! La revolució!!

Ix pel costat que se n'ha anat el HÍPSTER.

LA REVOLTA DE LES VESTES (Carrer de la Reina, 1984)

Irrupen en escena un grup de dones vestides (o a la manera de) amb vestuari de nazzarens i amb les cucurulles a la mà.

VEÏNA PILAR: La revolució, la revolució... Ja està bé! Estem fartes! L'única revolució que es farà ací serà la nostra! Companyes! Hui és el dia que direm prou! Si els homes volen berenar, que se'l facen ells! S'ha acabat anar per les voreres carregades de rosquilletes i coca de llanda! S'ha acabat l'hegemonia masculina! Nosaltres eixirem de vestes a la processó o no hi haurà processó! Per a penitència, la nostra! Hui,

1984, és l'any en què les dones diem prou! La Setmana Santa serà amb dones... O no serà! *(Pausa.)* Formació! Assaig del pas!

Les dones fan una filera i van practicant el pas. Totes es posen la cucurulla excepte una.

VEÏNA 3: I per què no et poses el gorro?

VEÏNA 4: Perquè tinc claustrofòbia.

VEÏNA 5: Pos aixina no ixes!

VEÏNA PILAR: Com que no ix? *(A la VEÏNA 4:)* El teu metge no et pot fer un justificant mèdic que t'eximisca de portar gorro...?

VEÏNA 4: Supose.

VEÏNA PILAR: Pos ja està... Ella ix! I nosaltres eixirem de vestes! Atenció!!! U-dos, u-dos, u-dos...

Sona la música de processó. Les dones desfilen per l'escenari. Progressivament van eixint pels costats o el corredor. La música evoluciona fins a descomposar-se en una percussió cacofònica. L'espai està buit, només queda el MÚSIC, amb els ulls tancats. Escoltem la Simfonia Cacofònica de Setmana Santa. Fosc i silenci.

Segona part

LA MAR ÉS NOSTRA (Platja de la Malva-rosa, 2017)

Se senten les ones. JAUME, amb aspecte d'okupa, mira la mar amb la corretja del gos penjada al coll. Lladrucs allunyats cada cert temps. ANNA passeja per la vora de la mar.

JAUME: Anna...?

ANNA mira JAUME, s'apropa i no l'acaba de reconèixer.

JAUME: Jaume, el germà menut de Fina.

ANNA: Mare meua... Quants anys! *(El mira i somriu.)* Estàs... Igual.

JAUME *(es lleva la caputxa)*: Igual, igual, no... L'última vegada que ens vegérem tenia dèsset anys.

ANNA: I unes rastes que t'arribaven al cul. Com estàs? I la teua germana?

JAUME: Bé... M'ha fet dos nebotets i ara viu a l'Eliana.

ANNA: A l'Eliana?

JAUME: Amb els nanos van pensar que el barri no... Bé, ja ho saps, tu vas anar-te'n més lluny. Vas anar-te'n més lluny. *(Pausa.)* Ta mare estarà contenta, no?

ANNA: Supose... no ho sé.

JAUME: Com està?

ANNA: Desorientada... Tots els dies em demana que la porte al corral a regar les plantes, com si encara visquera a la casa de la iaia... Aleshores eixim al balcó del seu pis i mirem el mercat. Tota la vida treballant allà

i ara no se'n recorda de res. Tampoc de mi, em confon amb ta mare. I vol jugar al carrer Barraca al pic-i-pala, al sambori... Em conta l'argument de les pel·lícules que va veure amb la teua mare al cine Imperial.

JAUME: Eren inseparables fins que... (*Pausa.*) Sabies que ma mare va canviar de pescateria?

ANNA: Alguna cosa em va dir ma mare per telèfon fa temps... Amb la de vegades que has berenat a ma casa i jo a la teua. I ta mare, Angelita, com està?

JAUME: Esgotada, com molts dels veïns. Però orgullosa d'haver aconseguit mantindre el barri en peu. Han sigut anys molt durs... Les cases estan en peu, però les grues, les nits en vetla, la medicació i els insults han fet molt de mal, sobretot als més majors. En fi, ja veus com està el barri.

ANNA: Jo el veig... igual.

JAUME (*irònic*): Sí, igual... Com jo, no...?

ANNA: No, no... És que... Me'n vaig anar abans que... La meua ment es resisteix als solars, saps? Encara puc veure les cases. Hui anava a comprar el pa al forn de l'Estrella.

JAUME: Dins d'eixe forn vam estar resistint un temps, però ens van desallotjar. A ma mare no li va fer gens de gràcia veure'm passar emmanillat davant de tot el veïnat. Però jo continue okupant... Vaig començar allà, a la Pepika la Pilona.

ANNA: Pepika la Pilona, sembla que haja passat un segle.

JAUME: Dotze anys, i jo continue okupant. Ara estic a casa de la meua iaia, fins que els meus tios es posen d'acord en si la venen o no la venen... Ma mare no vol, clar. Preferix que okupe una casa de la família. No saps com puguen els preus de les cases...

ANNA: Sí? Vaja... (*Pausa.*) Però amb els solars hauria de fer-se alguna cosa, no?

JAUME: No. Jo no vull que facen res, vull que es queden així, buits... Per a no oblidar el que ha passat. No vull que posen una plaça, una font o quatre bancs on hi havia una casa. O pitjor, una altra casa nova. Les van llançar a terra sense pietat i les que no, les van destrossar per dins...

ANNA: Però el barri s'ha de rehabilitar, que vinga gent nova, que torne la gent que...

JAUME: ...que se'n va anar? Ara...? I per què no van tornar abans? I per què se'n van anar? Podien haver estat ací, davant les excavadores, pa-

tint els talls d'aigua i de llum, la brutícia, les patades a la porta de matinada, els desallotjaments il·legals, les pallisses... Tu saps el que és somniar que tomben la casa on estàs dormint amb tu dins? Vam resistir dins les cases, a les teulades, a les voreres... On hi havia una casa amenaçada, l'okupàvem. És el que pensàvem que s'havia de fer. Gent nova, dius? Clar, ara que les excavadores no estan, per a alguns sembla que molestem, però jo no me n'aniré, com no me n'he anat mai. Perquè no puc. Soc d'ací i el meu destí és quedar-me ací. Per això no he pogut anar-me'n. No he pogut. Tu emigrares a Alemanya i jo per tot el barri, de casa en casa. (*Silenci.*) Perdona.

ANNA: Tranquil.

Miren la mar una estona.

JAUME: Hauria d'haver-me fet mariner. Com mon pare, com el pare de mon pare, com el pare del pare de mon pare... Tots van viure de la mar.

ANNA: Vam arribar una miqueta tard tu i jo per a dedicar-nos a la pesca. I els nostres pares no ens haurien deixat.

JAUME: El meu iaio va arribar fins a Nova York. Tots mariners menys jo.

ANNA: Pensa que és perquè sempre has anat a la contra de tot...

JAUME: Pitjor.

ANNA: Pitjor?

Pausa.

JAUME: Mareig.

ANNA: Com?

JAUME: Que em marege! No puc estar en una barca. Ho he intentat tot, però em marege. Puc aguantar les pallisses de la policia i les bronques de ma mare, però em cague en una barca. Soc l'ovella negra de la família. (*Somriu en.*) Quan anàvem a per clòtxines, no parava de fer preguntes al meu iaio. «Estàs fent que recorde allò que convé oblidar», em deia; però, com que no podia deixar de xarrar, m'explicava què era una màniga o una glopà. Em contava que de menut, en un bombardeig, va veure un home caminant de camí al refugi, sense cap... (*Pausa.*) Potser ta mare fa bé. Ara només recorda el que li convé recordar.

ANNA: Jo crec que ella preferiria viure el present... *(Pausa.)* Des que he tornat al barri, sent veus *(Silenci, mirades.)* Sí, veus, com si el barri tractara d'explicar-me tot el que li ha passat. Com feia el teu iaio quan/

JAUME: Pera, pera... Sents veus i veus cases fantasma...? Què t'han fet a Alemanya?

ANNA *(somriu)*: Res, estic bé, de veres... Només que... he trobat a faltar el barri. Vos he trobat a faltar molt.

Silenci.

JAUME: Jo, de vegades... No li ho he dit a ningú, eh? Pero... Veig la Pilona.

Pausa.

ANNA: Què?

JAUME: Sí, s'acosta i em planta un bes al front. Després se'n va, tirant-se pets.

Somriuen. Pausa. Miren la mar.

JAUME: Quant de temps et quedaràs per ací?

ANNA: He tornat a cuidar de ma mare, però no sé si tornaré a sentir-me d'ací, si podré ser d'ací. Si alguna vegada ho vaig ser, clar... Si és necessari ser d'ací per a/

JAUME: Les cases no fan un poble

ANNA: Els solars tampoc...

JAUME: I treballar per a una immobiliària...?

ANNA retira la mirada cap al mar. JAUME es posa dret.

JAUME: Aprofita l'hivern per a pensar. Ara la platja és només nostra. A l'estiu es posarà impossible. Però ara és nostra. *(Pausa. JAUME marxa, però es deté.)* Anna, jo sé com pots sentir-te de nou del Cabanyal.

ANNA: Sí...?

JAUME li diu alguna cosa a l'orella. Els dos somriuen.

JAUME: Aprofita, ara la mar és tota nostra...

COR A LA MAR

(Platja de la Malva-rosa, principis del segle xx)

JAUME se'n va mentre xiula i crida el nom del seu gos: Bakunin. Lladruc.
ANNA es queda pensant, mirant la mar. Mentre sentim els pensaments d'ANNA, JAUME es troba, en un segon pla, amb PEPICA LA PILONA asseguda a un piló del port. PEPICA s'alça lentament i dona a JAUME un bes al front.

ANNA *(en off)*: De menuda imaginava que, un dia, alguna cosa meravellosa arribaria de la mar. I a la vora esperava que eixa meravella arribara, dia rere dia, però no arribava. Però sempre esperava, amb il·lusió, esperança. Esperava una cosa desconeguda amb totes les meues forces. Jo esperava com una xiqueta a qui la seua iaia li havia ensenyat a esperar a la vora de la mar. Com totes elles havien fet, dones a la vora de la mar, esperant. Filles, mares, germanes, dones... d'homes de la mar. Com esperaven mirant les ones! Com esperaven el més meravellós del món: vore'ls a tots... tornar vius. Vius!

Amb les últimes línies d'ANNA, un grup de dones emergeix de la foscor i comença a cantar a la vora de la mar. La cançó de les mares, esposes i filles.

COR:

A la vora del mar

Torneu, torneu

Torneu vius

Vius

Vius

Vius

ANNA desapareix darrere del cor. Les dones van apagant les seues veus i, de sobte, sonen els primers compassos de la música del NO-DO...

CINEMA IMPERIAL
(Carrer Escalante, de 1960 a 1983)

...l'escenari s'agilitza: sorgeixen la resta de personatges amb banquetes i els disposen com la platea del cinema Imperial. Les últimes d'entrar són ROSA i ANGELITA, de joves.

ANGELITA: Corre, Rosa, que ja comença...

ROSA: Ja no hi ha puesto, Angelita...

ANGELITA: Espera i voràs...

ANGELITA li pega una culada a uns xics de primera fila i fa lloc per a ella i la seua amiga.

VEÍ 1: Eh... sense abusar... perquè sou guapes, que si no...

VEÏNA 2: Silenci, que parlen del Caudillo.

VEÏNA 3: Ui, què, mos han de dir de nou?

VEÏNA 2: Silenci... Xttt.

Se sent el començament del noticiari, visita de Franco a València. La gent trau les bosses de pipes i alguns canten baixet «La Internacional» i «A las barricadas».

VEÏNA 2: Silenci, silenci... Ma que sou indecents... Que vull vore la pel·lícula en pau... Calleu!

GENT: Fora feixistes! Visca la República! Visca l'anarquia! (Continuen cantant baixet.)

VEÏNA 2: Acabareu a la presó, malfainers!

Entra PEPICA LA PILONA, donant colzades i xafant peus a tothom.

GENT: Pilonaaaaa! Pilonaaaaa!

PEPICA LA PILONA (s'alça i es gira): Em dic Pepica, fills de puta!

ROSA: Pepica, esta ja l'has vista?

PEPICA LA PILONA: Agustina de Aragón? Ui, clar que sí... Pugí a València quan l'estrenaren i després la viu tres vegades al Merp.

Se sent un breu fragment de la pel·lícula Agustina de Aragón (1950). Tots en silenci miren la pantalla, molt tensos, vivint el moment mentre mengen pipes. Terminen aplaudint entusiasmats. Se senten algunes veus que criden: ¡no pasarán! ¡no pasarán! De sobte, se sent el lleó de la Metro i, amb l'entrada musical, tots canvien de posició als seients. Se sent Ben-Hur (1959).

VEÍ 2: Xe, mireu quines quadrigues... Quins romans... Això és lo que necessitem per a la processó de Setmana Santa... Una quadriga... Vos ho he dit mil vegades... Necessitem una quadriga... i jo (s'alça) dalt, vestit de romà... Estaria de categoria, o no?

ANGELITA: Calla, borinot. Vas tu a comparar-te amb Charlton Heston? Però tu has vist quin tros d'home?

ROSA: Això sí que és un home... I no lo que hi ha pel barri...

VEÍ 3: Nosaltres som més salats!

ROSA: Sí, com els salaons. Més lletjos que l'abaejo... Au!!!

VEÏNA 2: Silenci, silenci, silenci!!!

PEPICA LA PILONA li llança unes corfes de pipes a la VEÏNA 2. Sonen les primeres notes del piano de «Fumando espero», de Sara Montiel, en la pel·lícula El último cuplé (1957). Tornen a canviar de posició als seients. Totes les xiques joves de la primera fila trauen un cigarret i imiten Sarita Montiel. Els homes miren la pantalla amb la boca oberta i bavejant. Se sent la cançó fins que...

VEÍ 4: Visca la mare que t'ha parit!!

VEÍ 2: Monumento!!!

VEÍ 3: Guapa! Ma que està bona...

VEÍ 1: Això sí que és una dona i no el que hem de patir ací...

VEÏNA 6: Sí? Pos el dissabte te'n busques una altra pa ballar!

La VEÏNA 6 s'alça i se'n va.

VEÍ 1: Carinyo, no t'enfades... Carinyo, torna...

PEPICA LA PILONA: Tete, tens dos pessetes, que vull anar al cine!

VEÍ 5: Si ja estàs al cine Imperial, Pepica!

PEPICA LA PILONA: Pos pa berenar, que se m'han acabat els cacaus.

VEÏNA 2: Angelita, estàs fumant?

ANGELITA: Jo...? No...

VEÏNA 2: Com s'entere ton pare, voràs la somanta palos que et dona, cotxina!

PEPICA LA PILONA *li torna a llançar cofes, ara de cacaus, a la VEÏNA 2. Se sent la banda sonora d'El bo, el lleig i el dolent (1966) i tots trauen el seu entrepà amb molta cura, com si traqueren una pistola, rotllo vaquers. L'entrepà de PEPICA LA PILONA és el més gran amb diferència. Mengen mentre se senten tirs. Alguns joves s'alcen de la cadira i fan com que disparen. Rebombori imitant l'escena.*

ROSA: A mi tant de tir m'atabala... Que hui no en fan una d'amor? Emilio, una d'amor!

ROSA *dona una palmada i s'escolta «Cheek to Cheek», de Barret de copa (1935). Miren hipnotitzats la pantalla. Alguns s'aproximen i imiten els protagonistes, posant les galtes a prop i ballant suaument.*

VEÏNA 2: I que bé que ballen... com els àngels.

VEÏNA 4: Preciós, preciós...

VEÏNA 6 *(torna a parlar al seu nòvio)*: Jo soc clavaeta a la Ginger Rogers, veritat?

VEÍ 1: Tu...?

VEÏNA 6 *se'n torna a anar, enfadada.*

PEPICA LA PILONA: Tete, tens dos/

VEÍ 5: NO, Pilonà!

PEPICA LA PILONA: No? Pos nyas!

Es tira un pet molt llarg i sorollós. Tots criden i aplaudeixen: «Pilonà!!!».

PEPICA LA PILONA: Atenció, atenció!

Tots callen i la miren. PEPICA LA PILONA es posa dreta i alça l'entrepà. Mentre se sent el conegut fragment del monòleg de Vivien Leigh, PEPICA LA PILONA fa l'escena en playback.

PEPICA LA PILONA: Aunque tenga que mentir, robar, mendigar o matar, ¡a Dios pongo por testigo que jamás volveré a pasar hambre!

Tot el món plora i aplaudeix, PEPICA LA PILONA pega un mos a l'entrepà i saluda. De sobte, se sent un gong molt fort.

VEÍ 3: La baralla del segle: Bruce Lee contra Chuck Norris!!!

Se sent l'àudio de la pel·lícula El furor del drac (1972), els dos protagonistes es barallen. Els xics estan repartits, uns animen Bruce i uns altres, Chuck. El VEÍ 1 trau un nunchaku.

VEÍ 1: Pega-li, pega-li.

VEÍ 4: Fes-li la cobra... així, així...

VEÍ 1: Però què fas, borinot? La cobra no és així.

VEÍ 4: Ah no, espavilat?

VEÍ 1: No, no es fa així...

VEÍ 4: Anem a la porta del cine i me l'ensenyes, txinito...

VEÍ 1: Txinito, sí... però com et pegue dos hòsties ben donades aprendràs educació.

VEÍ 4: Anem... A vore si aprenc...

VEÍ 1: Anem!

El VEÍ 1 s'amaga entre la gent del cine.

VEÏNA 1: Alerta, Pauet, que este és lluitador... D'eixos que fan catx.

VEÍ 4: Catx?

VEÍ 1 *(apareix de nou amb una màscara de catx)*: Caaaaatx!!!!!!

El VEÍ 4 fuig. Sona la banda sonora de La guerra de les galàxies (1977). Trauen roses i tots miren la pantalla, intentant llegir els rètols de principi del film, que fan un resum argumental considerable. Tots mouen els llavis una miqueta perduts, tractant d'entendre l'argument.

ROSA: Espera... Les lletres van massa a pressa, no? Què diuen? No m'entere...

ANGELITA: Calla! No sé què d'una república que... Van molt ràpids!!
VEÏNA 2: Si encara estiguera l'explicador, el senyor Molina, eixe sí que explicava bé les pel·lícules...
ROSA: Te'n recordes quan fèiem cinefòrum a la parròquia...?
ANGELITA: Calla, que em perd...
VEÏNA 2: Si estiguera el senyor Molina... Eixe s'explicava millor que el NO-DO.
LA RESTA: Ahhh... Silenci!!! (*A la VEÏNA 2 li cau de tot.*)
ROSA: Ah, però açò va de marcianos?
ANGELITA: Republicans... i d'una princesa que és com la Dama d'Elx, igualeta...
ROSA: Xica, que ja l'has vista?
ANGELITA: Me l'ha contada sencera la Pilona, en la taquilla.
ROSA: Sempre fa igual!
PEPICA LA PILONA (*s'alça*): ¡¡¡Yo soy tu paaadreeee!!!

Canvi radical de llums. Sona música de gimnàs de mitjans dels vuitanta.

GIMNÀS IMPERIAL

(Carrer Escalante, 1983-1991)

Apareix un instructor d'aeròbic amb malles molt cenyides i alça tot el públic del cinema. L'espai es transforma en el gimnàs Imperial i tots comencen a fer aeròbic.

MONITOR: Vinga, amunt! Amunt! Vull vore eixos cossos en acció! Al gimnàs Imperial es ve a suar! A suar! U, dos, tres, quatre, cinc... A to, necessiteu posar-vos a to, resistència. Ací al Cabanyal cal agafar fons i resistir... U, dos, tres, quatre... No ens podem confiar, cal estar alerta i en forma, estar preparats! Hem de resistir, resistir! Tota la vida fent-ho i el que ens queda...! Vinga, arriba, arriba, taló-gluti, taló-gluti, taló-gluti! Inspira, estira, inspira, estira! No pareu, resistiu! Al gimnàs Imperial ens preparem per a resistir! Som un poble aeròbic! Aeròbic! No ens pillaran blanets, no! Vos faré créixer massa muscular fins a les celles! Càrdio, càrdio, cààrdio! Portem tota la vida resistint... Sí! D'ací

no ens mou ningú, ho han intentant abans. Des del segle XIX, José Salvany d'Urgell, el primer que va pensar fer una gran avinguda l'any 1856, volia unir València i els Poblatos de la Mar, però la policia urbana, sí, la policia!, es va negar a fer-ho. Vinga, vos pense triturar, fareu exercici fins a esclatar! 1893, Casimiro Meseguer ho tornà a intentar: «I si fem passeig de València a la mar? Un passeget de res, tres quilòmetres per cent metres». No! Aguanteu, resistiu, càrdio, càrdio! El 1897 ens pregunten: «Ei, independentistes, voleu annexionar-vos a València?». I tot el Poble Nou de la Mar diu: no!

La música cessa. Tots detinguts i formats com un exèrcit.

MONITOR (*passejant davant la filera*): No vos he sentit!
TOTS: No!
MONITOR: No vos sent!!
TOTS: No!!!
MONITOR: Més fort!!!
TOTS: Noooooo!!!
MONITOR (*pausa*): Té igual, no ens escolten. Ens van annexionar.
TOTS: Uuuuuuhhhhhhhh!!!
MONITOR: Ens van deixar tranquils un temps, però...

Torna la música i l'aeròbic.

MONITOR: Vinga... Som un poble aeròbic!
TOTS: Aeròbic, aeròbic!
MONITOR: Som un poble aeròbic!
TOTS: Aeròbic, aeròbic!
MONITOR: Som un poble aeròbic!
TOTS: Aeròbic, aeròbic!
MONITOR: Arriben nous plans: uns rodegen el Cabanyal, els altres el travessen pel mig i, fins i tot, pensen fer una autopista aèria! El 1951, per fi, decideixen: cent metres d'amplària i partir el Cabanyal. Càrdio! Càrdio! Càrdio! Tots al carrer!! Al carrer!!! A nosaltres no ens calla ni Franco!!
TOTS: ¡¡¡No pasarán!!! ¡¡¡No pasarán!!! ¡¡¡No pasarán!!!

MONITOR: Fins que ho vam... parar!

Cessa la música i tots criden, emocionats. A poc a poc, es queden quiets, disposats a anar-se'n. El MONITOR els observa.

MONITOR: Ei, què feu? No pareu... On aneu? (Pausa.) Els plans sempre tornen!

TOTS: Ooooooh...!!!

Torna la música, esta vegada sona més a electrònica industrial. Alguns veïns se'n van anant, esgotats.

MONITOR: 1959: pla de Moreno... Barberà; 1966: Pla General; 1975: Pla parcial; 1983: l'avinguda ja arriba a Serrería; 1988: Pla General d'Ordenació Urbana aprovat. (Silenci. Els veïns i veïnes romanen estàtics.) El passeig fins a la mar és un objectiu irrenunciable per a València, diuen, però el Cabanyal s'ha de defensar i també el declaren conjunt històric protegit. (Pausa.) Aleshores, què fem? El tombem o el protegim? Voleu tornar-nos bojós o què? Més de cent anys donant pel sac! Cent! I ara què fem? (Als veïns i veïnes, com si fora Chimo Bayo:) Què feeeeeem...?

Puja la música de nou, ara sona una mena de bakalao.

TOTS: Resistim! Resistim! Resistim!

MONITOR: Vinga, hem d'agafar fons, companys! Resistència, amics!!! Els que quedem al barri hem d'estar forts, aeròbics, com a roques, cañón! Ens queda molta guerra, família! Resistim! Resistim! Resistim!

És inútil, la gent se'n va. Es queden a soles el MONITOR, ROSA i ANGELITA. El MONITOR cau a terra, esgotat. Silenci.

MONITOR: Bé, he fet el que he pogut... No puc més, tanque el gimnàs. (A ROSA i ANGELITA, mentre se'n va:) Sort.

Es queden a soles ROSA i ANGELITA.

ROSA: On estem... ara?

ANGELITA: Al carrer Escalante. El veïnat ha aconseguit el soterrament de les vies, faran un passeig marítim, el barri estarà més net... Ja voràs que bé...

Pausa.

ROSA: I tu encara eres la meua amiga...?

ANGELITA: Sí, som als huitanta. Encara som família.

ROSA abraça ANGELITA. Fosc.

EL DUEL (2)

(Carrer Sant Pere, 2016)

Espai buit, silenci i foscor. Sembla que l'obra s'haja trencat. De sobte, per un extrem, apareix el POLICIA arrossegant un carret de la compra gastat. Camina tranquil fins que veu aparèixer la VEÏNA I a l'altre extrem, carregant unes bosses de la compra que semblen prou pesants. Es detenen, s'observen i s'estudien en silenci. A poc a poc, comencen a caminar l'un cap a l'altre i, quan estan a mig metre de distància, el POLICIA fa un intent de passar, però la VEÏNA I no el deixa, es posa davant. Este moviment es repeteix diverses vegades, fins i tot s'allarga més que la seua última trobada. El POLICIA es rendeix. La VEÏNA I busca els ulls del POLICIA i...

VEÏNA I: A... que... fot?! (En baixet, mentre continua el seu camí:) Cagalló de séquia...

El POLICIA abaixa el cap. Agafa el carret i continua el seu camí, arrossegant els peus, vençut.

EL TRAMPOLÍ
(Hotel Balneari Les Arenes, 2017)

El POLÍTIC-EMPRESARI ha acabat de dinar al Balneari Hotel Les Arenes. Està en la sobretaula amb un gintònic. Apareix ANNA, que torna del bany.

POLÍTIC-EMPRESARI: Millor?

ANNA (*pàl·lida*): No ho sé... Crec que m'ha caigut alguna cosa malament...

POLÍTIC-EMPRESARI: A vore... les coses cal acceptar-les com venen...

ANNA: Ja, però si m'ha caigut malament...

POLÍTIC-EMPRESARI: No podem estar aferrats al passat... Hem d'estar al present, ací al balneari es menja de categoria. Tu has vingut ja malalta a dinar. Si hagueres venut alguna casa, però res...

ANNA: M'estic esforçant. La meua mare no està bé...

POLÍTIC-EMPRESARI: Ta mare, ta mare... No ho veus? Tu tampoc estàs bé. No vals.

ANNA: Com?

POLÍTIC-EMPRESARI: Que no vals. Et vaig contractar perquè venies recomanada. I jo em refie de la meua gent, dels meus... Jo també tinc la meua família ací, gent de confiança, tinc família en totes bandes. I tu has de posar de la teua part... Vols un gintònic?

ANNA: No, gràcies. M'ha convidat a dinar per a despatxar-me?

POLÍTIC-EMPRESARI (*pausa*): Parles idiomes, no?

ANNA: Anglès, francès i alemany.

POLÍTIC-EMPRESARI: I xinés?

ANNA: Xinés?

POLÍTIC-EMPRESARI: Crec que funcionaries millor a l'àrea de venda d'immobles ja rehabilitats. Podries aprendre xinés mentrestant... Diuen que és un barri multicultural, però encara falten algunes cultures. Hem d'obrir el Cabanyal al mercat oriental i tu has d'aprendre xinés com jo he après valencià en tres setmanes... Després de les eleccions, jo vaig amb els temps... Present! Present!

Se sent un soroll metàl·lic, com un gong, encara que és el so dels colps a la rentadora.

ANNA: Ha sentit açò?

POLÍTIC-EMPRESARI: Sí, estic ben informat, després dels madrilenys, els francesos i els italians... Ara començaran a comprar xinesos.

ANNA: No, si ha sentit un colp. Un colp metàl·lic. (*Sona de nou dues vegades.*) Ho sent ara?

POLÍTIC-EMPRESARI (*la mira estranyat*): No, i preferiria que sentires el que t'estic dient ara.

ANNA: Perdó, segurament soc jo, que no...

Al llarg del diàleg, se senten nous colps, encara que semblen ser diferents, de paelles. L'ANNA dissimula.

POLÍTIC-EMPRESARI: Açò és un paradís i no es pot tancar, som grans, però no déus, podem expulsar, potser, però tota esta costa és quasi verge. No es poden posar fronteres a la mar.

ANNA: Doncs en este hotel les van posar, les van llevar i les han tornat a posar...

POLÍTIC-EMPRESARI: Una altra vegada el passat... concentra't! Vull que t'encarregues de la venda dels apartaments de classe A de Les Arenes.

ANNA: Quins apartaments?

POLÍTIC-EMPRESARI: Jo soc més d'hoteles, però bé... De fet, estem mirant d'obrir un nou hotel, una meravella, l'antiga casa de Blasco Ibáñez.

ANNA: Però... això no és de l'Ajuntament?

POLÍTIC-EMPRESARI: Imagina't, set plantes, 683 habitacions, sales de reunions, gimnàs, piscines, spa, restaurants, piano bar... Este hotel és... ridícul. València en necessita un de més gran! Tinc un pla... La casa de Blasco Ibáñez connectarà amb la mar, tenim inversors dels Emirats Àrabs, més multiculturalitat, farem una illa flotant, la piscina de l'hotel Blasco Ibáñez serà deu vegades més gran. No ens deixen opció, construirem a la mar!

ANNA: I el trampolí?

POLÍTIC-EMPRESARI: Quin trampolí?

ANNA: El trampolí que Renau/

POLÍTIC-EMPRESARI: Renau? Eixe qui és, la competència?

ANNA: El pintor que feia murals i fotomuntatges...

POLÍTIC-EMPRESARI: De nou el passat? T'estic parlant del futur! Escolta'm bé... (*Pausa.*) Airbnb, Idealista, Fotocasa, Booking, Rentalia,

Milanuncios, Tripadvisor, Niumba, Vibbo, Friendlyrental, Wayto-
stay, Bedandbreakfast, Housetrip, Holidu, Homelidays, Hometogo,
Homeaway... home, home, home!... Go back home, intrusisme! El
mercat immobiliari és ferotge i complicat, i ara, a més, està ple d'in-
trusos: els particulars. Gent sense ofici ni experiència, un perill, i aca-
baré amb ells! (*Pausa.*) Vull que elabores un informe...

Els sorolls es detenen.

ANNA: Ha parat...

POLÍTIC-EMPRESARI: No he parat, estic parlant.

ANNA: No, els colps, que han parat.

POLÍTIC-EMPRESARI (*pacient*): Vull que elabores un informe amb totes les
cases de lloguer que apareixen als portals web. Ací només els profes-
sionals podem apujar els preus. Què és això de llogar l'habitació de
la xiqueta? O fer una triple llitera al menjador? O un enjardinat al
desllunat? Parquet barat damunt un sòl centenari! Set-cents euros de
lloguer a l'agost per una casa cutre, vella, sense vistes i amb pudor del
kebab que segur que obri algun pakistanés al costat! Quina classe de
turistes volem? Famílies obreres d'Albacete, de Móstoles, d'Alcorcón?
Eixes famílies? Que se'n vagen a Benidorm o Torreveija!! Obrers,
obriers... Ja no existeixen els obrers, tampoc al Cabanyal! Quin con-
sum farà eixa gentola? Ens okuparan la platja, l'ompliran de merda.
Ací esperem un altre turisme, una altra gent, una altra Espanya, una
altra multiculturalitat. Jo no soc racista ni classista, només vull poder
treballar en pau. Que tu pugues treballar en pau pel teu barri, el teu
poble, el teu país!

Silenci.

ANNA: I el trampolí?

POLÍTIC-EMPRESARI (*enfadat*): Què passa amb el trampolí?!

ANNA: Potser València necessita un gran hotel flotant, no ho sé... Però
el Cabanyal necessita un trampolí, un trampolí com el de Renau, el
seu trampolí.

Pausa.

POLÍTIC-EMPRESARI: Amb tu és impossible parlar. Com si t'estiguera par-
lant en xinès.

ANNA: Tinc un comprador.

POLÍTIC-EMPRESARI (*somriu*): Sí?

ANNA: Sí, està interessat en un dels solars que tenim a la venda.

POLÍTIC-EMPRESARI: Quin?

ANNA: On estava la casa de la meua iaia.

POLÍTIC-EMPRESARI: I qui vol eixa merda de solar?

ANNA: Jo. De fet, ja me l'he venut.

Tercera part

TAMBORS DE GUERRA (Carrer Barraca, 1998)

Torna a sentir-se el so solitari d'una paella. Els llums del balneari s'apaguen i immediatament s'encén el llum d'una casa. A dalt d'un banquet, hi ha una dona pegant colps amb una paella. Pega fort i, de sobte, para. Silenci. Mira l'horitzó. El seu pensament barreja diferents veus de veïnes i veïns.

VEUS (*en off*): Después de viajar tanto, de estar en muchos sitios, de aquí para allá, metida en mil líos, sin rumbo, llegué al Cabanyal... y eché el ancla. (*Pausa.*) Me enamoré. No conocía a nadie, pero era mi hogar. Lo supe. Y compré esta casa cuando nadie compraba casas aquí. Y supe del peligro que vivía el barrio por aquella reunión de vecinos... desconocidos. Y aún así... me quedé. Esa noche salí al balcón, sola, en el otro extremo del peligro, y toqué mi tambor. Sola. Sin conocer a nadie.

Una dona baixa del banc. Comença a abandonar l'espai quan, de sobte, se sent, llunyà, un colp metàl·lic. La dona es gira i respon. Diàleg de colps. Des del fons de les butaques, un home camina apropant-se a escena, tocant una paella. S'ajunten i uneixen els colps. A poc a poc, arriben a l'escenari altres persones que apareixen des de diferents punts de l'espai. Tòts toquen molt fort. De sobte, silenci. Miren el públic.

VEUS: Seguí metiéndome en líos, muchos líos... pero nunca más volví a estar sola. Nunca más. Y tengo el sol... Espectadora de la gran maravilla: todos los días, desde mi casa, veo cómo nace el sol.

Transició. La gent es dispersa per l'espai i ix fora.

NO ENS LLEVARAN ELS BATINS
(Carrer Eugenia Viñes, 2017)

A la vorera, dues famílies assegurades en cadires de diferents estils, cadascuna a la porta de sa casa i, enmig, la casa del HÍPSTER. Les famílies estan absortes amb les seues activitats quotidianes: llegint la premsa, jugant al dominó, tenyint-se el pèl, pentinant la filla per a la processó, preparant el garrofó o les bajoquetes per al dinar... Davant la porta de la casa del HÍPSTER, el VEÍ 6 arregla la seua bicicleta. Aleshores, apareix el HÍPSTER, que es guia amb l'iPhone.

HÍPSTER: Bon dia.

Els veïns, com a bons cabanyalers, estan una estona els uns als altres dient-se: «Bon dia, bon dia, bon dia», però sense deixar de fer les seues coses, com si tingueren un ressort intern que els provoca fer-ho així. Quan es fa silenci i el HÍPSTER està a punt de parlar, se sent un darrer «bon dia».

HÍPSTER (a VEÍ 6): Perdona, puc passar? (El VEÍ 6 el mira.) Vull entrar a eixa casa.

VEÍ 6: Ui, ací no viu ningú...

HÍPSTER: Ara sí, és meua.

VEÏNA 1: Què dius...?

HÍPSTER: L'acabe de comprar.

VEÍ 7: De veres...? Si està feta una merda.

HÍPSTER: No! És retro.

VEÏNA 7: Vaja, els fills de Pepet l'han venut al final...

VEÏNA 1: Però si demanaven una barbaritat...

VEÏNA 3: I com que no ens han dit res...?

Silenci. Continuen a les seues coses.

HÍPSTER (al VEÍ 6): Em deixes passar?

VEÍ 6: Ah, sí, clar, clar... (S'aparta.)

VEÏNA 7: I viuràs tu a soles, templat?

HÍPSTER: Bé, viure, viure... No... Pense obrir un negoci... (El miren atents.) La meua targeta... (Reparteix targetes.) Per al que necessiteu, podeu telefonar-me, veure el meu Instagram, seguir-me a Twitter...

Tots miren la targeta, alguns amb desconfiança, uns altres amb estranyesa.

VEÍ 2: I quin negoci has dit que...?/

HÍPSTER: M'encanta que em faces eixa pregunta, però encara estic de brainstorming intern, saps?

VEÏNA 1 (llegint la targeta): Com-mu-ni-ty-ma-na-ger-cre-a-tive-de-sig-ner-coach-so-cial-me-dia-brand-ing-a-na-lyst... Tot açò?

HÍPSTER: Bé, he hagut de retallar una mica el currículum.

VEÏNA 7: Que bé. Esta casa està plena de rates, m'alegre que vinga gent a viure al barri, gent jove, com tu, que ací tot està ple de vells...

HÍPSTER: Ja, sí... No es preocupe que gent jove vindrà, açò s'omplirà a tope. Però primer m'heu de fer un lloc.

VEÏNA 6: Clar que sí, benvingut al Cabanyal.

Silenci. No es mou ningú.

HÍPSTER: Fer-me lloc... ací. Este tros de vorera i... este són meus, de la meua casa... I m'han d'entrar quatre taules... quatre mínim.

VEÍ 7: Quatre?

HÍPSTER: O sis... Veureu que cuqui que queda. Ja veig el cartell: Barberia Azul. Però no només serà una barberia...

VEÍ 7: No...?

HÍPSTER: No, no... Mentre t'afaiten amb tovalloles bullint podràs fer-te un lunch o uns muffins amb cafè d'Acatenango, fullejar revistes de Bikram mentre fas ioga; al segon pis, obriré una zona coworking i una cuina al pati amb spa vegetarià i biològic. Ah, i roba de segona mà, restauració de mobles antics i disseny de bicicletes retroecològiques... Ah, ah, i amb una banda tipus New Orleans tocant tot el dia en directe...

Silenci. El miren.

HÍPSTER: Rotllo treball, oci, moda i mascaretes facials...

VEÍ 6: Un ultramarins ens vindria millor...

VEÏNA 1: Jo no sé de què parles, però ací dins no et cap tot el Corte Inglés eixe que vols obrir.

VEÏNA 3: A més, costarà una fortuna, la casa està per reformar sencera.

HÍPSTER: No pense tocar res. Dilluns ve l'interiorista, però no li deixaré tocar res, no permetré que estes parets perden la seua màgia vintage, com vosaltres, vos heu vist? Sou màgicament vintage! (*Fa fotos.*) Màgic, màgic, màgic... (*Para.*) En uns dies inaugurarem, esteu convidats, clar... Jo vull que la gent del barri vinga... Soc un amant de tot allò autèntic, mantindre l'ànima del barri, eixe aroma mariner... (*Aspira i fa una carassa.*)

VEÏNA 1: Sí, ara fa una miqueta de pudor, fa uns dies que no ha plogut i...

HÍPSTER: Ja ho veig, la decoració serà en blancs i blaus, i ací a la terrassa vull un toc sorollesc... Sorolla serà trendy o no serà! Vosaltres sou tan... tan... sorollescós, ací, ara, a la meua vorera... (*Pausa.*) Passeu molt de temps ací, a la vorera?

VEÍ 3: Ara que arriba el bon temps, este sol és la glòria...

HÍPSTER: Perfecte, ho veig, ho veig! Este rotllo eclèctic del mobiliari que porteu... Ho compre, ho compre! Clar, és que vosaltres, ací, asseguts, li doneu tot el sentit al meu projecte... A vore, que ací el més fort vindrà a l'estiu, la resta de l'any ho puc llogar a turistes anglesos, que eixos no tenen fred mai, però la idea és que vinga ací gent tot l'any, eh? Moure el comerç, la cultura, en fi, eixes coses importants. (*Pausa, els observa una estona.*) M'encanta que estiguen a la porta del meu negoci, però... cal organitzar-se una miqueta... A vore que mire l'agenda... Uhm... Seria ideal que estiguéreu ací des de les onze fins a l'hora de tancar... Li doneu un color... tan mediterrani... Jo havia pensat per a la façana barrejar una escena marinera de trencadís amb un grafiti d'Escif, però amb vosaltres ací, l'art viu ho peta ara més i... Organitzem-nos... Confieu, soc un expert, tinc estudis... Com era eixe quadre que... Viquipèdia... (*Mira l'iPhone i comença a disposar els veïns.*) A vore, els homes per esta banda, així, pescadors forts, torrats pel sol i amb olor de iode, traient la barca amb (*en col·loca uns altres*) els bous... I vosaltres (*a les dones:*) ací, amb els braços en gerra, esperant el peix, amb la mirada perduda a l'ocàs... (*No se sap com, però ha muntat una mena de betlem nadalenc.*) I dignitat, molta dignitat... Lovely, xiques, lovely...

VEÍ 7 (*baixet i dissimulant*): Lolín, crida la policia, este tio no està bé...

Es manté el quadre, el HÍPSTER fa fotos. Arriba el VEÍ DEL BATÍ amb una barra de pa sota el braç.

VEÍ DEL BATÍ: Bon dia, veïns.

Com a bons cabanyalers, estan una estona els uns als altres dient-se: «Bon dia». Es fa un silenci, el HÍPSTER observa el VEÍ DEL BATÍ i aquest, el quadre sorollesc.

VEÍ DEL BATÍ: Xe, què feu...?

VEÍ 7: Màgia sorollesca...

VEÏNA 6: Rotllo coworking...

VEÍ DEL BATÍ: Si sembleu un betlem.

HÍPSTER: Ah, no! Açò no ho pense permetre. Que un qualsevol opine sense saber, no... I a més... (*El mira.*) Una cosa és anar d'esport, o amb roba de temporades passades, de mercadet, del xinés, fins i tot del C&A... Però, al meu local, escolta'm bé, no permetré mai que ningú entre en batí... Oh, my God, el top del garrulisme... No, thanks.

VEÍ DEL BATÍ: Perdona, però jo a ma casa vaig com em dona la gana.

HÍPSTER: Perdona, però és que no estàs a ta casa, estàs a ma casa.

Els del quadre es miren de reüll. Silenci i tensió. Desfan la postura dissimuladament mentre xiulen. El VEÍ DEL BATÍ s'apropa al HÍPSTER, desafiant.

VEÍ DEL BATÍ: Mira, garrulo: esta vorera, esta platja, este carrer, este poble, esta terra i este aire són... ma casa. Ho han sigut sempre i continuaran sent-ho, per molt que gent com tu ens facen sentir estrangers dins del nostre propi barri. I et dic una cosa, garrulo, el batí i la bata, al Cabanyal, és... llei. Perquè nosaltres no amaguem res, ni per dins ni per fora, i ens agrada anar ben... calents. I a gust, ens agrada anar així, i estar a gust. I, per no oblidar-te d'açò, ja pots fer-te un tatuatge que diga: «Cabanyalers: no ens llevaran el batí». (*Pausa.*) Visca el batí!

TOTS (*excepte el HÍPSTER*): Visca!!!

PASSAREL·LA CABANYAL
(Diversos temps i carrers del Cabanyal)

Música de passarel·la. La llum es concentra en un corredor. Desfilada de batins. Un micròfon surt des de les bambolines. El VEÍ DEL BATÍ presenta la nova línia de bates i batins del Cabanyal.

VEÍ DEL BATÍ: Des del Cabanyal, presentem la nova col·lecció temporal atemporal tardor hivern: roba per estar a gust, roba per ser com som, roba de resistència. Models innovadors de polièster, polars, teixits efecte setinat, viscosa, microfibra, velour suau al tacte... Acompanyats dels sempre clàssics i sempre atemporals, supervivents: models de pelfa, franel·la, rizo, piqué, toalla, guatiné, guatiné, guatiné...!!! Bates llargues amb cuello esmoquin, cuello xal, cuello bebé, estampats de quadres, flors, patchwork, vaca, zebra, tigre, molt de tigre... Per a homes i dones... valents... i calents... No patirem fred... Batins del Cabanyal... Batins universals... Batins contra la globalització domèstica, batins per a la resistència... batins i bates, bates i batins...

UN BARRI OBRER
(Instal·lacions de Ràdio Malva, 2017)

Mentrestant sona la música i va desfent-se la desfilada. La música entra com a capçalera d'un programa de Ràdio Malva i desapareixerà a poc a poc. Comença l'entrevista.

LOCUTOR: Hola, buenas... Escoltes Ràdio Malva, 104.9, de la freqüència marejada, hui tenim per ací uns veïns del Cabanyal que ens parlaran de com està el temita del barri. Per començar, per què porteu batins i bates pel carrer?

MÚSIC: Bé, hi ha batins també a Natzaret, Benimaclet, Benicalap... Supose que ens hem guanyat el dret a descansar de tant que hem treballat. Tants treballs que no hi ha prou paper al món per fer una targeta de presentació del Cabanyal. Ací han treballat fins i tot els retors. Donaven la comunió amb xocolata i magdalenes als mariners morts de

fam, o apagaven incendis a colps d'escopinades negres i amargues. Ací tot ha sigut molt complex, caldria un segle sencer per a explicar-ho.

Es projectaran imatges de gent treballant al Cabanyal tot al llarg del darrer segle.

MÚSIC: Hem eixit a pescar, hem modelat les costelles dels vaixells i arreglat bicicletes; hem fet cervesa a canvi de sacrificar les nostres fonts, el Cabanyal n'estava ple; hem fet cigarrets per a senyorets i hem portat peixos a València, cremant-nos les mans amb barres de gel; hem jugat a futbol, herència d'uns mariners anglesos; hem venut pipes als banyistes i hem fet els nostres joguets; hem cosit xarxes, premsat paper i bufat vidre; hem embotellat vi, hem carregat i descarregat carbó; hem alçat escoles, hem sigut mestres, alumnes, mestres, alumnes...; hem lluitat contra els patrons i els feixistes; hem reconstruït el nostre barri una vegada i una altra; hem obert tavernes, teatres i cines; pels carrers, hem venut lleixiu, graneres, cacaus i tramussos, llongos, alladroc i clòtxines. No necessitàvem supermercats, estaven al carrer, a la porta de cada casa. Hem reciclat ferralla i mobles antics; hem venut roba, barrets i calçat; hem fet pa i sabó, tonells i conserves; hem treballat al moll i en transport; hem sigut guardabarreres, metges, infermeres, músics...

El MÚSIC s'alça tocant el clarinet, la mateixa melodia del COR DE DONES, i camina cap a les imatges del fons.

MÚSIC: No, no hem sigut un barri mariner, hem sigut un barri obrer. I, com a tants altres barris obrers, han volgut exterminar-nos després de traure'ns tota la sang. Ara, la gent jove donarà vida al barri, clar que sí, però sense oblidar que els més vells han donat tota la seua vida pel barri. Ací, el batí es guanya a pols, amb molt de patiment, però també amb solidaritat, amistat i alegria. Ens han acusat de terroristes quan els terroristes de veritat estaven amb els culs apegats als seus despatxos, preparant bombes de lenta rellotgeria que encara esclaten. Ens han acusat d'okupes quan el que pitjor ocupa és l'especulador. Ens han acusat de fer estraperlo i de tràfic de drogues men-

tre altres es feien rics amb els nostres fills morts. Ser un fill de puta és molt senzill, ser bona gent és més difícil. Ací han fet una prolongació que ens ha allunyat i enfrontat. Però ací estem, vius, com aquells que ja no estan però viuen als nostres caps, amb la sang dels nostres cors. Cada dia, celebrem que estem vius.

Sona de nou la falca de la ràdio i el MÚSIC torna a l'entrevista.

MÚSIC: I contestant la teua pregunta: el batí és el nostre uniforme, la nostra armadura, la nostra bandera. I el portem al carrer, sí, perquè el carrer no es pot tombar. El carrer és la casa de tots, on mai es tanquen les portes...

CABANYAL, PLATJA TOT L'ANY
(Platja del Cabanyal, 2017)

LOCUTOR (*en off*): Perfecte... També tenim per ací a Francesc... (*Se sent la mar*.) Que ens vol explicar un projecte que s'està fent ací al Cabanyal.

SENSEI (*en off*): Bon dia, Artur... Sí, soc el Francesc. Uhm... Mira, el que vull contar-vos és una idea que vaig tindre fa temps i que ara la idea ja és un projecte molt bonic, molt senzill i que ens encoratja molt i ens dona molt d'ànim. Ara ja és una realitat. La cosa era que jo volia fer quelcom perquè poguera dir: «Porte fent-ho ja dos segles». Quan vaig vindre a viure al Cabanyal, ho vaig dir a uns amics de la Plataforma Salvem el Cabanyal i s'animaren i vingueren a fer aquesta activitat, que començava el 9 d'octubre i acabava el 25 d'abril, perquè així a la gent, quan pregunta, els puc dir: «Mira, el 9 d'octubre és quan Jaume I vingué i va conquerir València i va entrar en la ciutat. I el 25 d'abril és quan el primer Borbó va guanyar la batalla d'Almansa i ens va llevar els furs i va prohibir parlar en valencià». De vegades hem sigut molta gent, de vegades no tanta. Un dia a mi se'm va ocórrer dir: «De qui ha sigut la idea?». I una de les participants va dir: «Del Sensei». I clar... el gurú, el mestre, l'iniciador... I ja m'he quedat amb «el Sensei». (*Riu.*) I, quan entrem, cridem: «De qui ha sigut la idea? Del Sensei!». I també hi ha un grup que no està d'acord i fa: «Uuuuuh». En fi, ara ja es pot

dir que portem dos segles que ho estem fent. A principi era jo a soles i després ja amb aquesta gent del Cabanyal. I estem molt satisfets de dur-lo endavant.

S'apaga el focus de la ràdio i se sent cada vegada més fort el soroll de la mar. Al fons de l'escenari, apareixen tots els veïns amb bata i batí. Estan cagats de fred, tremolen.

VEÍ 7: Vinga, va, anem a fer-ho ja...

JAUME: Espereu, estic segur que vindrà...

VEÏNA 8: Jo no m'espere més, m'estic gelant.

VEÍ 6: I què vols, al mes de febrer?

JAUME: Espereu un poc...

VEÏNA 6: Si no ha aparegut al carrer de Pescadors, eixa ja no ve...

JAUME: Que sí! Però... igual s'ha perdut.

VEÍ 7: Sí, els de fora es perden molt ací... també és tradició? Vinga, anem...

JAUME: Mireu...

JAUME veu algú que s'apropa per un costat. ANNA apareix per un costat, llunyana. Va amb bata.

JAUME: Ja està ací... (*Amb la mà:*) Anna...! Anna!

ANNA (*s'apropa al grup*): Perdoneu, perdoneu... Havia d'arreglar ma mare i/

VEÏNA 6: Ja estàs parlant massa... (*Agafa ANNA.*)

JAUME (*al costat d'ANNA*): Ara sí que tornaràs a ser del Cabanyal. Ara, sí! De qui ha sigut la idea?

TOTS: Del Sensei!!!

JAUME: Organització! Organització! U... dos... i tres!

Es lleven les bates i els batins i els llancen al terra. Baix porten roba de bany.

TOTS: Cabanyal: platja tot l'any!!!

Fosc. Se sent en off la veu de la venedora del mercat com a transició.

EL DUEL (3)
(Avinguda del Mediterrani, 2017)

Immediatament se sent la veu d'una dona venent al mercadet del dijous.

VENEDORA (*arreglant els batins dels veïns i guardant-los en una bossa de plàstic gegant dels xinesos*): ¡Venga, nenas, que me voy ya...! ¡Batines, dos por uno... Calentitos... Pa' tu marido y pa' los niños...! ¡Venga, que nos vamos! ¡Tengo de tó...! ¡Sujetadores, calcetines, braga-faja, conjunto de diseño...! ¡Moda buena y barata...! ¡Venga, que nos vamos ya... me he vuelto loca y lo regalo todo...! ¡Fashion, fashion... mejor que El Corte Inglés, nena...! ¡Venga, que me voy... que lo regalo...!

Entra des de l'altre costat el POLICIA, sembla perdut, deambula nerviós, tens... Finalment, es dirigeix cap a la VENEDORA.

VENEDORA: ¿Y este? Oiga, a mí que me registren... Tengo todos los papeles en regla de la venta ambulante... Uyyy, ¡qué mala cara llevas! Eso es frío... Claro, tol día de aquí pallá... Anda, cómprame unos calcetines... Algodón 100 %... Mira qué finos, que caída tienen... Cinco pares, tres euros. ¿Qué más quieres? Tengo todos los papeles, ¡eh! Todos los papeles... Cómprame algo, chico, que no he vendío ná...

El POLICIA se'n va, sembla envaït per una malenconia fatal.

VENEDORA: Anda, y se va sin decir ná... Qué desaborío... Mala sombra... ¡¡Antonio!! ¡Saca la furgoneta! Ahora sí que nos vamos: hoy el día ya está echao... y tengo un hambre... ¡Venga, que tengo hambre! ¡Hambre! ¡Que tengo hambre!

EL SOLAR D'ANNA

Soroll de clàxons, furgonetes i últims crits dels venedors mentre recullen les pades. La VENEDORA ix i, tot seguit, entra ANNA amb un carret de la compra. Es planta enmig del solar, el mira, no sap per on començar. Li sona el mòbil i

mira la pantalla, dubta si contestar. Finalment, ho fa. Al començament, parla amb accent oriental.

ANNA: Digues, Roger... [...] He estat molt enfeïnada, amb la mare i... [/] Sí, he vist les perdudes, però... Açò no és Berlín, saps? Aquí està tot menys, menys... (*Mira al seu voltant.*) Acotat. [/] No, no insinuo res. No, tu no m'has acotat mai, dic que aquí s'improvisa, s'improvisa! [...] No! No dic que siguis avorrit! Bé, res... (*Escolta una estona.*) No sé quan tornaré. [/] És que no ho sé! La meua mare, el treball... [/] Sí, he trobat una feina... [/] Doncs ara ja ho saps. Ja he venut una casa, sí... Una casa preciosa (*acarona les rajoles de l'antiga casa*), dues altures, pati interior, bé, és un corral, amb moltes plantes, al costat de la platja... (*Pausa.*) Escolta, quant de temps fa que no veus una platja? Que no... No ets un avorriit. Ja sé que sempre anem de vacances a la Costa Brava, a la mateixa platja, la teva! I la meua platja, què? Vine-te'n uns dies... [...] Tots estem ocupats! Jo ara vull ocupar-me de veure la mar tots els dies. Tots! [/] No ho sé, et dic que no ho sé. No sé si tornaré a Berlín, no... [/] Mira! No penso tornar-hi! [/] Per què? Perquè m'he comprat una casa, m'he hipotecat a trenta anys... i segurament no l'acabaré de pagar mai. Ara no podré fugir mai d'aquest barri... Ho entens ara? [...] Per això no t'he consultat abans! No penso tornar a Alemanya, em fan fàstic les salsitxes, la xucrut eixa, el puré de kartoffel, dinar a les dotze! Viure sense sol, no tenir sol! Està decidit! Si tant necessites veure'm, aquí t'espero... Ara tinc una casa molt, molt... (*Mira al seu voltant.*) Ampla. Una casa molt gran, la de la meua iaia, on sempre hi haurà un lloc per a tu... sempre, però... no em telefones més!!!

ANNA penja i llança el mòbil al terra. Està enfadada. Mira de nou al seu voltant, desorientada. S'apropa al carret, l'obri i mira el seu interior una estona. Lentament, trau un test amb una planta, una llimera. Abraçada a ella, passeja pel solar. Sembla buscar alguna cosa per terra. Es deté en un punt i col·loca la llimera.

ANNA: Ací està el teu corral, iaia. El teu corral ple de plantes. Quina bona olor fan el gesmiler i la llimera! Que preciosa és ta casa, iaia, tan neteta,

tan ordenada. Com emblanquines tots els estius el teu corral, un corral menut que a mi em sembla immens, immens... *(Pausa.)* Què estic fent, iaia? Què faré amb este solar, amb este cadàver amb què m'he hipotecat trenta anys? Omplir-lo de plantes? *(Pausa.)* Te'n recordes que em deies que plorar no fa a ningú fort? «Plorar no fa a ningú fort, xiqueta». Te'n recordes...?

S'apropa al carret i trau una botella d'aigua amb la qual rega la llimera.

ANNA: Que difícil que és ser forta sempre, iaia. Quants anys hauré d'esperar perquè esta llimera cresca i faça llimes? Quants anys? Tindrè valor, iaia? Tindrè força?

Apareix JAUME.

JAUME: Toc-toc. Puc passar?

ANNA *(dissimulant les llàgrimes)*: Jaume!

JAUME: He vingut per si necessites ajuda...

ANNA: Ajuda...?

JAUME: Mira qui està ací...

Entra ANGELITA.

ANNA: Angelita!

ANGELITA: Mare meua, quants anys! Estàs igual, tan guapa com sempre...

ANNA: Igual, igual... Estic major...

ANGELITA: Cada vegada et sembles més a ta mare... Vine cap ací, filla meua...

ANGELITA abraça fort ANNA i la besa com besen les iaies als xiquets, fent molt de soroll i festa.

ANGELITA: Estem ací pa' lo que necessites, em sents?

ANNA: Sí, Angelita, ho sé...

JAUME: Vinga, deixeu-vos de besets i melodrames i al lio.

ANNA: Quin lio?

JAUME: El solar... No volies netejar-lo?

ANGELITA: No són hores de netejar ni de pensar. *(Trau un tàper d'una bossa.)* He fet una titaina per xuplar-se els dits. Vinga, a sopar!

ANNA: Ací...? Calla, dona. Vos convide a un bar...

JAUME: Què dius? Per a un dia que ma mare fa titaina. Per què a mi no me'n fas mai?

ANGELITA: Ja estem! Que ta mare no és la teua esclava... Molta anarquia, molta anarquia i després ens volen nugades a la cuina! No tingues fills, Anna, no tingues fills...

JAUME: Mamà, no comences...

ANGELITA: Talla el pa i calla! *(A ANNA:)* I què...? Penses refer la casa de la teua iaia?

JAUME: Bé, mare... igual no vol alçar una casa...

ANGELITA: I per a què s'ha comprat el solar, de museu?

JAUME: Sí, de museu, per a no oblidar el que ha passat ací...

ANGELITA: Mira, no comencem, que tens el cap quadriculat...

JAUME: I tu t'estàs relaxant una mica, no? Clar, com la teua casa ja no la tomben...

ANNA *(tallant la conversa)*: Sopem!! *(Pausa.)* Sopem, per favor...

Silenci. Busquen qualsevol cosa que faça de cadires i tauleta. Seuen. Sopen en silenci. ANGELITA observa ANNA.

ANGELITA: Ací falta alegria... *(Es gira i crida cap a les bambolines.)* Gent! Cap a dins!

De sobte, d'un lateral surt un grup, com una pinya. Van carregats amb plats, fruites, tàpers, begudes i bosses. Quan entren es planten i diuen a la vegada...

GRUP DE VEÏNS: Bona nit!

ANNA: Bo... na... nit...

Com sempre, es queden una estona enganxats amb el ressort-salutació: «Bona nit, bona nit, bona nit...».

ANGELITA: Vinga, organització! Organització! A la taula i al llit al primer crit!

I TORNAREM A SOPAR AL CARRER

Entre tots preparen l'espai i fan una llarga taula improvisada amb restes del solar, els banquetes del cinema, possibles taules i cadires plegables de platja que porten. Alguns abracen ANNA, altres xarren, fan un porró de cervesa i llimonada, obrin una botella de vi... A boca d'escena, apareix el POLICIA, desorientat, amb la porra a la mà, no veu els veïns.

JAUME: Eh! Mireu...

Els veïns es queden molt quietes i en silenci, observant el POLICIA. Pausa.

ANNA: I a este què li passa...?

JAUME: Res, és un dels policies que entraren al barri quan els enderrocaments. Porta perdut des del 2010...

ANNA: Des del 2010?

ANGELITA: No sap eixir del carrer Sant Pere...

VEÍ: Des que van canviar la direcció...

VEÏNA: I com que, damunt, els porten de fora. Este... este té pinta de ser de Logronyo.

JAUME: Ehhh, tu!!!

El POLICIA es gira i els veu. Es queda paralitzat.

ANGELITA (alçant una barra de pa): Vols sopar...?

El POLICIA crida i ix espantat. Tots riuen i continuen parant taula.

JAUME: Bé, ja tenim menjar, però... falta una altra cosa important.

TOTS: Què?

JAUME: Música!!!

De sobte, entra una banda de música tocant un pasdoble o música de festa. Els veïns senten la música, alguns ballen... El MÚSIC entra amb la banda, tocant el clarinet. A poc a poc, va situant-se en la posició del director de la banda. Dissimulant, va pegant-li colzades, vol llevar-li el lloc. La banda desapareix

per un costat. Quan s'acaba la música, el MÚSIC saluda. Tots aplaudeixen. ANNA s'apropa al MÚSIC i l'abraça.

ANNA: Tio, quant de temps! (Mira la resta, emocionada.) No sé què dir, gràcies... Gràcies a tots... Des que vaig tornar al Cabanyal, pensava que m'havia tornat boja, sentia les vostres veus. Les veus de la vostra lluita, la vostra resistència de tots estos anys. Gràcies a vosaltres, ma iaia va morir al seu barri, a sa casa. A esta casa. Em venen tants records en este pati! Recorde que ací, en el corral, ma iaia em llegia llibres de Blasco Ibáñez. Perquè ella, per damunt de totes les coses, era blasquista. Més d'una vegada, pujada a una cadira, la vaig vore convertir-se en la Tía Picores de Flor de Mayo, alçant el braç, d'esquena a la mar, que ensenyava el puny amenaçant algú que estava terra a dins, a la torre del Micalet. L'enemic ja no estava a la mar... no... L'enemic estava allà, a la ciutat. I el puny de la bruixa de la mar, unflat i gegant, es dirigia cap allà mentre cridava: «¿Que viniesen allí todas las zorras que regateaban al comprar en la pescadería? ¿Aún les parecía caro el pescado...? ¡A duro, a duro debía costar la libra!».

ANNA es queda estàtica, alçant el puny, dalt d'una cadira. Pausa. Tots la miren, congelats. A l'instant, tots aplaudeixen. ANNA baixa de la cadira, avergonyida.

ANNA: Ací, en este pati, ma iaia lluitava com la Tía Picores... Elles sabien, molt bé, on estava l'enemic. Però ara? On està? Què farem? Com lluitarem?

Pausa.

MÚSIC: Fent memòria. Perquè esta casa, este solar, este poble... són nostres. I per això... tornarem a sopar al carrer!

Tots aplaudeixen i coregen el crit de guerra «Tornarem a sopar al carrer!».

MÚSIC: Visca el Cabanyal!

TOTS: Visca!

JAUME: Visca el veïnat i la resistència!

TOTS:Visca!
MÚSIC:Visca la titaina!
TOTS:Visca!
ANNA:Visca la platja tot l'any!
TOTS:Visca!
MÚSIC:Visca Pepica la Piona!
TOTS: Piona! Piona! Piona!
MÚSIC (*que ha fet el paper de PILONA*): Em dic Pepica, fills de puta!!

Tots riuen.

JAUME:Visca la concòrdia entres gitanos, romanesos, mertxeros, paios, latins, marroquins, xinesos, pakistanesos, africans... i els erasmus!!
TOTS:Visca!
JAUME: I visca la mare que m'ha parit!
TOTS:Visca!
MÚSIC: I visca les bandes de música!

Els músics trauen el cap des de bambolines.

TOTS:Visca!
ANNA:Visca!Visca la gent que estima! La que no té por! Els que se'n van i els que tornen! Els que estaven perduts i trobaren ací el seu lloc! El Cabanyal és gran, immens! El Cabanyal som tots!Visca.Visca la gent bonica... i valenta!
TOTS:Visca!

Fosc.

I tornarem a sopar al carrer es va estrenar el 27 de maig del 2017 al Teatre el Musical, en el marc del Festival Cabanyal Íntim.

Autoria: Begoña Tena i Xavier Puchades

Direcció: Begoña Tena i Isabel Caballero

Intèrprets: Abi Cárdenas, Ana Torres, Alicia Céspedes, Artur Gallego, César Tormo, Eduardo Gómez, Ernesto Pardos, Francesc Aledón, Lola Serón, M.ª José Agües, Pau Gregori, Pedro Ferrandis, Pilar Escorihuela, Raquel Gámiz, Rosi Moreno, Stella Marco i Verònica Andrés, amb la col·laboració de la Societat Musical Unió de Pescadores El Cabanyal

Disseny d'escenografia: Los Reyes del Mambo

Disseny d'il·luminació: Diego Sánchez

Espai sonor: David Alarcón

Vestuari i regidoria: Estíbaliz Gonzalo

Instruccions per a no tenir por
si ve la Pastora

Núria Vizcarro

*A Josefa Alberta, Alejandro, Josefa,
Elena i Manolo, que desinteressadament
heu compartit la vostra història, a Raül
per tota la generositat i la informació
compartida i a totes aquelles que ens
heu acompanyat en este camí*

*A Laia i a Albi, per caminar juntes,
gran part d'este text és vostre*

*A Florencio Pla Meseguer, la Pastora (estic
convençuda que mai hauria volgut protagonitzar
una obra de teatre), amb la teua vida
hem pogut contar part de la nostra*

Esta peça es va escriure a partir de la història d'un personatge real conegut a l'interior de Castelló, la Pastora, i amb l'ajuda dels testimonis que la van conèixer o en van sentir parlar.

A la proposta hi ha vídeos dels testimonis reals que completen el relat, les intervencions estan transcrites. El text de les transcripcions respon exactament a les paraules de les persones entrevistades. Els testimonis són: Alejandro Segura, Josefa Alberta Prades, Manolo Serret, Elena Solanas i Josefa Gisbert.

Els noms de les persones que estan en escena, Laia i Núria, són els nostres noms, els noms de les dos actrius de la companyia que vam estrenar la proposta. Podrien ser Actriu 1 i Actriu 2, Actor 1 i Actor 2 o, millor, Intèrpret 1 i Intèrpret 2. També apareix i parla el personatge de la Pastora, l'interpretàvem les dos actrius.

L'espai de representació, la nostra escenografia, recorda una vella casa de poble, molt menuda i molt semblant a casa de la meua iaia. Hi ha una taula, dos cadires i unes portes amb dos grans vidrieres des d'on podem veure les projeccions dels testimonis.

Les acotacions que acompanyen el text són referències i indicacions que esperem que ajuden a la comprensió i a fer més concreta la imatge, tot i que cadascun dels fragments podria tenir altres decisions escèniques i passar en molts altres espais: dins d'un cotxe, a una cova, a camp obert, enmig d'una muntanya plena de carrasques, a un bar, a un circ...

El menjador de casa de la meua iaia, és de nit. Dos dones, vestides amb camisa de dormir, estan assegudes al voltant d'una taula. A les cadires hi ha dos vestits blaus de fil, penjats. Observen com la gent arriba, es diuen alguna cosa, esperen pacientment o només deixen passar el temps. Quan tot es queda en silenci, comencen a parlar.

NÚRIA: Conta la gent criada a Vallibona que, per la nit, si tornes més tard a casa del que toca, ve l'home del sac i se t'emporta. Diuen que, quan passes el primer pont, el pont d'entrada al poble, si et quedes en silenci podràs sentir els crits dels xiquets que viuen dins del sac. Hi ha qui diu que són els plors dels xiquets nascuts i morts als masos i hi ha qui diu que són els gats, però són les veus de tots els que s'han perdut pel camí, que no han sabut com tornar i l'home del sac els ha agafat.

LAIA: Conta la gent criada a la Pobla de Benifassà que si no fas les coses a les hores que toca vindrà l'*agüela* dels queixals rojos. Si vas a netejar la roba a deshora, o penses que eres l'ama del teu temps i pots decidir quan et passaran les coses, quan menys t'ho esperes arriba l'*agüela* dels queixals rojos amb un xiquet als braços que quan t'arrimes a veure'l es desfà i es converteix en un dimoni.

NÚRIA: Si mireu fixament les portes de darrere, probablement no veureu res, no hi ha res. Però, si no li feu cas, si mireu una altra cosa, si vos fixeu en altres detalls, en nosaltres, per exemple, llavors se vos activarà la mirada perifèrica... És la que s'activa quan tens ansietat... Llavors veureu passar, així de passada, com una ràfega, veureu passar la xica de la corba. Acostuma a eixir a estes hores i cada dia fa cap a una corba diferent. Conta la gent criada a Morella que moltes vegades està al

port de Querol. Si al tornar a casa decidíu no anar pel camí de sempre, pel camí marcat, potser trobeu persones desconegudes. Si decidíu parlar amb elles, si vos relacioneu amb algú que no pertany al vostre món, podríeu estar parlant amb la xica de la corba.

LAIA: A Fredes, tothom sap on viu Marieta, ja estic a la primera escaleta. Conten que sa mare li va demanar que anés a comprar fetge per a son pare, per a sopar. No ho va fer, es va gastar els diners en lllaminadures, en una cosa per a ella mateixa, i com que no li quedaven diners va agafar el fetge d'un mort i li'l va donar a son pare per sopar. A la nit va sentir: Marieta, ja estic a la primera escaleta.

NÚRIA: Conta la gent criada a Xodos que existeix un avenc al Penyagolosa que qui cau en ell ja no pot tornar-ne a eixir. Este avenc, però, no se sap on està i és capriciós, va canviant de lloc. Diuen que si ixes del camí marcat, si t'endinses en el bosc del Penyagolosa, te'l podràs trobar. Hi ha qui diu que quan xafes el bosc del Penyagolosa quedes atrapat allà per sempre, però el que passa és que caus a l'avenc i no en podràs eixir mai més.

LAIA: I conta la gent criada als Ports que en qualsevol moment pot venir la Pastora. És una dona malèfica que ve a buscar-te quan no et menges les bajoques per sopar, o quan no eres qui hauries de ser. Diuen que és una dona amb la força d'un home, que no parla, només s'entén amb les ovelles, és capaç de carregar el matxo més gros a l'esquena.

NÚRIA: Conta la Guàrdia Civil que va matar més de vint-i-cinc persones i que era el terror de la zona i que va ser la responsable d'un atemptat als anys cinquanta a un tren entre Barcelona i Madrid, el segon més sanguinari després de l'11-M.

LAIA: Conten als llibres que de menuda es reien d'ella perquè no sabien si era home o dona, i que ella un dia va agafar una escopeta per veure qui s'atreviria llavors a riure d'ella.

NÚRIA: Conta la gent de Vallibona, de la Pobla i de Morella que era molt bona dona, que no hauria pogut fer mal a ningú, que va patir molt.

LAIA: Conta Marino Vinuesa, l'home que la va acollir, que era molt bon home, i que després de la presó es va asseure en un banquet a veure passar la vida.

Sona un àudio. Transcripció:

NÚRIA: Però la véieu així i ningú pensava que era un home?

ALBERTA:¹ No, ningú pensava que era un home. Era així tot gras i amb les faccions desfetes, un...

NÚRIA: Un tabalot.

ALBERTA: Sí, això, un tabalot.

Com si s'hagués fet de dia, LAIA i NÚRIA estan molt més relaxades...

NÚRIA: Quan érem menudes, les dos teníem por de la Pastora. Eixa por s'ha mantingut.

LAIA: De fet, totes les pors que hem tingut al llarg de la nostra vida han tingut una mateixa cara, un mateix cos, el cos d'eixe...

NÚRIA: Farem un viatge per enfrontar-nos a totes les pors que tenien la seua cara. Anirem a conèixer la Pastora.

LAIA: Anirem a buscar el nostre home del sac, la nostra *agüela* dels queixals rojos, el nostre avenc i serem Marieta i Caputxeta, i les que parlen amb desconeguts. Per arribar a... Per concloure que... Per fer. Per eixir del camí, per saltar, per...

NÚRIA: I arribarem a la conclusió que la vida és pasturar. Ho dic per si algú ha quedat i té pressa, que no patisca, que se'n vaja. El que direm al final és que la vida és pasturar. Perquè ja és això.

LAIA: Però mentrestant, mentre arribem a eixa conclusió... pasturarem.

Les dos tornen a seure a les cadires, però esta vegada d'esquena, perquè a les vidrieres de les portes que tenen darrere seu comença una projecció.

Transcripció dels testimonis:

ALEJANDRO:² Me dic Alejandro, vaig nèixer l'any 1926 i vaig conèixer la Pastora del principi hasta el fin.

ELENA:³ Soc l'Elena, la meua àvia era Vicenta, una de les germanes de Florencio Pla, la Pastora, i jo no el vaig conèixer.

¹ Albert Prades, veïna de la Pobla de Benifassà. Nascuda l'any 1928.

² Alejandro Segura, veí de Vallibona. Nascut l'any 1926.

³ Elena Solanas, neboda neta de Florencio Pla, la Pastora. Nascuda l'any 1969.

JOSEFA:⁴ Soc Josefa del mas de Prades, del terme de Vallibona. Vaig nèixer l'any 37, i... vam ser veïns de Teresa la Pastora, i molt bona veïna, molt.

MANOLO:⁵ Soc Manolo i soc d'aquí, de Vallibona. Vaig conèixer la Pastora l'any 1978. Va vindre a Vallibona i aquí baix, a la cooperativa, la regentàvem els meus pares i jo, i va entrar i... «soc la Pastora» i ma mare «sí, i jo Rita la Cantaora».

A mesura que parlen van posant-se els vestits blaus de fil.

LAIA: La Pastora naix a un mas a Vallibona l'1 de febrer de 1917.

NÚRIA: Por a conduir.

LAIA: Al dentista.

NÚRIA: A la foscor. A la Pastora, quan naix, li diagnostiquen una malformació genital, no saben si és home o dona, i ací comença el mite.

LAIA: Decideixen inscriure-la com a dona, Teresa, per estalviar-li el servei militar, diuen, però a mesura que va creixent les característiques masculines es fan més visibles. Al món rural dels anys trenta, suma-li la Guerra Civil. Jo tinc por a l'univers, a no saber, a no controlar, a l'abisme.

NÚRIA: Teresa Pla Meseguer, la Pastora, treballa com a pastora tota la seua infantesa i joventut.

LAIA: A despertar-me i que algú m'estiga mirant.

NÚRIA: Acabada la guerra, comença la resistència de guerrilles, els maquis; als Ports de Castelló es constitueix el sector 23.

LAIA: A les agulles.

NÚRIA: La Pastora acabarà escapant dels atacs de la Guàrdia Civil i entrarà al maquis.

LAIA: Al patiment meu i dels altres.

NÚRIA: Allà es tallarà els cabells, es posarà pantalons i passarà a dir-se Florencio.

LAIA: A nadar a la mar de nit.

NÚRIA: I a partir de llavors comença l'altre mite, el de l'assassí sanguinari. Jo tinc por a la bogeria, d'entrar i ja no poder eixir.

⁴ Josefa Gisbert, veïna de Vallibona. Nascuda l'any 1937.

⁵ Manolo Serret, veí de Vallibona. Nascut l'any 1951.

LAIA: A obrir portes velles.

NÚRIA: A casa m'agüela.

LAIA: Entrar a un portal obscur.

NÚRIA: A la violència.

LAIA: A la soledat.

NÚRIA: A no encaixar.

LAIA: A no ser normal. La Pastora naix a un mas a Vallibona.

I se sent l'estrepit d'una porta que es tanca.

NÚRIA: Agafe el cotxe i a la primera corba, pam, en el parabrisa apareix en lletres fluorescents: game over. Un cotxe és una màquina de matar. El cotxe és una màquina, sí, però per a transportar, només això. I una merda.

Sec al lloc, cinturó, mans al volant i... comença la taquicàrdia i pense en si he apagat l'estufa després de dutxar-me. Trec el mòbil, whatsapp, mira si m'he deixat l'estufa encesa, per favor. No l'hauré deixat, no la deixo mai, però un dia... retrovisors al lloc, clau al contacte, embragatge, fre, primera, la maneta del canvi de marxes es mou, alce fre, pitge accelerador i es mou. No sé si he tancat les finestres de casa i potser plou i se m'inunda. Pare i whatsapp, tanca les finestres, per favor.

Confonc el fre amb l'accelerador, una vegada vaig anar a frenar en un semàfor d'eixos que parpellegen, que has de deixar passar la gent que va a peu, i vaig accelerar en lloc de frenar, a València, Orriols, en aquell cantó que anava a casa teua, davant del banc, l'1 de febrer de 1997. I no va passar res perquè no hi havia ningú davant, perquè, si no, game over.

I quan van fallar els frens i vam destrossar tot un aparador? Vam entrar en la furgoneta dins d'una botiga, de cul, sense saber a qui ens havíem emportat per davant. 1 de febrer de 2007. I no va passar res perquè no hi havia ningú darrere, perquè, si no, game over.

Merda, merda, merda, no vull, vale, ho faig, merda, es mou, no me'n recorde, plore, no n'hi ha per a tant, ho tinc controlat. Merda, merda, merda, un altre cotxe, què faig, no res, jo pel meu carril, tinc mal de cap, relaxa. No vull, no vull, per a què, plore, per a què, però si jo m'apanyo bé sense cotxe. Estic cansada, esgotada, parem? Vos convide a esmorzar. Jo no puc pujar així a Vallibona.

LAIA: Vallibona, no sabeu on està Vallibona... Vallibona és un poble de l'interior de Castelló. El poble més proper, Morella, està a 28,3 quilòmetres en cotxe i 109 corbes exactament. Actualment viuen tot l'any al voltant d'uns quaranta habitants. A principis de segle, la població era de més de 1.800 habitants i als anys cinquanta d'uns 1.100. Teresa Pla Meseguer naix al mas de la Pallissa, un més dels 72 masos que llavors hi havia al terme. Ací comença el mite.

NÚRIA: No és tan mítica, no la coneix tanta gent.

VEU EN OFF MASCULINA: Teresa Pla Meseguer.

LAIA: Laia Porcar Rubio.

NÚRIA: Núria Vizcarro Boix.

VEU EN OFF MASCULINA: Tereseta, Treseta.

LAIA: Laieta.

NÚRIA: Nurieta.

VEU EN OFF MASCULINA: Teresa, Tresa de la Pallissa.

LAIA: Laie.

NÚRIA: Nuri.

VEU EN OFF MASCULINA: Teresota.

LAIA: Lei.

NÚRIA: Núria. El meu germà, saps?

VEU EN OFF MASCULINA: Teresot.

LAIA: Jara Palos. La propietària d'un pis on estava de lloguer, de Laia Porcar a Jara Palos, que se'n va un poc...

NÚRIA: Sí que se'n va... A mi, la Nuri, a València.

VEU EN OFF MASCULINA: Teresot dels Cirers.

LAIA: Princesa. Mon pare.

NÚRIA: La Dramas, d'adolescent, és que plorava molt.

VEU EN OFF MASCULINA: Teresona.

LAIA: Porcar.

NÚRIA: La Viscarru, a Barcelona.

VEU EN OFF MASCULINA: Teresó.

LAIA: Lejía Conejo. Per les dents.

NÚRIA: Quina mala llet... a mi Viscarreta, una mestra a Tarragona...

VEU EN OFF MASCULINA: Teresot el mascle.

LAIA: El afilador. També per les dents.

NÚRIA: Tigressa.

LAIA: Sí?

NÚRIA: És mentida, m'ho he inventat.

VEU EN OFF MASCULINA: La Pastora.

LAIA: Mare.

NÚRIA: Nuna.

VEU EN OFF MASCULINA: Durruti.

LAIA: Durruti? Jo també vull ser Durruti.

NÚRIA: A mi, carinyo, algú, alguna vegada, seria un detall.

VEU EN OFF MASCULINA: Banda del Terezo.

LAIA: La Banda de la Porca.

NÚRIA: Templà.

VEU EN OFF MASCULINA: El Terror del Caro.

LAIA: La flor del taronger.

NÚRIA: Fill meu, ma mare, en masculí, no ho sabràs mai.

VEU EN OFF MASCULINA: Florencio Pla Meseguer.

LAIA: La reina de la marjal.

NÚRIA: La hija del director.

Projecció de testimonis. Transcripció:

JOSEFA: Però ella tenie l'estatura... d'home.

MANOLO: Quan li van ficar el nom de Teresa, pues ja ahí va entrar tot el tema en desigual... Teresot, Tereseta... no sé què... cada u li die d'una manera.

ELENA: Ma mare el recorda com a Teresa, perquè ella el record que té era de molt menuda, d'uns nou anys, que ella va anar a casa de la meua àvia i se li asseia a la falda. I era molt carinyosa amb ella, però, clar, a ma mare li feia temor perquè... alta, grossa i aquella veu greu.

ALEJANDRO: Ella venie aquí al poble pa' fer festa i algun dia de tant en tant. Entonces ella, tots los dels temps d'ella, los homes se li apartaven perquè no era normal. Anava vestida tota d'això, i amb un mocador negre. Les dones li fugien també perquè no... no la veien normal tampoc, entonces s'arrimave als joves, a nosaltres, als petits, que corríem pel poble per ahí... i natros li déiem Pastora! Teresot! I ella s'enfadave i corrie detràs de natros, «quan us agafo us pegaré», però no mos pegave, mos agafava i... «l'altra vegada que us agafo sí que us pegaré».

Les dos actrius agafen una actitud juganera, sentim ovelles de fons, de sobte paren, primer parlaran a la vegada, després cadascuna serà la Pastora en edats diferents.

PASTORA INFANT: Sí... Ja va... Tu a les ovelles, Tereseta, que eixes segur que no et faran mal, ni es riuran de tu. Tu a les ovelles, a l'escola només van els xiquets, les xiquetes a casa i tu...

Tinc cinc anys i soc una xiqueta, almenys això diuen, i jugue quan puc i cuide les ovelles i tinc germans i germanes. Diuen que les meues germanes em tractaran malament, em pegaran, com si no fora normal, com si em tingueren por, com si fora un monstre. Però avui encara tinc cinc anys i encara no soc la Pastora i tothom em tracta bé, perquè no soc diferent, no hi ha diferència entre jo i qualsevol altre infant. Heu vist? Puc dir *infant* i no cal que diga *xiquet* o *xiqueta*... Jo per ara només soc un secret a casa, «la chiquilla que no sabem què és, calleu, silenci, que no es nota. Fug, xafardera». Després, deixaré de ser infant i tothom coneixerà la Pastora.

Tinc onze anys i soc pastora i les xiquetes volen que anem a pixar per comprovar, per assegurar-se, per confirmar. Teresot, què tens entre les cames?

Tinc onze anys i em porte bé amb les ovelles. I diuen que, com que les meues germanes em peguen, m'envien fora de casa. Això diuen... avui, però, direm una altra cosa, avui direm que si em pegaven serien coses de xiquets o potser era perquè ningú sabia com tractar-me, que ni jo sabia què era i que només estava bé enmig de la muntanya, amb les carrasques i el lligabosc i les pedres i la immensitat. Ningú no em preguntava què era allà enmig, qui era, les ovelles no s'ho preguntaven, no ho necessitaven.

Heu provat mai d'estar en silenci enmig de la muntanya? Quanta estona heu pogut aguantar? No és veritat, sigueu sincers, sigueu persones sinceres.

Jo podré estar mesos sense parlar, anys, tota la vida sense parlar. Avui, però, només tinc cinc anys i encara soc normal, deixeu-me no ser ningú almenys per uns minuts.

PASTORA JOVE: Tinc setze anys i continue sent pastora. Per què no callen? Silenci, només demane això, silenci. I criden i són joves i pareix que

s'agraden, i riuen i ella pareix imbècil perquè riu sense sentit però ells també, tenen una veu odiosa, estrident, d'adolescent que fa el canvi, que passa de xiquet a home, estrident i sense música, que la sents i et ressona en l'interior com si un munt de copes es trencaren. La mateixa que tinc jo, que tenia, però dissimule. Teresot, què tens entre les cames?

Ara un canta i l'altre la trau a ballar. Tot el poble mira. Imbècils i ella riu, per què jo no ric mai així, no he rigut mai així. Tu, callada, Teresot, no siga cosa que se't note algo. Tu no rigues, Teresot, només cuida les ovelles i calla. Que de tant que he callat no sé com no he perdut la parla. No sé com ho hem fet que de tant que hem callat no l'hem perduda tots, la parla.

I crida sense que li importe a qui molesta, a mi em molesten però els és igual, crida i riu i fa l'imbècil amb un xic que li agrada. A mi? Diuen que no m'ha agradat mai ningú, una dona major, una vegada, la mare de no sé qui o l'*agüela*, no ho tinc clar, això diuen, jo també ho dic a una entrevista. Que només em van veure inclinacions sexuals aleshores, no sé, no sé si mai vaig follar o si em va agradar algú, però espere que sí que vaig estimar, que sí que estimava, si no, si no, què?

PASTORA MAJOR: Tinc trenta-dos anys i d'ací a tres dies em convertiré en la Pastora. Avui és el meu aniversari, ningú no ho sap, o ningú se'n recorda, avui és 1 de febrer de 1949 i faig trenta-dos anys. Soc capaç de reconèixer totes les ovelles de per ací, això diuen, també conec cada muntanya, cada pedra, cada olivera. Pels ulls, per la mirada, només amb una mirada jo ja sé de quin pastor són. D'ací a tres dies la meua vida canviarà, però avui ningú no ho sap, o ningú no se'n recorda. No sé si sabré reconèixer els ulls d'aquells que em trairan, no sé si sabré reconèixer els meus propis ulls. Això no ho sé o no me'n recorde. Avui, però, encara soc Teresa, encara soc només pastora, feliç aniversari.

LAIA: 4 de febrer de 1949. Teresa es fa maqui.

NÚRIA: Eixe dia, al matí, Teresa...

LAIA: Fins a eixe dia Teresa i l'amo del mas on treballava havien fet d'enllaç als maquis.

NÚRIA: Sí, i eixe dia Teresa al matí...

LAIA: Eixa vesprada la Guàrdia Civil atacarà un mas de la Pobla, en eixe atac moriran maquis i guàrdies civils.

NÚRIA: I eixe dia al matí Teresa...

LAIA: El mas era del mateix amo que el mas on treballava Teresa i, després de l'atac, la Guàrdia Civil anirà a buscar-lo i el torturarà i matarà davant dels ulls de Teresa.

NÚRIA: Sí, però és que eixe dia, també, al matí, Teresa... la Guàrdia Civil l'obligarà a... li farà... 4 de febrer de 1949.

LAIA: Teresa es fa maqui.

Projecció de testimonis. Transcripció:

JOSEFA: Ara ja de gran que ella ja se'n va anar, se'n va anar amb los maquis perquè lo teniente Mangas de Morella li va fer-li una revisió. I la revisió aquella va ser quan ella..., va fer-li molta de ràbia perquè diu: «Ell no ere qui de fer-me una revisió a mi». I tenie raó, la pobra.

ALEJANDRO: El van agafar, aquell mateix dia van agafar la Pastora, un teniente que hi havia que es deie Mangas, el teniente Mangas, la va fer despullar, que això ere sagrat per a ella, perquè natros de petits moltes vegades li... li pegàvem així, d'això, i ens pegava un clatellot... ere sagrat això. Aquell senyor la va fer despullar... i li va dir... va marxar i aquella nit ja se'n va anar amb los maquis... però se'n va anar amb los maquis amb la intenció de carregar-se el teniente.

NÚRIA travessa l'espai i obri les portes, està a un altre lloc, és molt més gelat. Mira a un costat, pareix que algú li diga alguna cosa, respira i, a poc a poc, amb més ràbia que por, es despulla. Una vegada està despullada, sona l'estrepit d'una porta tancant-se que pareix un tret.

LAIA: Vaig pel carrer, accelerada, caminant més de pressa que la resta, i de sobte avance algú que m'apunyala per l'esquena. Estic asseguda prenent un cafè a una terrassa tranquil·lament i de sobte, i perquè sí, passa algú que m'apunyala per l'esquena. Quan dorm, tanque casa amb pany i clau, tanque la porta del balcó amb una cadira davant, tanque la porta de la meua habitació amb forrellat, sobretot quan no hi ha ningú més a casa. Quan òbric una porta sempre crec que hi haurà algú a l'altra banda esperant-me, per fer-me mal, per...

L'altre em fa por, el desconegut, eixe home de les pel·lícules que porta una caputxa i no li veus els ulls. És el mateix que em mira mentre dorm, que fa que els amics se separen en un bosc obscur i humit i que apareix a l'espill quan em mire als ulls fixament.

Les portes també em fan por, obrir-les i no saber què trobaré a l'altre costat. Un passadís amb cinc portes per costat, totes tancades, totes velles, totes que les obris i fan aquell soroll que grinyola, que esmussa, que el sents i et ressona en l'interior com si un munt de copes es trencaren.

I el dentista... la sensació d'estar esperant perquè et facen mal.

(Pausa.)

No vull dir de què tinc por, no pense dir quina és la meua por més íntima, no ho puc fer ací perquè una de les coses de què tinc por és de dir-ho, de pensar-ho. Tinc por de ser capaç de tenir eixos pensaments i tinc por per l'estúpida creença que, si ho pense, si ho dic i passa, llavors... llavors és possible que ho haja propiciat, que siga responsabilitat meua. Enteneu què vull dir?

Eres més feliç sent inconscient, no sabent què és el que pot passar, no havent-ho previngut, però, si ho penses, si... com has pogut arribar a pensar eixes barbaritats?

Tinc por dels meus pensaments, que em convertisquen en un monstre, en algú que vol fer mal, que no vol el bé de la resta, ni el propi, que desconfia i es venja. Que pot arribar a pensar les atrocitats més grans del món. Tinc por del pensament i això és una... Però el pensament és lliure i involuntari, no? No?

A mesura que LAIA parlava, NÚRIA s'ha anat vestint, ara porta pantalons i camiseta.

ÀUDIO DE FLORENCIO:⁶ Porque yo prefería morir de un tiro, pero no morir de torturas, porque al dueño que tenía yo lo mataron y le arrancaron los testículos. Lo mataron, la Guardia Civil. Y conforme otros que enclavando cañas por debajo las uñas les dejaron deshechos

⁶ Transcripció d'un fragment d'entrevista feta a Florencio Pla Meseguer, la Pastora, a RTVE, l'any 1990. Fragment extret del programa de *Dossiers* «L'ombra de la Pastora», cap. 557, Canal 9.

y otros mancos. Y yo, pa' quedarme así, pues prefería de morir de un tiro, por eso me metí en las guerrillas.

NÚRIA està a punt d'abandonar l'espai gelat on estava abans, però es gira cap a l'altre costat i l'ambient varia, podria ser un circ i pareix que li parle a algú.

PASTORA QUE PLANTA CARA: Veniu i contempleu el monstre mai vist, pitjor que la dona barbuda, que l'home de quatre cames, els siamesos que estan enganxats pel fetge i es veu a simple vista o les gallines que es mengen els caps de les companyes mortes.

Veniu i mireu-me, no és el que voleu? Per què tantes històries sobre mi? Per què tanta merda sobre el mite, la llegenda? No ho he demanat, mai he volgut estar en esta situació, soc pastor, hòstia, no una estrella, no la portada de l'últim *Interviú*. No es tria ser un símbol, mai, no es tria, et cau al damunt com una llosa. Després et converteixes en símbol i aprens a viure amb això, però al començament qui collons triaria ser un màrtir? La gent vol ser normal, i prou, tenir una vida normal. I després queixar-se de com són de normals, però normals.

LAIA: No és cert.

NÚRIA: Què?

LAIA: Que no és cert, que no tot el món vol tenir una vida normal.

NÚRIA: Ja, tothom vol ser especial, creus? Tu vols ser especial?

LAIA: No, jo no, però la resta del món sí. Tu vols ser especial, i jo també, què collons.

NÚRIA: Jo no vull ser especial, en les coses grosses, almenys, no ho vull.

LAIA: Què vols dir?

NÚRIA: Tu creus que Gandhi volia ser Gandhi?

LAIA: Gandhi? Què dius de Gandhi?

NÚRIA: Gandhi. Tu creus que Gandhi volia ser Gandhi?

LAIA: Crec que te'n vas de mare, a què ve ara Gandhi? Doncs no sé, supose que hauria pogut triar no ser-ho, però va ser valent i es va enfrontar al poder i va ser Gandhi, jo què sé.

NÚRIA: Ja.

LAIA: Sí.

NÚRIA: No.

LAIA: Entrem en este tipus de conversa ara?

NÚRIA: No. Gandhi volia viure en pau i pel camí, per a aconseguir-ho, es va haver de convertir en Gandhi, però no va triar ser un símbol de la resistència, ni patir tot el que va patir.

LAIA: Però hauria pogut no fer-ho.

NÚRIA: Sí.

LAIA: I?

NÚRIA: Gandhi no volia ser especial, igual que ningú volem ser especials. No volem ser diferents.

LAIA: No volem? Tu has vist el que fem? Vols ser com la resta? De veres? Què collons estem fent aquí? Volem fer el mateix que fa tothom? Per què no estem fent una birra amb els amics en lloc d'estar ací? Segur que no volem ser diferents, especials, símbol d'alguna cosa?

NÚRIA: Ves a la merda.

LAIA: Perquè tinc raó.

Pausa.

NÚRIA: Jo vull ser especial, diferent, però en les coses superficials, no vull haver de jugar-me la vida per ser diferent. No vull ser diferent en no tenir pare o mare, per exemple. No vull ser diferent fins al punt de convertir-me en símbol de la resistència de res, en símbol de dona valenta, lluitadora i coherent. Perquè, si m'he de convertir en tot això, vol dir que estic patint, que alguna cosa m'està passant, alguna cosa fora d'allò comú, una cosa de merda que m'obliga a enfrontar-me a coses a les quals la resta de gent no s'ha d'enfrontar mai. No vull que em recorden com la dona que va haver de sobreviure i resistir, que contra tot i tothom va aguantar i va seguir endavant, no vull ser mai aquella que va superar els perills més forts, ni la gran heroïna que contra tot pronòstic va eixir victoriosa, perquè, pel camí, el dolor, la por, la soledat, la de merda que hauré tragat serà més que la que mai ens puguem imaginar, ni contar. No vull ser la Pastora i lamente molt que ell ho haja hagut de ser.

ÀUDIO D'ALBERTA: Tots mos amaguem coses a viatges, veritat? Això ja ho sabem...

LAIA: I com és que voleu parlar de la Pastora? De què la coneixeu?

NÚRIA: O siga, que la Pastora vos interessa una merda, el que voleu és guanyar diners.

LAIA: No tothom vol parlar, hi ha gent que encara no vol dir res.

NÚRIA: No vos he contat tot el que sé.

LAIA: Per què? Per respecte als que encara estan vius, els podria ferir.

NÚRIA: La Guàrdia Civil? Eixos no han tornat a xafar el poble, faltaria més.

LAIA: Les víctimes de tot, els masovers.

NÚRIA: Els masovers estaven pressionats pels dos costats.

LAIA: Parleu de la Pastora? Aquell de la barra d'allà és família.

NÚRIA: Si ell vera tot el que s'està parlant d'ell, no sé si li agradaria, si vera que té...

LAIA: Una novel·la, *Donde nadie te encuentre*, i dos llibres més.

NÚRIA: *El maqui hermafrodita*.

LAIA: *La Pastora. Del monte al mito*.

NÚRIA: Un llibre amb les seues memòries.

LAIA: Inèdit. Cooperativa-Alberg La Pastora.

NÚRIA: Dos espectacles de teatre.

LAIA: I un en projecte, que sapiguem.

NÚRIA: Un reportatge de Canal 9 i un programa d'Àpunt, *Valentes*, que eixim nosaltres i és preciós.

LAIA: Una entrevista d'una hora, de RTVE.

NÚRIA: Perduda. Associació d'Amics de Florencio Pla Meseguer.

LAIA: Un carrer al seu nom, el passeig Florencio Pla Meseguer.

NÚRIA: Apartamentos la Pastora, en Pena-Roja de Tastavins.

LAIA: Una cançó.

NÚRIA (*cantant*: «*Al poble soc la Pastora...*»):⁷ M'agüelo va trobar la foto de la Pastora. Era el ferrer de la Pobra i li van portar un bagul de la Pastora, on ella guardava les seues coses, perquè l'obriera i el va obrir. A dins estava la foto, la famosa, la que quan poses al Google «la pastora maqui imágenes»? Eixa.

LAIA: Ma mare tenia por de la Pastora. Contava que quan era menuda havia d'anar a dur el dinar a son pare, que estava treballant

al camp, i que la Pastora, llavors tindria uns tretze, catorze anys, s'amagava darrere dels arbres i li eixia al camí pegant-li un susto. Ma mare estava molt espantada per això, fins al punt que m'agüelo va haver d'anar a parlar amb ell. Crec que és l'única persona del poble que et dirà que tenia por de la Pastora. Ma mare? Com es deia? Caputxeta.

Projecció de testimonis. Transcripció:

ELENA: Jo de petita, de por? Sempre et deien lo de l'home del sac, que si ets dolenta vindrà i t'agarrarà...

MANOLO: Bé, els gitanos deien... que venen los gitanos, a cada lloc li deien d'una manera, però que no...

ELENA: Sí que em deien molt la Guàrdia Civil...

ALEJANDRO: Si venen aquí, que entonces eren los greixeros, dien... entonces els dien, anaven buscant... los greixeros buscaven la sang dels nens.

JOSEFA: Jo començava a mirar les portes i començava a pensar, i pensava: Bueno, i jo a dalt com pujo?, jo què me sé qui hi ha dalt tot a fosques? I saps lo que feia per a no tindre tanta temor? Agafava lo gat que hi havia perquè era molt manset i me'l ficava aquí, aixina baix del braç, i l'apretava, l'apretava tot lo que podia i, claro, a l'animalet, pobre animalet, li feia mal i, al fer-li mal, pues ell maulave i al ruido de lo gat que maulave jo anava pujant l'escala.

LAIA: Ma mare? Com es deia? Omedes, ma mare es deia Omedes.

NÚRIA: Febrer de 1949.

LAIA: Teresa fugí de la Guàrdia Civil i fa cap a la Sénia. Allà va a casa de Cinta.

NÚRIA: Jo tinc por de perdre la memòria.

LAIA: Cinta li tallarà els cabells, li donarà uns pantalons i Teresa passarà a ser, per fi, Florencio. De malnom, Durruti.

Les actrius, mentre parlen, hauran eixit de l'espai que porten habitant tota l'estona, eixa espècie de menjador, i amb un moviment ràpid obriran el terra, que han estat xafant, com si obriren unes altres portes cap a algun lloc. En tot cas, l'important és que canvia completament l'espai. A dins d'eixe nou espai

⁷ «Pastora», cançó d'Ebri Knight.

hi ha pantalons per a Laia i camisa per a les dos. Es canvien de roba mentre parlen.

NÚRIA: Durruti per la fama, diuen. No per la ideologia...

LAIA: Cinta tenia setze anys i servia d'enllaç als maquis. De fet, era la parella del Carlos, el Català, un dels líders del sector 23.

NÚRIA: El maquis és l'últim reducte rebel en una Espanya vençuda i franquista. I a perdre'm a la muntanya, molta por.

LAIA: Al maquis serà la primera vegada que Florencio podrà ser reconegut com a home, tothom el tractarà com un home i tindrà el rol assignat als homes.

NÚRIA: Jo tinc por que mai trenquem el sostre de vidre dels collons. Allà coneixerà Francisco Serrano Iranzo, el Rubio.

LAIA: Mesos després d'entrar al maquis, Francisco i Florencio desertaran.

NÚRIA: I passaran a ser dobles fugitius, perseguits pel règim i també pels rebels.

LAIA: Voldran arribar a França. No ho faran mai, estaran un temps a Andorra i després tornaran als Ports. En un atac, Francisco morirà i Florencio fugirà i restarà amagat durant dos anys a la cova de l'Àliga.

NÚRIA: Francisco morirà i Florencio passarà dos anys amagat a la cova de l'Àliga. Com és la primera paraula que dius quan has passat dos anys sense parlar?

Silenci. Silenci molt llarg.

PASTORA QUE FUIG: Viva la Guardia Civil que persigue a la Pastora, mujer de bajos instintos, mala, fea y pecadora. No hi ha res escrit sobre mi d'estos dos anys, potser serà ara que es començarà a escriure. No veig ningú, no sent ningú, no és la cova de l'Àliga. Per què he tornat? Per què no m'he quedat a Andorra? Francisco s'ha mort i jo ara...

Sí que s'ha escrit, a la premsa, em busquen: «Una mujer de entrañas de pedernal con una siniestra historia de crímenes, el cerebro de la organización, criminal, cruel, monstruosa y con rasgos hombrunos».

I jo fuig, sé fugir, ho he fet més vegades... vos ho he dit que conec totes les ovelles de per ací? Sí, ja vos ho he explicat això. El que no

vos he explicat és que les ovelles sempre van de cara al vent. Si un dia perdeu el ramat, mireu d'on bufa el vent i encareu-vos-hi, trobareu les ovelles. No sé com ho he fet que sempre l'he trobat de cara al vent jo també, sense buscar-lo.

PASTORA QUE S'AMAGA: Em busquen, o potser no. La veritat és que no sé si existisc... no sé com explicar-ho, soc el buit, el no-res. Tanque els ulls i deixe anar el cap i és com si em drogués, com si caigués per un precipici, deu ser el més paregut a morir. Ningú sap on estic, ningú sap si estic viu o mort. Desaparec. Desaparegut. No veig ningú, no sent ningú, no és la cova de l'Àliga.

No existisc, però quan m'agafen... quan m'agafen seré el monstre, l'altre monstre, la dona disfressada d'home amb instint de hiena. El règim m'utilitzarà per fer por als xiquets, com si fes falta afegir-li por a l'època. M'utilitzarà per explicar a tothom que si t'atreveixes a ser diferent seràs un monstre. Però jo no m'he atrevit a res, jo només soc.

No sé si cal dir que no vaig cometre cap dels crims de què m'acusaven. No sé si cal dir-ho, perquè no crec que siga una informació decisiva de res. Estaré més de vint anys tancat per eixos crims i passaré a no existir, però d'una altra manera, seré un número, una sentència, una llegenda de l'interior. I el millor exemple que la gent roïna va a la presó, però qui és la gent roïna?

Ara, però, encara estic amagat i soc el buit, el no-res, tanque els ulls i deixe anar el cap. No veig ningú, no sent ningú, no és la cova de l'Àliga.

LAIA: Com és la primera paraula que dius quan has passat dos anys sense parlar?

NÚRIA: Al principi intentes anar dient alguna cosa, per por de perdre la paraula. Cantes, crides, et parles a tu mateix, mateixa, mateix...

LAIA: Però després?

NÚRIA: Després no necessites dir res més.

LAIA: El silenci és positiu.

NÚRIA: El silenci és mentida.

LAIA: La gent callada és gent sàvia, sap esperar, observa i deixa passar el temps necessari com perquè les coses perden importància.

NÚRIA: És mentida, perquè no existeix. Prova d'estar callada, en silenci, tanca't a una habitació.

LAIA: A la cova.
NÚRIA: Escolta.
LAIA: Amagat en una cova.
NÚRIA: El sents? El xiulit, el sents?
LAIA: Amagada.
NÚRIA: El xiulit.
LAIA: Amagat.
NÚRIA: El silenci és mentida.
LAIA: Pots callar i no dir. No ha de ser roïn per força, no ha de ser un fet traumàtic, pot ser no fer-ho més gran, no...
NÚRIA: Sí... No obrir ferides, en diuen ara alguns.
LAIA: No estàvem parlant d'això.
NÚRIA: Ah, no? I de què parlàvem?

Pausa.

LAIA: Quan has sigut Pastora?
NÚRIA: Què vol dir quan has sigut Pastora?
LAIA: Quan no has dit, quan no has parlat?
NÚRIA: ...
LAIA: Quan has fugit de dir i ser allò que sabies que eres?
NÚRIA: Quan vaig seguir estudiant una carrera que sabia que no seria del que treballaria mai.
LAIA: Eixa és massa típica, quan?
NÚRIA: Quan vaig seguir amb una parella que no estimava durant molts anys.
LAIA: Més típica encara, quan?
NÚRIA: Quan...
LAIA: Tinc una amiga?
NÚRIA: Millor, sí, tinc una amiga que no s'atreveix a dir-los als seus pares que fuma.
LAIA: Tinc una amiga que...
NÚRIA: I té quaranta anys.
LAIA: Jo tinc una amiga que no vol reconèixer que li agrada fer-se major i lluita per paréixer jove.
NÚRIA: Jo tinc una amiga que està cansada de ser jove, que viu en un estat

d'impàs constant des de fa... no sé, trenta-vuit anys? Que no sap mai què li passarà demà o com canviarà la seua vida.

LAIA: Això és bo.
NÚRIA: I una merda.
LAIA: Jo tinc una amiga que sap perfectament com vindran els pròxims mesos, els pròxims anys.
NÚRIA: Això és bo.
LAIA: I una merda. I quan ha sigut Pastora? Tot això que diem està bé, però es pot ser més...
NÚRIA: Més què.
LAIA: Sincers. Siguem sincers, siguem persones sinceres. Quan has sigut Pastora?
NÚRIA: No sé, tampoc no tant, quan...
LAIA: No, de veres, quan has sigut Pastora?
NÚRIA: Hòstia, si no em deixes acabar...
LAIA: Quan?
NÚRIA: Què fas?
LAIA: De veres.
NÚRIA: Deixa'm, ja no és divertit.
LAIA: Per què ha de ser divertit? Què passa? No ho vols dir.
NÚRIA: No, no ho vull dir.
LAIA: Perquè amagues coses.
NÚRIA: Clar que amague coses, «tots mos amaguem coses a viatges», què passa, que tu no?
LAIA: Jo no amague res.
NÚRIA: Ja, clar.
LAIA: No.
NÚRIA: Doncs dis-ho, quan has sigut Pastora? Va, parla, quan, digues.
LAIA: Quan em mire a l'espill i no m'agrada, però faig veure que sí, que estic d'acord amb eixa que hi ha ahí davant. Quan utilitze l'empatia fins a la malaltia per evitar un enfrontament. Quan em negue a confessar que estic sorda d'una orella i, en lloc de preguntar què, dic que sí per no paréixer tonta. No ho sé, tens raó, no és fàcil de dir.
Quan després de tant de temps fugint hi havia dies en què volia que m'agafaren.

NÚRIA: Per què vas estar dos anys? Per què no te'n vas anar abans? Què esperaves?

PASTORA: No sé si esperava res, potser només estava i prou.

NÚRIA: I com es fa?

PASTORA: El què?

NÚRIA: Sobreviure, com es fa?

PASTORA: Què vols dir com es fa? Es fa.

NÚRIA: I avant?

PASTORA: Sí, es fa.

VEU EN OFF MASCULINA (*sentim una barreja de frases on es diferencia part de la informació*):⁸

...Que la procesada, legalmente considerada de sexo femenino, no obstante certificación médica en contrario, que previo reconocimiento de la misma se diagnosticó como un caso de «pseudohermefroditismo masculino».

...abrir fuego y bombas de mano contra una pareja de la Guardia Civil en Corbera. 1951...

...tiroteo con la muerte civil y muerte de un masovero...

...atracó de la masía Las Talayuelas. 1954...

...atracó en la masía...

...atracó...

...Mas de los Bous...

...atracó y secuestro...

...atracó chalet Nomen.1954...

...Se aconseja el riguroso castigo de las partidas de bandoleros que de modo tan gravísimo perturbaron la paz social de nuestra Patria...

...los gravísimos daños de su actuación...

...se trata de un individuo que pertenece al sexo masculino...

...Ejecución de la pena capital impuesta...

...Por todo lo expuesto, al dar cumplimiento a lo dispuesto en el artículo 867... Justicia militar... Ministerio del Ejército...

Valencia, 15 de marzo de 1961.

Mentre sona la sentència, les actrius tornen a tancar el terra, tornen a posar les cadires i tornem a l'espai del menjador.

NÚRIA: Florencio Pla Meseguer passarà més de vint anys a la presó.

LAIA: El portaran a una presó de dones i allà li faran un reconeixement mèdic que determinarà el seu sexe i serà traslladat a la presó d'homes.

NÚRIA: L'any 1977 Marino Vinuesa aconseguirà la seua amnistia.

LAIA: Marino Vinuesa serà el seu primer carceller a la presó de València.

NÚRIA: Conten que, una vegada lliure, Florencio anirà a veure Marino i li dirà...

LAIA: Ací em té, estic a la seua disposició.

NÚRIA: Marino l'acollirà en sa casa i allà passarà la resta de la seua vida.

LAIA: Assegut a un banquet.

NÚRIA: Sense ovelles.

LAIA: Deixant passar la vida.

NÚRIA: Però pasturant.

LAIA: Deixant passar la vida i observant.

NÚRIA: L'1 de gener de 2004, Florencio morirà assegut al seu banquet.

LAIA: Sense ovelles.

NÚRIA: Però pasturant.

Les dos ixen de l'espai i deixen el lloc a la projecció. És el fragment d'entrevista a Florencio Pla Meseguer de la qual abans n'hem sentit l'àudio. I el veiem a ell, a Florencio, en aquell moment un home d'uns setanta anys.

*Projecció de Florencio:*⁹

FLORENCIO: Porque yo prefería morir de un tiro, pero no morir de torturas, porque al dueño que tenía yo lo mataron y le arrancaron los testículos. Lo mataron, la Guardia Civil. Y conforme otros que enclavando cañas por debajo las uñas les dejaron deshechos y otros mancos. Y yo, pa' quedarme así, pues prefería de morir de un tiro, por eso me metí en las guerrillas.

⁸ Fragments de diferents sumaríssims i interrogatoris fets a Florencio Pla Meseguer i la posterior sentència.

⁹ Entrevista mencionada anteriorment.

Pausa.

NÚRIA: Que passe i no me n'adone. Que quan mire enrere no... no veja res, no siga capaç de... no sé, de dir-me a mi mateixa: bé, ho has fet bé. Has tingut una bona vida.

LAIA: És com allò de ser espectadora de la teua vida... que tot el que t'ha passat, el que has viscut, siga des de la inconsciència. No atrapar els moments.

NÚRIA: No recordar les coses boniques, no sé, no ser capaç de reproduir la sensació aquella de quan vas ser feliç, perquè no vas entendre que aleshores era la felicitat.

LAIA: Viure constantment en un futur immediat, no poder estar en l'ara i ací, no estar present.

NÚRIA: Perdre'm en el caos del moment.

LAIA: En la falta de temps.

NÚRIA: No poder estar i avant.

LAIA: Respirar i prou, deixar que les coses passen.

NÚRIA: Pasturar.

LAIA: Sí, és que la vida és pasturar...

NÚRIA: Tinc por que, quan muira, la gent no somriga.

LAIA: Jo tinc por que no plora ningú.

NÚRIA: I jo que no somriga, però no des de la cosa de bé, ja està bé, ja s'ha mort.

LAIA: Que no puguen dir: vaja, se n'ha anat una de les bones...

NÚRIA: Ha tingut una bona vida.

LAIA: Ha sigut feliç.

NÚRIA: Ha sabut viure.

LAIA: Ha tingut una vida digna.

NÚRIA: I, llavors, somriguen.

Projecció de testimonis:

ALEJANDRO: He sigut molt positiu, jo no he mirat mai tirar cap a detràs i deixar-me caure, a la meua altura jo he anat sempre tirant per amunt. A escalonets petits, però per amunt.

JOSEFA: Sí, sí... he tingut valentia, sí, he tingut valentia, alguns hòmens

no hagueren fet algunes coses conforme jo les feia. De valentia n'he tingut, encara que ara ja no me'n quedo...

ALEJANDRO: El pastor em deie: quan t'aixecos de matí i no trobes les ovelles, mira el vent que fa, perquè elles sempre van de cara el vent. Les ovelles sempre surten de cara al vent, i no fallave... mirava el vent que feie i allà estaven les ovelles.

MANOLO: Som molt poquets, som trenta o trenta-cinc persones durant tot l'any, a vegades sí que t'afecta una mica, però, com que estàs acostumat, és com si visqueres a un mas, simplement, però en família. Diguem que tot el poble és com una gran família.

ELENA: Recuperar la trajectòria i la història de mon tio per a mi ha significat... la sensació que he tingut és com si hi hagués un buit fins ara... com que sempre he tingut la sensació, des que vaig averiguar que estava viu, que a mi m'han robat part de la meua història... i és com queestic fent un puzle...estic fent un engranatge iestic obrint tota aquesta sensació de pèrdua iestic recuperant la història nostra...

Al menjador de casa la meua iaia. Dos dones, vestides amb pantalons i camisa, estan assegudes al voltant d'una taula.

LAIA: Conta la gent criada als Ports que, quan obris una aixeta que fa temps que no s'ha obert, els primers sorolls que sents són els crits de soledat de tots aquells que, a la guerra, van viure amagats a les cisternes. La gent de ciutat pensa que és l'aire condensat a les canonades, no saben quin és el so de la soledat perquè a ciutat, encara que conviuen amb ella cada dia, mai s'han parat a escoltar-la. Conten que és per això que el primer que has de fer quan arribes a una casa és obrir totes les aixetes i escoltar tots aquells crits que ningú va sentir, obrir i deixar eixir, només això, i descansar.

NÚRIA: Conta la gent criada a Castelló que existeixen uns savis als pobles d'interior i que, si els mires als ulls, podràs trobar tota una vida explicada en poques paraules. Que existeixen uns savis que, quan els mires, somrius. Diuen que, si els escoltes atentament, si obris les orelles i deixes que eixes paraules entren al teu cervell, és possible que no se'n vagen mai més. Conten que és per això que cal obrir les orelles, perquè les paraules necessiten un lloc on viure, cal obrir i deixar entrar, només això, i escoltar.

LAIA: Contarà la gent criada al món que va existir un temps fosc on les paraules eren perseguides, un temps en què eres condemnada per parlar, per escriure, per cantar. Que la por es va disfressar d'obediència i l'obediència, de silenci. Contaran que si mires fotos d'aquells temps veuràs boques tancades. Diuen que és per això que cal obrir-les, perquè si tanquem la boca potser també tancarem les idees, cal obrir i deixar eixir, només això, i lluitar.

NÚRIA: Contarà la gent criada on siga que existirà un dia en què obrirem les portes i deixarem entrar tot aquell que vulga venir. Obrirem les portes de casa, les de la ciutat, les del món, els forats, les portes subterrànies, les que enterren veus i crits i plors. I aleshores deixarem passar tots aquells que han viscut al marge, que no han sigut com s'esperava, que no estan als llibres d'història. Oblidarem el verb tancar i obrirem sense por. Per escoltar i descansar, per lluitar, per recordar.

I sona la «Petenera de la memòria»:¹⁰

Amb els marges de la història
refarem pobles sencers.
I amb els forats de la memòria
cimentarem els carrers.

*I, mentre sona, les actrius van deixant les seues camises penjades a les cadires.
S'alcen i se'n van.*

Fosc.

Instruccions per a no tenir por si ve la Pastora es va estrenar el 19 de maig del 2018 a l'Escola, en el marc del Festival Cabanyal Íntim.

Text: Núria Vizcarro

Creació i interpretació: Laia Porcar i Núria Vizcarro

Direcció: Joan M. Albinyana

Testimonis: Josefa Gisbert, Josefina Prades, Alejandro Segura, Manolo Serret i Elena Solanas

Disseny d'escenografia i d'espai sonor: Joan M. Albinyana

Audiovisuals i vídeo promocional: Marta Negre i Andreu Signes

Disseny de llums i tècnic: Manu Silva

Cançó «Petenera de la memòria»: Laia Porcar, Carles Porcar i Toni Porcar

Construcció d'escenografia: Sara Recatalà i Deferro

Disseny gràfic: Marta Negre

Producció executiva: Laia Porcar / La Ravalera Teatre

¹⁰ Lletra original de Laia Porcar.

La sort

Juli Disla

Amb la col·laboració de Jaume Pérez Roldán

Totes les persones adoptades han viscut un abandó
que els suposa, com a poc, una ferida existencial.

IRMELA WIEMANN

Així em tornes a la vida:
escoltant-te respirar
que em caldrien deu mil segles
per deixar-te d'estimar.
Sí que som afortunats!
Pur atzar o què sé jo!
Amb els tombs que fa la vida...
i acabar al mateix lloc.

MIREIA VIVES i BORJA PENALBA, *Una d'amor*

2005. Congrés dels Diputats. Madrid. José Luis Rodríguez Zapatero a la tribuna.

Hoy mi Gobierno somete definitivamente a la aprobación de la Cámara el proyecto de ley por el que se modifica el Código Civil en materia de derecho a contraer matrimonio. Reconocemos hoy en España el derecho de las personas a contraer matrimonio con otras de su mismo sexo. Se trata de un pequeño cambio en el texto legal, se agrega apenas un escueto párrafo en el que se establece que el matrimonio tendrá los mismos requisitos y los mismos efectos cuando los contrayentes sean del mismo o de diferente sexo. Un pequeño cambio en la letra que acarrea un cambio inmenso en las vidas de miles de compatriotas. No estamos legislando para gentes remotas y extrañas, estamos ampliando las oportunidades de felicidad para nuestros vecinos, para nuestros compañeros de trabajo, para nuestros amigos, para nuestros familiares. Y a la vez estamos construyendo un país más decente. Porque una sociedad decente es aquella que no humilla a sus miembros. Hoy la sociedad española da una respuesta a un grupo de personas y les devuelve el respeto que merecen, reconoce sus derechos, restaura su dignidad, afirma su identidad y restituye su libertad. Su victoria nos hace mejores a todos. Hace mejor a nuestra sociedad. No hay agresión ninguna al matrimonio ni a la familia en la posibilidad de que dos personas del mismo sexo se casen. Más bien al contrario, lo que hay es cauce para realizar la pretensión que tienen esas personas de ordenar

sus vidas con arreglo a las normas y exigencias del matrimonio y la familia. Soy consciente de que algunas personas e instituciones están en profundo desacuerdo con este cambio legal. Deseo expresarles que, como otras reformas que la precedieron, esta ley no engendrará ningún mal. Que su única consecuencia será el ahorro de sufrimiento inútil de seres humanos. Con la aprobación de este proyecto de ley nuestro país da un paso más en el camino de libertad y tolerancia. Hoy, para muchos, llega aquel día que evocó Kavafis hace un siglo: «Más tarde, en la sociedad más perfecta, algún otro, hecho como yo, ciertamente surgirá y actuará libremente». Muchas gracias.

2

JAUME: Tinc quaranta-quatre anys. Soc pare de família.

JULI: Jo també tinc quaranta-quatre anys. I també soc pare en esta família.

«L'estructura i la forma de vida d'una parella homosexual exposa els xiquets adoptats a un nivell d'estrés molt major que el que viu una parella heterosexual. Els xiquets lliurats en adopció són molt més vulnerables a l'estrés. Normalment procedeixen de famílies trencades, han patit, en ocasions, abusos i tenen una mancança emocional molt gran.»

JAUME: Som una família adoptiva, homoparental i interracial.

JULI: Un papà. I l'altre papà.

«La freqüència de depressió, idees suïcides, alteracions del comportament i abús de l'alcohol i drogues és molt més alta entre les parelles homosexuals que en les heterosexuales. Com a conseqüència, l'adopció per homosexuals empitjoraria l'estrés d'uns xiquets que ja són més susceptibles a problemes psicològics que la resta de xiquets de la seua edat.»

JAUME: Som una família de dos papàs.

«Els fills de pares i mares homosexuals patiran trastorns de la identitat sexual. La probabilitat que estos xiquets siguen homosexuals serà major que en fills

d'heterosexuals. Tindran dificultats en les relacions socials. Seran estigmatitzats o victimitzats. Estaran aïllats i es relacionaran només amb adults gais o lesbianes. Els fills d'una família homoparental tindran dificultats en la seua autoestima, seran més vulnerables als trastorns de conducta i seran xiquets amb major vulnerabilitat a la malaltia mental.»

JULI: Quan li preguntes al nostre fill: qui té dos papàs? Alça el braç, somriu i diu el seu nom.

JAUME: Abans del 2005 no es podia impedir que un homosexual fora pare o mare, però sí que una parella poguera adoptar.

«Les unions homosexuals són molt més inestables i més curtes que les heterosexuales, per la qual cosa seria molt més freqüent que s'interrompera l'adopció o fracassara. S'estima una durada mitjana de díhuit mesos en una unió homosexual, cosa que no garanteix una estabilitat necessària per al benestar del menor.»

JULI: Com el fill de cadascú, el nostre és el més guapo, més espavilat, més graciós, més educat, més carinyós... això diem tots els pares i mares.

«L'estructura familiar homosexual priva els xiquets de característiques positives que sols estan presents en les famílies heterosexuales. Els pares contribueixen al desenvolupament adequat dels fills, ja que ajuden més els fills que les mares a ser independents i competitius i a assumir riscos. Els pares també són importants en el control emocional dels fills. El paper de pare en la família està normalment més orientat a l'acció, a establir les normes o límits del que s'ha de fer o no, en contrast amb la funció més expressiva i de suport emocional de la mare.»

JULI: Esta és la història del nostre projecte en comú. Esta és la història de la nostra família. La nostra història no hauria d'importar molt. Perquè d'àlbums de fotos en tenim tots. I no interessan a ningú més que a nosaltres.

2009. València.

JULI: El primer que vam fer va ser pensar-ho.
 JAUME: No ja fantasiejar sinó disfrutar imaginant-ho.
 JULI: I repensar-ho. Parlar-ho entre nosaltres. Traure el tema de tant en tant. Veure-ho com una possibilitat.
 JAUME: Res urgent, res imprescindible. Estava lluny encara. Era abstracte. Era només una idea.
 JULI: Després vam haver de convèncer-nos. Jo el vaig convèncer a ell. Vaig acabar convencent-te per a donar el primer pas.
 JAUME: No em va convèncer. Sí. No sé. Sí, però no em deixe convèncer si no crec que estic prenent jo la decisió. Sí, ell em va convèncer.
 JULI: Em va costar. Lògic.
 JAUME: No era el desig més fort que tenia en eixe moment. Que fora més fàcil no implicava que necessàriament haguera d'acabar formant una família.
 JULI: D'acord. Pensa-t'ho.
 JAUME: M'ho pense. Però jo ara no vull. No puc pensar en això. Tinc trenta anys i no sé què faré demà.
 JULI: Ara és només un paper. Ens en podem tirar enrere en qualsevol moment.
 JAUME: Per a mi és alguna cosa més.
 JULI: Clar. És alguna cosa més. És molt més. Però tècnicament ara només és un paper. I com més prompte ens decidim...
 JAUME: No em pressiones.
 JULI: Subtilment el pressionava.
 JAUME: Fer la sol·licitud era un tràmit que tenia molt de valor simbòlic. Era un compromís. Amb tu, amb un futur. Quan estiga llest, si alguna vegada ho estic, t'ho diré.
 JULI: Hi ha pocs menors que es troben en situació d'adoptabilitat. Sí, pocs. Per sort n'hi ha pocs. I moltes famílies que fan la sol·licitud.
 JAUME: Volia pensar-m'ho millor.
 JULI: De veritat, només és un paper. Res més.
 JAUME: ...

JULI: D'acord.

Pausa.

JAUME: No hi ha pressa, no?
 JULI: Per a poder adoptar un menor, en el moment de l'assignació, hi ha d'haver una diferència, de com a molt, quaranta-tres anys entre l'adoptat i els adoptants. Si passes de quaranta-tres et trauen de la llista de bebés, però tens l'opció d'adoptar un xiquet d'un any en avant.
 JAUME: No hi ha pressa, no?
 JULI: La sol·licitud es presenta, s'obri una carpeta amb el número d'expedient. Si es tracta d'una sol·licitud per a un xiquet menut i sa, el temps d'espera serà prou llarg. Possiblement sis, set o huit anys.

Pausa.

JULI: Com portes el tema?

Pausa.

JAUME: Quin tema?
 JULI: Ja ho saps.
 JAUME: Igual.
 JULI: Collons.
 JAUME: Em sap greu. Igual.
 JULI: Pega-li una volta i em dius.
 JAUME: D'acord.
 JULI: Dedicat-li un minut. Recorda, només és un tràmit.
 JAUME: T'ho diré. Parlarem.
 JULI: La sol·licitud es queda en un armari durant anys fins que, per ordre cronològic de registres, s'activa l'expedient. Abans d'això: res. Que Jaume no ho tinguera clar em feia ràbia, però en el fons li agraisc la seua honestedat.
 JAUME: Tenia clar que no ho tenia clar. La nostra relació no portava inclòs ser pares.

JULI: Que només és una sol·licitud. Un paper. Pots fer-te enrere en qualsevol moment.

JAUME: Com has d'estar preparat per a signar un paper on pose: vols tindre un fill d'ací a... no se sap quan? I jo què sé.

JULI: He estat mirant i fan unes sessions informatives. No cal apuntar-s'hi. Són obertes. No compromet a res.

JAUME: Quan?

JULI: Este dimecres.

JAUME: Anem-hi.

4

2009. Sala polivalent de la Conselleria de Benestar Social de la Generalitat Valenciana.

JULI: Una responsable del departament d'adopcions parla a una audiència formada, majoritàriament, per parelles.

JAUME: Nosaltres, asseguts discretament al fons. Tot el que diu es projecta resumit en un PowerPoint amb lletres, esquemes i llistats, adornat amb dibuixets infantils. Per a alleugerir un poc el contingut.

JULI: Suposem.

JAUME: Hi ha més gent del que ens imaginàvem.

JULI: La responsable d'adopcions no se n'ix del seu paper tècnic i professional. Potser un poc freda per a tractar-se de processos emocionalment tan intensos.

JAUME: Ací no es tracten les emocions.

JULI: Sap de la il·lusió que tenim per adoptar.

JAUME: I també sap que alguns no ho aconseguiran. Per això no deixa entreveure falses esperances. Es mostra realista i dura en alguns aspectes.

JULI: Ens explica que en este procés preval sempre el benefici del menor per damunt de qualsevol altre interès, ja siga el de la família biològica o el de la família adoptiva.

Silenci. Assenteixen els dos.

JULI: I que l'adopció té com a finalitat buscar una família per a un xiquet, no un xiquet per a una família.

JAUME: L'adopció és un recurs de prevenció per a qui no pot romandre en la seua pròpia família. És l'últim recurs que existeix per a que un xiquet tinga una família. Sempre que puga quedar-se amb la seua família biològica, s'intentarà que siga així. Si no amb els pares, amb altres familiars.

JULI: Ens diu que, en tot açò, nosaltres no som els protagonistes. I que, molta alerta, que ací el que importa és el menor.

JAUME: Tot i el seu to asèptic a mi em va posar els pèls de punta quan ens va dir: l'adopció estableix un tipus de filiació diferent a la biològica. La filiació afectiva. Sorgeix de la necessitat i el dret de pertànyer a una família. Per això, vostés, el que fan és oferir-se per a adoptar un menor i potser adopten o potser no. No es facen il·lusions encara.

JULI: Ens explica tot el procés. Tot el que haurem de fer. El temps que haurem d'esperar. Que ens telefonaran. Que ens demanaran documents. S'intueix un poc lluny, alguna cosa semblant a una certa intenció d'animar-nos. S'assegura de deixar clar: una vegada es formalitza l'adopció amb una sentència ferma, no hi ha possibilitat de devolució del menor. Ja és el vostre fill de ple dret. Seria abandonar un fill. Si l'adopció és ferma no es pot revocar.

Silenci.

JAUME: Torn de paraula: algú té algun dubte?

JULI: Tots. I de molt importants. Els dubtes que tenim nosaltres no ens els pot aclarir ella.

JAUME: Algú pregunta: hi ha possibilitat que te'l lleven?

JULI: Jo pense: potser un tema a tindre en compte però... si estem posant el focus en el menor... és la millor pregunta que es pot fer? I així, en general. I fent servir el verb *llevar*.

JAUME: Jo pense que és una pregunta important.

JULI: La responsable d'adopcions no se sorprén. Sempre li fan eixa pregunta: no és que te'l lleven. L'únic risc és que no es puga constituir l'adopció perquè els pares biològics s'hi han oposat i el jutge els dona la raó.

JAUME: Però el menor ja estaria amb nosaltres un temps?
JULI: El jutge constituïria una acollida permanent i règim de visites amb la família biològica.
JAUME: La responsable d'adopcions aprofita esta pausa dramàtica per a beure aigua.
JULI: És poc probable que haja de tornar amb la seua família biològica.
JAUME: Però...
JULI: Però no hi ha res segur fins que la sentència és ferma.
JAUME: Aleshores?
JULI: Només podem dir que el 95,5% dels casos acabarà en adopció. Nova pausa dramàtica que la responsable d'adopcions utilitza per a passar de pantalla en el PowerPoint. Passa a adopcions internacionals. Cap país admet adopcions homoparentals. No ho diu així. Podem llegir-ho en el llistat de països. Com a molt n'admet de monoparentals. Algun, dones soles. Algun, homes sols. Cada país és sobirà i legisla com vol. Ah, molt bé. Fantàstic.
JAUME: Açò ho assumim com si fora el més normal i el més just del món.
JULI: Poc a afegir.

5

2010. València.

JAUME: El 4 de febrer del 2010 vam registrar la sol·licitud d'adopció. I et fa la impressió que eixe paper es perdrà per algun costat. Passarà tant de temps que a saber on estarà el paper eixe.
JULI: Per favor, puge este paper al departament d'adopcions i que el guarden bé! Que no se'ls traspapere! És molt important: la nostra família depén d'eixe paper!

Sol·licitud d'adopció nacional

El senyor Tal i el senyor Tàl, DNI, adreça, telèfon i data de naixement, EXPO-SEN que consideren que reuneixen els requisits exigits per la legislació vigent per a adoptar un/una menor d'edat. SOL·LICITEN que, tenint per presentat

este escrit i després dels tràmits oportuns, l'òrgan competent procedisca a declarar la idoneïtat per a l'exercici de la pàtria potestat en la filiació adoptiva, amb la finalitat que, en el seu dia puga constituir-se l'adopció sol·licitada. Amb el compromís de presentar, d'acord amb la normativa vigent, tots els documents acreditatius que siguen requerits, sotmetre's a les proves, entrevistes, investigacions i actuacions necessàries per a constituir l'adopció, així com participar en els preceptius cursos de formació organitzats per la Conselleria de Benestar Social.

JAUME: En un primer moment ens vam plantejar assumir l'adopció d'un menor amb necessitats especials. Que per les seues característiques fora més difícil trobar-li una família. En observacions vam posar: segons quines necessitats concretes.
JULI: Pensàvem que seríem capaços. Vam pensar que podíem assumir-ho. No havies d'especificar res més en aquell moment.
JAUME: Així ho vam posar en aquella casella.
JULI: Tindre fills no és un dret. Nosaltres teníem dret a optar a l'adopció. Tindre fills és un desig. Un desig quasi secret. I com a desig, encara que siga molt fort i el sentes des del més profund, ningú t'assegura que es farà realitat. Perquè, quan has amollat aquell paper en aquell registre d'entrada, apareix el no-res durant molt de temps. No hi ha cap novetat. Cap notícia. Únicament en el nostre pensament. No es parla del tema. Un desig amenaçat pel pas del temps, per una carrera contrarellotge en la qual no volíem participar, una possibilitat de retrocedir latent, un canvi de plans o milers de possibilitats com voltes pega la vida.
JAUME: Ja és real però no és ara. No hi ha res segur. No és el mateix esperar que l'esperança. L'esperança és futur, però l'espera està atrapada en l'instant. Aturada entre dos formes temporals. En suspens. Entre l'anticipació i l'ajornament, l'acció i la passivitat, el límit i allò il·limitat, allò definit i indefinit. És apel·lar a quelcom que no respon i continuar cridant, i quan ningú et parla comences a fer-ho a tu mateix perquè potser allò que esperes mai arribe i, al capdavant, només et quede decepció.

Pausa.

JAUME:

La por de quedar-te a l'estacada.

Indefens. Depenent. Vulnerable. Pacient.

Deixar-te.

I deixar que el temps passe

d'una forma palpable

que passe perquè passarà de totes totes.

Aprendre

a esperar

aprendre

a confiar.

No hi ha res segur.

Jo tot açò ho pensava, però no m'ho deia. Era el meu secret. De fet, ni tan sols m'ho deia a mi mateix. M'ho callava.

6

2011. València. Els futurs adoptants fan un curs de preadopció. A les sessions assisteixen entre deu i quinze famílies.

JAUME: Vos agraden els xiquets? La majoria responen: sí. Tots? Tots els xiquets? Hi ha xiquets antipàtics. O menys socials. Uns vos cauran millor i uns altres pitjor. Algun hi haurà que vos semblarà un poc insuportable o impertinent o capritxós. Hi ha xiquets menys sociables, gens carinyosos... els assistents projecten optimisme i predisposició. Allà tots i totes volíem vore'ns com la família ideal.

En el curs t'expliquen d'on venen els xiquets.

Un xiquet de quatre anys que s'amaga sota la taula quan son pare trau una cervesa de la nevera. Un gest aparentment quotidià.

Un xiquet de sis mesos que no plora mai. No reclama atenció. No demana menjar.

Una xiqueta de cinc anys que ja no es fia de ningú. Especialment dels adults. Desconfia de tot aquell que se li acosta. Ha patit tres abandons.

Un xiquet excessivament afectuós que es preocupa tot el temps per agradar, per portar-se bé.

172

Xiquets amb malsons i incontinència urinària nocturna.

Xiquets i xiquetes amb reticències o conductes desafiadors amb la figura masculina adoptant derivada de maltractes per part del pare biològic.

Un xiquet naix amb la síndrome d'abstinència que li regala sa mare durant l'embaràs.

I així una galdada rere una altra per anar col·locant-nos en el nostre lloc.

Hi ha famílies que danyen.

La violència, la desatenció, el mal tracte danya.

Què és la família? Quina és la seua funció? Tots naixem indefensos, desvalguts, inútils. Per dolorosa que siga l'experiència d'un menor al costat del seu cuidador principal és freqüent, comú, habitual que no vulga separar-se'n. Per a ells i elles patir maltracte o negligència de forma continuada és normal. Quina és la funció de la família? Tots portem un xiquet dins. Algunes ferides es curen, unes altres ens acompanyen. Ningú és invulnerable a una possible adversitat ni impermeable a una influència favorable.

Comenceu un procés que requereix experiències positives per a un xiquet o una xiqueta i que, en romandre estables en el temps, els donaran l'oportunitat de sentir-se mereixedors d'escolta, afecte i cura.

Hi ha famílies que sanen.

7

2011. Eleccions generals a Espanya. Tot indica que el Partit Popular guanyarà les eleccions. Trucada al departament d'adopcions de la Generalitat Valenciana.

JULI: Bon dia, vam fer una sol·licitud d'adopció nacional fa poc més d'un any i volíem preguntar-vos un dubte que tenim. Una inquietud, per si ens la podeu resoldre.

RESPONSABLE DEL DEPARTAMENT D'ADOPCIIONS: Digues.

JULI: Com saps som dos homes. Hem fet la sol·licitud conjunta els dos.

RESPONSABLE DEL DEPARTAMENT D'ADOPCIIONS: Sí. Digues.

JULI: Si el Partit Popular guanya les eleccions i deroga la llei de matrimonis homosexuals... la nostra sol·licitud quedaria anul·lada?

173

RESPONSABLE DEL DEPARTAMENT D'ADOPCIIONS: Esteu casats?
JULI: Encara no. Però la sol·licitud és dels dos. A nom dels dos. Si canviara de nou el Codi Civil, no podríem adoptar i la sol·licitud no tindria validesa, no?
RESPONSABLE DEL DEPARTAMENT D'ADOPCIIONS: No crec que ho facen.
JULI: Però estan dient que ho faran.
RESPONSABLE DEL DEPARTAMENT D'ADOPCIIONS: Seria molt fort.
JULI: Diuen que ho faran. La llei està en el Constitucional.
RESPONSABLE DEL DEPARTAMENT D'ADOPCIIONS: En el moment d'activar l'expedient haurà de complir amb la normativa vigent en eixe moment.
JULI: És a dir: no podríem adoptar.
RESPONSABLE DEL DEPARTAMENT D'ADOPCIIONS: No. No podríeu adoptar.
JULI: D'acord. Gràcies.

El Partit Popular guanya les eleccions.

En 2012 el Tribunal Constitucional avala la llei de matrimoni igualitari.

El Partit Popular ho deixa estar.

Javier Maroto acabarà casant-se amb el seu nòvio.

8

Entre el 2010 i el 2017.

JULI: No estàs tots els dies amb l'adopció al cap. De fet, no estàs generalment amb això. La vida no gira al voltant d'això.
JAUME: Va i ve.
JULI: No forma part fonamental del que passa. Un dia te'n recordes. Un altre dia associes una imatge que et refresca el tema. Un altre dia ni te'n recordes. Un altre tampoc. Un altre tampoc. Un altre sí.
JAUME: Cap informació. Cap signe. Res. En cap sentit.
JULI: Algun dia em vaig sentir un poc infeliç. Clar que sí. Quan et proposes una cosa, encara que et faces el fort, encara que et prepares per al fracàs, encara que comences a assumir-ho, hi ha un dia que et despistes i la tristesa t'arriba.

JAUME: Però no hi havia angúnia. No hi havia decepció.
JULI: Si ho desitges amb moltes ganes, es compleix.
JAUME: Doncs no. En absolut.
JULI: Com a molt, de vegades s'aconsegueix. T'ho aconseguixes.
JAUME: Què vols en la vida? Era un propòsit. Molt fort. Molt decidit. Però no hauria sigut decebedor si no l'haguérem aconseguit. La vida pot ser de moltes maneres.
JULI: I en eixe temps comences a pensar que ja no vols.
JAUME: Ja no ho desitges.
JULI: Passem a una altra cosa.
JAUME: Estem en un altre moment.
JULI: Algú ens preguntava: com va la cosa? Nosaltres preferíem no parlar-ne.
JAUME: Nosaltres no trèiem el tema.
JULI: Hi havia moltes vegades que m'imaginava amb el meu fill o filla.
JAUME: I hi havia uns altres dies que no.
JULI: Que farem coses junts, que anirem a molts llocs, que correrà per ací, que el portarem allà...
JAUME: I dies que pensàvem: açò no podríem fer-ho amb un fill.
JULI: En el 2014 la majoria de mitjans de comunicació insistien a fer-nos creure que la crisi ja havia passat.
JAUME: Nosaltres, i uns quants més, això no ho véiem per enlloc.
JULI: S'acaba l'any amb quatre milions i mig d'aturats a Espanya. No notàvem ni recuperació, ni estabilitat, ni millora. Estàvem en la merda. I, pitjor encara, no sabíem fins quan. Com havíem d'adoptar un menor o una menor si no sabíem com sustentar-nos nosaltres?
JAUME: Paralitzem l'expedient. Per un any. Per motius econòmics. Atentament.
JULI: En el procés d'adopció pots paraitzar l'expedient. És suficient enviar un escrit.
JAUME: Vam pensar que el millor seria ajornar el tema.

Pausa.

JULI: Va passar un any i ens van preguntar si volíem reprendre'l.
JULI i JAUME: Vam dir que sí.

JULI: No ens ho vam pensar molt.

JAUME: Per què vam continuar endavant?

JULI: Perquè vam continuar endavant.

JAUME: Perquè una família precària pot ser una bona família.

JULI: En el 2015 ens vam casar. Esta dada, en un altre context, no és rellevant. La gent es casa o no. Però en el nostre procés era necessari. Ens haguérem casat si no haguérem sol·licitat l'adopció?

Pausa.

JULI: Pots casar-te sense dir-ho a ningú. És un tràmit sense més. Nosaltres, a més dels nostres amics, li ho vam dir als nostres pares. Els avis. Perquè en algun moment hauríem de comentar-los que, potser, un dia, potser sí o potser no, però per si de cas... tindrien un net o neta.

JAUME: Ho vam fer de colp i sense temps de reacció: en dos mesos ens casem perquè estem adoptant.

JULI: Els nostres pares es van conèixer tres dies abans de la boda. Portàvem quinze anys junts i mai s'havien vist.

JAUME: En un primer moment preteníem que es trobaren en la cerimònia, però algú ens va suggerir que prengueren una cervesa junts uns dies abans.

JULI: Va ser bona idea.

JAUME: De vegades, amb la idea de no repetir patrons i models tradicionals, per si ens porten a llocs no desitjats, ens passem de frenada.

JULI: Sense haver nascut, el nostre fill va començar a fer de pegament familiar.

JAUME: Adopteu? Però quan? Com?

JULI: No ho sabem. Encara falta molt. No cal dir-ho a ningú. Només ens casem i ja està.

JAUME: Tot continua igual.

JULI: Perquè no vols veure't obligat a dinar paella amb els sogres tots els diumenges.

JAUME: Perquè creus que passar-te tres setmanes sense telefonar a ta mare és normal.

JULI: Perquè ja fa molt de temps que no tens quinze anys, així que telefona a ta mare, vinga.

JAUME: Perquè, encara que no t'ho diguen, se'n recorden de tu cada dia perquè ets el seu fill. Com tu te'n recordaràs del teu la resta de la teua vida.

JULI: Telefona-li i parla amb ella una estona. Veuràs com de contenta es posa. I a ton pare també. Telefona-li. I, encara que et coste un poc, intenta parlar amb ell.

9

JAUME: Des d'aleshores les trucades amb ells van ser més freqüents. Quan el 2015 va arribar el moment de decidir quines necessitats especials volíem assumir vam voler compartir-ho amb la mare perquè és eixa persona a qui tots consulten temes de salut. És un moment important. Després d'anys d'especulació el procés avança. Prenia cos. Et fan arribar un qüestionari on et detallen totes les possibilitats. Vam mantindre el sobre tancat esperant el moment oportú. Vam quedar un diumenge amb sol.

JULI:

Malalties digestives: celiàquia, malaltia de Crohn.

No.

Malalties renals: malformacions vesicouretrals, insuficiència renal crònica.

No.

Malalties cardiocirculatòries: cardiopaties congènites, tetralogia de Fallot.

No.

Malalties metabòliques endocrines.

No.

Malalties autoimmunes: lupus, artritis reumatoide infantil.

No.

Malalties hematològiques: talas-

JAUME:

Serà un desafiament.

A cada casella del llistat, ma mare detallava els símptomes específics, les implicacions en el dia a dia.

sèmia, hemofília.		Discapacitats sensorials: Sordesa total.	nifesten a la infantesa. Es diagnostiquen en edat escolar.
No.	Cures mèdiques, teràpies especials, educació especial.	No	Optàvem a un bebé. Ningú té garantida la salut.
Malalties respiratòries: asma, fibrosi quística.		Hipoacúsia.	
No.		No.	
Malalties neurològiques: hemiplegia, espina bífida, epilèpsia, paràlisi cerebral.	Més treball, més important, més demandant, més temps, més despeses.	Ceguesa total.	Ja no sentia res. No estava allà.
No.	Més batalles a guanyar socialment.	Deficiència visual greu.	Sentia angúnia, rebuig i culpa.
Malalties infeccioses: VIH, hepatitis C.	A guanyar institucionalment.	No.	
No.	Cada casella deixava un eco que s'afegia a la següent casella.	Sordoceguesa.	
Discapacitat física greu.	I al seu eco.	No.	
No.		Menors que han patit maltracte físic i/o psíquic greu.	
Discapacitat física lleu.		No.	
No.		Menors que han patit abusos sexuals.	Eixa podria ser la meua vida. Això també és ser pare.
Retard mental greu.	Em parlava de sacrifici, de la fortalesa i la determinació.	No.	
No.	Em parlava de vocació.	Menors amb fracàs en un intent previ d'adopció.	Abans de prendre cap decisió. Hi estàvem preparats?
Retard mental moderat.		No.	
No.	Estava parlant de nosaltres?	Menors amb seriosos problemes emocionals que limiten o dificulten significativament la seua capacitat de relació o vinculació.	La pròpia vida, la vida del menor.
Retard mental lleu.		No.	Teníem les habilitats necessàries, els recursos?
No.		Menors amb seriosos problemes emocionals que limiten significativament la seua capacitat en el control dels seus impulsos i la seua adaptació conductual.	Les forces. La resistència.
Trastorns de comunicació.		No.	
No.	Em parlava de l'amor, que és fonamental, però l'amor no ho cura tot.	Menors que mantinguen contacte després de l'adopció amb germans adoptats o acollits per altres famílies.	
Trastorns generalitzats del desenvolupament: autisme, Asperger, Rett.		No.	
No.		Menors que mantinguen contacte després de l'adopció amb germans adoptats o acollits per altres famílies.	
Síndrome de Down.	Em parlava de problemes congènits. Que podien aparèixer noves afeccions, unes altres complicacions.	No.	
No.		Menors que mantinguen contacte després de l'adopció amb germans adoptats o acollits per altres famílies.	
Trastorns per dèficit d'atenció i comportament pertorbador: trastorn per dèficit d'atenció amb hiperactivitat, trastorn dissociat, trastorn negativista-desafiant.		No.	
No.	La majoria de símptomes es ma-		

JAUME: Necessitats especials requereixen pares amb capacitats especials.

JULI: Havíem dit que sí. A algunes. Ara dèiem no. A totes. Vam canviar d'idea. No ens vam atrevir. Ens vam sentir egoistes. O no ens vam vore capaços d'assumir el paper. Amb contradiccions, amb dubtes, vam dir no. No a un menor amb problemes de qualsevol tipus. De partida, no. Si tanta generositat estàvem exhibint, si tant d'amor volíem donar, si el que importava era la necessitat d'un xiquet de tindre una família... per què vam dir no? Vam dir no a tot en el formulari. De partida, no. I això significava que la nostra sol·licitud passaria a ser per a un menor sense necessitats especials i també que el procés s'allargaria dos, tres o quatre anys més segurament.

Silenci. Passa el temps.

JAUME: Tenia quaranta anys. Controlava la meua vida. Jo estava bé. On m'estava ficant? Dir no havia sigut alliberador. I si era un signe? I si no havia de ser pare? I Juli? Ho feia per mi? O per ell? I li ho vaig dir. Abans que fora massa tard. Li vaig dir: em sap greu però no. No n'estic segur. No ho necessite. Ja no m'hi veig. No vull. Em sap greu però no. Amb mi, no.

Silenci.

JULI: D'acord, jo amb tu.

JAUME: Em vaig sentir alliberat. Respectat. Estimat.

Passa el temps. Fins al 2017.

JAUME: Juli.

JULI: Dignes.

Pausa.

JAUME: Que sí.

JULI: L'estiu del 2017 es van tornar a posar en contacte amb nosaltres. Començaríem les valoracions d'idoneïtat i, si tot anava bé, en un any tindríem assignat un menor.

JAUME: Les famoses proves d'idoneïtat.

JULI: Famoses perquè tothom sap que, per a adoptar, et fan unes proves. Ningú sap de què tracten exactament, però tothom sap que te les fan. Em cague. No les passarem.

JAUME: El primer que et diuen és que no van a pillar. No busquen els teus defectes. Ni les teues debilitats. Les professionals intenten tranquil·litzar-te tot el temps per a que et relaxes i ho xarres tot.

JULI: Has de repetir-te a tu mateix: està tot bé. Dignes la veritat. Però la sospita que alguna cosa que digues ho afone tot vola constantment pel teu cap. Et poses en tensió per no semblar mala persona en cap moment.

JAUME: Quatre sessions. La primera: entrevista els dos junts. Amb la psicòloga i la treballadora social.

JULI: Des de quan vos coneixeu?

JAUME: A què vos dediqueu?

JULI: Què és el que més t'agrada de Juli?

JAUME: Què és el que més t'agrada de Jaume?

JULI: Estes coses m'afrenten.

JAUME: Què vas dir?

JULI: Hi estaves davant.

JAUME: Vull sentir-ho una altra vegada.

JULI: La teua noblesa.

JAUME: Què és el que menys t'agrada de Juli?

JULI: Què és el que menys t'agrada de Jaume? De veritat he de parlar de la meua parella ací?

JAUME: Obri el teu cor. Posa al descobert els teus sentiments. Dignes el que sents.

JULI: No tragues merda. I menys davant d'elles. No m'agrada parlar de mi. Sempre em pose roig.

JAUME: Jo m'enrotlle com les persianes.

JULI: Estiguem tranquils. De segur que han sentit centenars d'històries.

JAUME: Elles anotaven coses.
 JULI: Què apunteu?
 JAUME: Somreien. Escoltaven. Aparentment estaven interessades. Tornaven a apuntar. Seguien un guió.
 JULI: Nosaltres ens sentíem dient coses que no havíem dit mai.
 JAUME: En esta entrevista vam acabar plorant en algun moment. La treballadora social també va soltar alguna llagrimeta.
 JULI: Entrevista per separat. Cadascú de nosaltres a soles amb la psicòloga.
 JAUME: Com va ser la teua infància?
 JULI: Com definiries la teua família? Com són els teus pares?
 JAUME: Quina és la teua relació amb ells?
 JULI: I amb els teus germans?
 JAUME: Creus que els teus pares et van educar bé? I si hagueres de dir alguna cosa que van fer malament, quina cosa diries?
 JULI: I alguna cosa que van fer molt bé? Com t'imagines la teua parella com a pare?
 JAUME: Com t'imagines Juli de pare?
 JULI: Què vas dir?
 JAUME: No hi tenia cap temor.
 JULI: En esta sessió rasquen més.
 JAUME: T'obliguen a mirar-te a tu mateix per dins.
 JULI: Entrevista amb la psicòloga els dos junts.
 JAUME: Imagineu que el vostre fill té ja sis anys i vos pregunta: vosaltres sou els meus papàs? Imagineu que el vostre fill té catorze anys i ja no vos pregunta. Ara afirma amb ira, enfadat per qualsevol cosa fruit de la seua adolescència: vosaltres no sou els meus pares.
 JULI: Entrevista a casa amb la treballadora social. Sí, venen a casa.
 JAUME: Arreglem la casa. La netegem, ordenem i col·loquem estratègicament alguns objectes. Apartem qualsevol cosa que poguera donar alguna pista de si érem una parella poc organitzada, esperits lliures, despreocupats. La casa estava preciosa. La treballadora social no va passar del saló. Vols veure la resta de la casa? No, no cal. Sí, sí, clar que la veus. M'ha costat deixar-la així de bonica. Vine, que te l'ensenyi.
 JULI: Com és el vostre dia a dia? Com vos organitzeu?
 JAUME: Què feu els caps de setmana? Com heu pensat organitzar-vos quan arribe la criatura?

JULI: Quins seran els seus referents femenins?
 JAUME: Molts i molt diversos.
 JULI: Amb mi heu acabat. Ja no em veureu més. Només puc dir-vos que ha anat tot molt bé. Que tingueu molt sort.
 JAUME: Test de personalitat.
 JULI: És un típic test de personalitat. Són més de cent-setanta preguntes sobre tot i sobre res. El típic test on has de marcar l'opció segons el grau d'acord o desacord amb l'enunciat. Totalment en desacord/ En desacord/ Neutre/ Totalment d'acord.
 JAUME:
 «Faig amics amb facilitat.»
 «Utilitze i manipule altres persones per aconseguir el que vull.»
 «Complisc les meues promeses.»
 «M'encanta discutir o barallar-me.»
 «No m'agrada a mi mateix.»
 «Crec que no existeix el Bé o el Mal absolut.»
 «Preferisc estar sol.»
 «No m'agrada la poesia.»
 «Actue sense pensar.»
 «Sota pressió mantinc la calma.»
 JULI: T'entren ganes de dir: no, sota pressió acostume a pegar hòsties a qualsevol que se m'acosta... Més o menys així fins a cent-setanta preguntes. Bàsicament per comprovar si tens alguna cosa dins del cap i ets capaç de centrar-te una miqueta.

JAUME: Vam ser idonis.
 JULI: Una de les coses més boniques que m'han dit en la vida: idoni.
 JAUME: Ets idoni.
 JULI: Tu també. T'arriba per correu postal una carta que ho diu. Tu ja ho saps perquè t'ho diuen quan acabes les valoracions. Però quan t'arriba per escrit, signat, amb segell, amb logo, amb tot... és com quan arreplegues un títol oficial. I ací comença el compte enrere.
 JAUME: No saps si durarà quatre mesos o dos anys. Ser idoni no és per a

sempre. El títol caduca. Als tres anys ja no ets idoni.

JULI: De moment, ho érem.

JAUME: Ara entres en una llista de famílies més reduïda a la qual tens accés perquè es publica amb el número d'expedient i pots veure com vas en el rànquing.

JULI: Les nostres ecografies eren un pdf.

JAUME: Un pdf amb un llistat de números penjat al web de la conselleria. Amb dos columnes de dades: número d'expedient + data de sol·licitud. Com més amunt estava el nostre expedient, més a prop estava l'assignació. I cada mes el nostre expedient es movia. O no. Pujava una miqueta. O no.

JULI: La llista s'actualitzava cada vegada que es reunia el consell d'adopció. Generalment cada mes.

JAUME: En el moment que estiguérem a tres o quatre expedients per dalt, el desenllaç podia ser en qualsevol moment.

JULI: I així, cada mes, li ho déiem a la família i els amics. Com va la llista?

JAUME: Este mes no hem pujat res. Estem igual.

JULI: Com va la llista?

JAUME: Este mes han desaparegut tres per dalt. Estem en el lloc huit.

JULI: Com va la llista? Pantalla al xat familiar amb l'ecografia de gener del 2018. Decepció familiar si no avança la cosa. Com va la llista?

JAUME: Va ser la frase durant l'últim any.

JULI: Com va la llista?

JAUME: Pantalla de l'ecografia de març del 2018 a les aspirants a ties. Eixe número d'expedient és el teu nebot o neboda.

12

JULI: Un dia d'un mes del 2017, en un lloc i a una hora que no direm, naix el nostre fill. Per descomptat, nosaltres no ens en vam assabentar. Obvi. Ni vam tindre cap sensació estranya. Ni un aire ens va pegar a la cara sense saber què passava, ni vam sentir una punxada, ni un pessic... res. Mentre nosaltres seguíem amb la nostra vida plena de coses més o menys normals, absurdes, quotidianes o extraordinàries, naixia ell i se li adjudicava un número que serviria com a contrase-

184

nya per identificar-lo, però sobretot per protegir-lo. Era el seu codi de protecció. Perquè, a partir d'aquell moment, el més important era que ell estiguera bé, estiguera segur i arribara al món en les millors condicions possibles. A l'hospital li van regalar un osset de peluix i encara hui dorm amb ell. Algú li'l va regalar. Algú anònim. Algú que s'encarrega de cuidar-nos quan estem a l'hospital el va posar al seu costat i, segurament, li va dir unes paraules mentre acaronava les seues manetes o la seua cara. No n'estic segur però alguna cosa em diu que ha de ser important rebre les primeres carícies en nàixer. Les que poden marcar-te la resta de la teua vida, les que et donen els millors ànims per a començar a viure, les que et donen la benvinguda i les que, en realitat, t'estan dient: no saps la que t'espera. Este osset serà el teu amic. Estarà sempre al teu costat. Pots abraçar-t'hi. Anirà amb tu allà on vages. No et sentiràs sol. I et portarà bona sort. Tant de bo tingues tota la sort del món.

13

Estiu del 2018. València.

JAUME: L'arribada de la criatura era imminent. No déiem *el bebé* o *la bebé*. Déiem *la criatura*. Podia ser xiquet o xiqueta. Podia ser de dos mesos. De sis. Podia ser de deu.

JULI: Déiem *la criatura*. De criar. De criança... i a la futura àvia li semblava estrany.

JAUME: Però va acabar utilitzant-la també. Podia ser esta setmana. La següent. En un mes. En un mes i mig.

JULI: Teníem un carro de bebé, un altre de més major, un bressol de viatge, un parc, una babycook, un recipient-termo, un plat i una moto. Els bàsics. Amb això, més un bressol i un canviador d'Ikea, estàvem llestos.

JAUME: Estava molt a prop.

JULI: Havíem eixit de comptes. Havíem d'esperar la telefonada. Com va la llista?

JAUME: Res, sense novetat.

JULI: Però toca ja, no?

185

JAUME: Sí. Jo havia quedat amb uns amics per esmorzar. Era divendres i es respirava estiu per tots els costats. Féiem plans per al cap de setmana. Sense fill.

Com va la llista?

Res.

Oh.

Demana'm una altra canya.

Però és ja?

Creiem que sí.

Pinxo de truita.

Una zero.

Seguim esperant.

És este mes, no?

El tallat per a qui era?

Era este mes, però sembla que no.

Falta algun cafè?

Sona el telèfon. Número desconegut. L'agafe. Bon dia, telefone d'adopcions. Comence a fer gestos i els meus amics suppose que entenen del que es tracta. No puc recordar la conversa exacta perquè estava molt atabalat. Algú em passa un paper i jo apunte coses. Tenim un menor per a proposar-vos... té huit mesos... és negre... és precios... és molt simpàtic... m'estava parlant del meu fill, d'un bebé que seria el meu fill... Tenim una foto del moment. Crec que vaig apuntar alguna cosa de tot el que em deien de manera automàtica. Va ser un moment molt emocionant compartit amb amics. Com que no podia parlar amb tu perquè estaves treballant en un poble sense cobertura vaig telefonar a mon pare. Als dos se'ns entretallava la veu de l'emoció. Competència de balbucejos sense control. De frases sense acabar. Mon pare va haver de penjar. No podia suportar el fet d'estar plorant. Al cap i a la fi estava a punt de convertir-se en avi per primera vegada. Després vaig aconseguir posar-me en contacte amb tu. Ens han telefonat. És un xiquet. Té huit mesos. És negre.

JULI: Alguna cosa més?

JAUME: Dilluns hem d'estar a la conselleria i ens ho explicaran tot.

JULI: I ens vam posar a plorar. Una altra vegada. D'acord, d'acord, carinyo. Després parlem. Que fort. T'estime. T'estime. Felicitats. Quina ale-

gria. T'estime. Després parlem. T'estime. Vaig tornar al treball. No vaig compartir l'emoció amb ningú. Podia haver-ho fet. Se n'hagueren alegrat. Però no, no vaig dir res a ningú. La resta de la jornada vaig tindre el cap en una altra cosa.

JAUME: D'aquell cap de setmana no recorde res.

JULI: Jo tampoc. Un espai en blanc. Dilluns 2 de juliol vam anar a la conselleria perquè ens explicaren moltes coses sobre el nostre fill. Com i on va nàixer, on havia estat tot este temps i on estava ara, ens expliquen que estava amb una família d'acollida, que tenia bona salut, que era molt simpàtic, la SIP, el padró, el jutge que ens havia de citar, qui eren els seus pares biològics, els dies següents d'acoblament, la psicòloga que li feia el seguiment i els passos que fariem fins que vinguera a casa. Nosaltres no ateniem a res perquè estàvem molt nerviosos. Es pot dir que no fins a l'últim moment. Fins al moment de signar aquell paper que teníem davant on ho acceptàvem tot. Acceptàvem l'assignació del menor. Després de signar ens van dir: ara vos quedeu a soles i en esta carpeta està l'informe mèdic del qual hem parlat, l'informe psicològic de la persona que li fa el seguiment i també hi ha unes fotos del menor.

JAUME: Ostres, fotos! Veuríem la seua cara.

JULI: Ja heu signat. Ja no hi ha marxa enrere. L'obriu i li dediqueu el temps que necessiteu. Comenteu. Ploreu, si ho necessiteu. Després torne. Va tancar la porta i ens vam quedar mirant la carpeta. La vam obrir i el vam veure per primera vegada.

JAUME: Era el nostre fill, però no era el nostre fill.

JULI: Un xiquet guapíssim. Amb huit mesos hauria sigut estrany que no ho fora. Però poc més. Tres fotocòpies de fotos i en cadascuna semblava un xiquet diferent.

JAUME: En cadascuna tenia un gest diferent. I un color de pell diferent.

JULI: Contra tot pronòstic, no vam plorar.

14

JULI: El dia següent, dimarts 3 de juliol, vam anar a conèixer el nostre fill. Estava a casa d'Eva.

187

JAUME: Estava amb una família d'acollida que el va atendre al poc de nàixer. Eva va cuidar del nostre fill com si formara part de la seua família.

JULI: Va haver d'encarregar-se de la seua alimentació, de la seua salut, del seu benestar. Durant huit mesos. El nostre fill va ser el seu primer menor en acollida. Sabent que era temporal. Mantinent la implicació i l'afecte per a que se sentira estimat i preparant-lo per a rebre la seua família adoptiva.

JAUME: «Esta setmana venen els teus papàs.»

JULI: Ens va acompanyar la psicòloga que feia el seguiment. En l'ascensor, tensos. Contenint l'aire. Silenci.

JAUME: Vam eixir de l'ascensor i es va obrir la porta d'aquella casa. Allà estava ell.

JULI: Un xiquet a qui estimaríem sempre, per qui faríem qualsevol cosa, a qui ensenyarem a caminar, protegirem del llop i farem cosquerelles mentre es deixe. El xiquet que un dia ens demane que li pugem la paga i poc després ens diga que es queda a dormir a casa d'un amic. I a qui exclamarem: «Como vaya yo y lo encuentre» o «Trau les sabatilles al balcó, que ens mataràs de la pudor». Fins que ens amolle, sense avís, que s'ha fet un tatuatge. El xiquet que ens demanarà que li deixem el cotxe i a qui contestaré, irremeiablement: «Esta casa sembla un hostal». El xiquet a qui trobarem a faltar quan passen dos setmanes sense cridar-nos. El fill a qui donar i de qui rebre les abraçades i els besos que es necessiten cada dia.

JAUME: Un xiquet de huit mesos a sa casa, tranquil, en la seua llar. En braços d'Eva. Amb cara de no saber què passava ni qui érem. Els seus ulls. El seu cos, les seues mans, braços. Alié a tot, atent a tot, en la porta d'aquella casa plena de fotos d'una família amb la qual havia passat tota la seua vida. Els seus ulls. La seua mirada. Reservada i curiosa. Ens rebia a l'entrada com a un regal que no necessitava. Un bebé espavilat. Els seus minúsculs peus, els seus cabells encara per definir. Els seus moviments. Preciós. Feliç.

JAUME: I ens vam posar a plorar. I vaig abraçar Eva. I vam plorar junts amagant les llàgrimes en l'abraçada perquè ella sí que sabia què passava. I vaig dir «gràcies».

JULI: Jo no podia ni parlar.

JAUME: Ell no sabia ni per què ploràvem ni qui eren eixos senyors que el miraven d'aquella manera.

JULI: Però sabia que érem els seus pares perquè Eva li ho havia estat dient tot el temps els últims dies.

JAUME: Hola, com estàs? Acariciàvem la seua careta.

JULI: No podíem ni parlar.

JAUME: No deixàvem de mirar-lo, discretament, per a no intimidar-lo, atents a qualsevol gest, esperant qualsevol interacció. Apropant-nos a poc a poc.

JULI: Ara li donem de menjar. No, així no, millor així. No vos preocupeu, ja anireu agafant-li el truquet. Ara el banyem.

JAUME: Havia de banyar un bebé per primera vegada amb tothom mirant-me.

JULI: Agafa'l en braços.

JAUME: Jo encara no tenia cos de pare.

JULI: El xiquet tenia les necessitats cobertes. Només havíem de demostrar-li que amb nosaltres també estaria bé.

JAUME: Ell buscava Eva. No la perdia de vista. Ella discretament desapareixia i ens deixava sols. Ell, al minut, la buscava.

JULI: Només un parell d'hores eixe dia. Al dia següent, dimecres, vam tornar una altra estona. Intentàvem quedar-nos sols amb ell.

JAUME: A poc a poc.

JULI: Ens mirava. Ja estan ací estos una altra vegada. A vore si és veritat que són els meus pares...

JAUME: Al dia següent, dijous, una altra estona. Un poc més llarga. Eva ens donava instruccions: si el tapeu amb este llençolet, s'adorm de seguida.

Ho va fer: li va passar el llençolet i va adormir-se ipso facto. Tan a gust. JULI: Era el llençolet amb el qual Eva havia adormit les seues tres filles biològiques.

JAUME: Vam eixir a passejar amb ell en el carret. Pel poble. Ell adormit quasi tota l'estona.

JULI: A poc a poc.

JAUME: Ja ens reconeixia. Hi havia un poc de resignació en la seua mirada.

JULI: O desconcert. O tristesa.

JAUME: S'estava fent a la idea.

JULI: Després tornem a casa d'Eva, veritat? Al mes de juliol, en les hores que més pega el sol i amb un bebé de huit mesos, poca cosa es podia fer. Així que passejàvem amunt i avall per una albereda.

JAUME: Cada dia acabàvem esgotats. Molt intens.

JULI: Divendres 6 de juliol era el quart dia d'acoblament. Però eixe dia ja no vam anar a casa d'Eva. Eixe dia Eva va viatjar amb el nostre fill a València. Ens vam trobar a l'Estació del Nord.

JAUME: Venia a quedar-se amb nosaltres ja.

JULI: Ell dormia tapat amb el seu llençolet. «Que se'l quede.» I li va regalar el llençolet amb què també s'adormien les seues filles.

JAUME: Ens va semblar un gest meravellós.

JULI: Ens vam trobar a l'Estació del Nord i vam anar passejant fins a l'oficina de la psicòloga. Allà Eva va acomiadar-se del nostre fill. Ell ni es va assabentar perquè estava adormit. Eva havia aguantat tota la setmana. Estava preparada per a fer-ho. Però es va trencar. La psicòloga va quedar-se amb ella consolant-la i felicitant-la. Nosaltres vam eixir tancant la porta.

JAUME: Va ser el nostre primer passeig junts per València.

JULI: Va despertar-se. No semblava estranyat. I vam començar a conèixer-nos.

JAUME: Provoca dolor separar a qui s'estima. Eva ho va facilitar. A nosaltres i al nostre fill. Sentim una enorme gratitud per tot el que ella va fer. Per convertir el nostre fill en una persona confiada, el xiquet segur de ser estimat que és hui. Gratitud per una criança que ens va ensenyar un camí a seguir. I ens sentim molt afortunats que fora ella i la seua família el nexa entre les nostres vides.

JULI: Mantindre el contacte i els llaços d'unió amb la família d'acollida és decisió dels adoptants.

JAUME: Vam tardar un any a tornar.

JULI: Li enviem alguna foto. Una salutació. Una felicitació. Una abraçada.

JAUME: Ara és la tia Eva.

Els pares adoptius davant el seu fill.

JULI: Crec que no tens percepció del temps. Nosaltres tampoc la tenim des que vas arribar. L'hem perduda. Jaume pensava que havien passat tres mesos. Només n'ha passat un.

JAUME: Tot és nou i amb tu tot comença a cada moment. No hi ha horitzó.

Pausa.

JAUME: Tot és present, veritat, atenció/pell.

JULI: Però bé.

JAUME: Sí, estem bé.

Pausa.

JAUME: Esgotats, però bé.

JULI: Ho notes, veritat?

JAUME: Clar, és un xiquet despert.

Pausa.

JULI: Nosaltres et veiem bé.

JAUME: Content.

JULI: Potser no entens les nostres cares d'angoixa quan no sabem com actuar.

JAUME: N'anirem aprenent.

JULI: I sabem que si ens atabalem és pitjor.

JAUME: Que els dos hem d'anar a una.

JULI: Estem en això. Sabem reconèixer els teus plors. Calmar-te. Quasi sempre. Els banys són un xou. Sabem que no et trencaràs i ens recordem que l'etapa on sembla que et partiràs el coll ja ha passat.

JAUME: I els còlics del lactant.

JULI: Però és que fa molta impressió.

JAUME: Riu.

JULI: Nosaltres ho estem posant tot de la nostra part. Pensa que cap papà ni cap mamà ho sap tot. Que encara que sigues adoptat tampoc portes llibre d'instruccions. La mitat de les coses les estem aprenent sobre la marxa. I l'altra mitat se l'estan repartint la pediatria, internet i les iaies. Jaume està llegint moltes coses. Jo llig les que em diu Jaume.

JAUME: Bé...

Pausa.

JULI: En general va tot prou bé. Menges de tot i dorms sense problema. Què més volem?

JAUME: I eres molt social. Encara que per ara no et presentarem molta més gent per a que no et mareges. No hi haurà més canvis. No t'embolicarem amb més cares noves.

JULI: Igual estàs pensant que açò és transitori. Estigues tranquil amb això.

JAUME: T'has adaptat molt ràpid. Quin remei! No hi ha pressa. Això va per a llarg. Farem niu.

JULI: Tu, de moment, no et preocupes de res.

JAUME: Ja ens n'encarreguem nosaltres.

JULI: Ton tio Mario diu que estàs empadradíssim. Escolta, ja és un èxit. Fa un mes ni ens coneixíem.

16

JAUME: Passejant amb el carro. En una façana, un idiota ha escrit «negro a tu puto país». El meu fill encara no sap llegir.

Pausa.

JAUME: El xiquet hi sent perfectament. I sent la nostra fruitera preguntar d'on és. Si el xiquet fora blanc no ho preguntaria.

JULI: El xiquet s'entera de tot. I s'entera quan la fornera comenta davant d'ell: «Quina pena, la quantitat de xiquets abandonats que hi ha al món».

192

Facepalm.

JULI: Jo no sé què dir. Així que no dic res i intente que siga irrellevant. A més, mentre ho diu li dona una puta piruleta al xiquet.

Un altre facepalm.

JULI: Que no li doneu més sucre, hòsties.

JAUME: En la farmàcia em diuen: quina llàstima que no haja tret els teus ulls. És adoptat. I dic «adoptat» alt i clar per a que el xiquet també ho senta mentre acarone amb orgull el seu cap.

JULI: El xiquet entén el que entén per a la seua edat i l'altre dia en l'estanc el senyor li dona un xupa-xup. Així, sense dir paraula. «Toma, machote, para ti. Machote.» El xiquet em diu: per què me'l dona? Jo intente dir: perquè eres molt simpàtic. Però l'estanquer contesta per damunt de mi: porque eres un machote. Repeteix *machote* com cinc vegades. ¿Eres un machote? ¿A que eres un machote? I el xiquet contesta tímidament: un poquito. En realitat, el xiquet encara no sap què significa *machote*, però ho relaciona fonèticament amb *major*. Com que ja se sent major diu «un poquito» mentre agafa el xupa-xup i jo somric mentre pense: ¡que no le des mierdas a mi hijo, hostia, métete el chupa-chup por el ojete, joder, hazte una raya de speed tú, machote, o de detergente en polvo, ya verás cómo te gusta, te va a encantar, te va a poner a mil, pero luego te va a taladrar el cerebro, machote!

JAUME: Això Juli només ho pensa. Després no s'atreveix a res, somriu còmplice i el xiquet es menja el xupa-xup.

JULI: A la caixa del supermercat li cau la bava amb el xiquet i amb la millor intenció li diu: fes-li cas a la mamà i al papà. I a mi em pilla ocupat ficant coses en el carro de la compra, però arribe a dir: és que té dos papàs, i ell diu que sí molt content.

JAUME: En un bar de carretera de l'Espanya profunda que dos mariquites entren amb un xiquet negre encara produeix alguna mirada indiscreta i una xicoteta colzada al del costat. Ho puc entendre. L'aparcament estava ple de papereres amb la bandera nacional pintada. Per si algú no sabia on estàvem. Preguntem pel canviador. En el lavabo d'homes

193

no n'hi ha. Canviem el nostre fill en el cotxe i llancem el bolquer brut en una d'aquelles papereres.

17

JULI: Peppa Pig és una porqueta insuportable. És capritxosa, li agrada manar i és molt desobedient. No puc amb ella.

JAUME: Si et diuen que te'n vages a dormir, ves-te'n a dormir i deixa't d'hòsties. No dones idees, porqueta.

JULI: Porta el seu germà George com cagalló per séquia. El pobre creixerà amb un complex d'inferioritat que li destrossarà la vida. Com a porquet no arribarà a cap lloc. Sempre a l'ombra de la seua germana.

JAUME: Peppa Pig és la puta ama dels dibuixos animats.

JULI: Als xiquets els encanta.

JAUME: Disfruten amb les seues trames simples i properes. El capítol que més li agrada és «Bassals de fang». La trama és fàcil d'endevinar.

JULI: És insuportable.

JAUME: Però va aprendre que havia de posar-se les botes d'aigua. Com Peppa. Peppa Pig.

Pausa.

JAUME: Peppa Pig, George Pig, Papà Pig, Mamà Pig són una família tradicional. Tan tradicional que la mare és qui fa els pastissos i el pare qui se'ls menja.

JULI: Peppa Pig té molts amics i amigues. Suzi Sheep, Rebecca Rabbit, Danny Dog, Candy Cat, Pedro Pony, Emily Elephant i Zöe Zebra. Cap ni un té una família diversa.

JAUME: Ni un.

Pausa.

JULI: Crec que es pregunta per què mai hi ha dos papàs en els dibuixos de la tele.

194

JAUME: Volen vore allò que volen vore. Busca el seu reflex. Els seus dos contes favorits són: *L'orella de Floç* i *La balena*, ves per on, en els dos s'omet, accidentalment, la mamà. Li encanten els contes amb papàs. Es busca en els contes.

JULI: Cada vegada que veu un anunci d'Unicef pregunta si és ell.

Pausa.

JAUME: I totes eixes madrastrès: Harry Potter, Rapunzel... collons. Que també ell posa els dibuixos! Una puta representació positiva de l'adopció! Busca i no troba el seu reflex. Vol vore que també ell està en el món.

Pausa.

JULI: Nosaltres ens preocupem per buscar-li contes amb referències a la diversitat.

JAUME: Per a compensar.

JULI: Li contem el conte dels dos pingüins xics del zoo de Nova York que estaven enamorats i van estar covant una pedra fins que el cuidador del zoo se n'adona i els aconsegueix un ou que necessitava una família.

JAUME: Basat en una història real.

JULI: I va nàixer un pingüinet. Li contem també el conte del gat que adopta un pollet. Aleshores el pollet creu que és un gat fins que el seu papà el porta a l'escoleta de pollets. I ell va tan orgullós a lloms del seu papà gat.

JAUME: El de les famílies diverses.

JULI: Més avorrit. Un catàleg de formats familiars.

JAUME: L'altre de famílies diverses.

JULI i JAUME: No està malament. Té unes il·lustracions molt boniques.

JULI: I s'empassa estos contes perquè és molt innocent, però està a punt de pensar que són un rotllo perquè en realitat no passa res en eixos contes. I les aventures? El xiquet ja sap que hi ha papàs i mamàs. I, per descomptat, ja sap que ell va nàixer d'una dona, la seua mare biològica. Però, igualment, busca referents.

195

JAUME: Una Peppa Pig amb dos papàs.

JULI: Tampoc és tan destrellat. Encara que siga igual de repel·lent com Peppa Pig, però que tinga dos papàs. O un. O una mamà. O dos famílies o jo què sé, alguna variant. I que el que importe siga la trama, l'aventura, la dinàmica de la família i no la seua estructura. Que el que de veritat importe és que li agrade xafar els bassals de fang i no si té dos mamàs. Els fills heteroparentals no s'escandalitzaran.

JAUME: Es pot viure sense Peppa Pig? Això pensava jo. Igual que pensava que podíem estar escrivint esta escena mentre ell jugava tranquil·lament en el saló.

18

JAUME: El xiquet està fenomenal.

JULI: Fenomenal. I cada sis mesos ve a casa una psicòloga a comprovar-ho. La mateixa que ens va fer les valoracions d'idoneïtat.

JAUME: Sembla que tot va bé i anota que el menor evoluciona adquirint autonomia i domini de les funcions motores conscients del seu organisme. Que ja construeix frases de sis o set paraules. Com li va a la guarderia. Pregunta per la seua salut, si té malsons i quines són les seues joguines favorites. I ens torna a preguntar pel nom.

JULI: Açò és tot un tema. El nostre fill té dos noms. El nom que li van posar en nàixer i el nom que li vam posar nosaltres. Li mantindreu el seu primer nom encara que siga simbòlicament?

JAUME: És com si este tema se'ns haguera escapat. En les proves d'idoneïtat va suggerir que era millor no canviar el nom. Ens ho recorda sempre. Jo no ho recorde.

JULI: Però durant tot el procés en moltes ocasions et pregunten quin nom li posarem.

JAUME: No tenim cap necessitat de marcar el nostre terreny. Ni d'esborrar el seu passat. Nosaltres vam fer el que vam creure que havíem de fer i amb naturalitat.

JULI: El nostre fill es diu com es diu des de fa més de vint anys. Perquè pensar el nom que li posaràs a un fill o una filla, si la tens, és el més comú del món. I nosaltres en teníem pensat un per a xiquet i un per

a xiqueta. Que eren els noms més xulos de l'univers. És una cosa que sentiràs sempre i un nom lleig és una putada.

JAUME: Podeu deixar-li els dos noms. Només en els papers. Encara que després li digueu pel seu. Pel vostre. Pel seu nom.

JULI: També sabem que mantindre'l, encara que siga com a segon, pot valdre com un record que li ajude a saber qui és.

JAUME: No haguérem tingut problema a deixar-li el primer nom. Fins i tot ens agradava. Però junts...

JULI: Ella diu que és millor deixar-li'l perquè després, quan ho descobriren, generalment s'enfaden.

JAUME: Si li'l deixem potser s'enfada també... este tema està per resoldre.

JULI: Se'n va dient que li sap greu, però haurà de tornar fins que l'adopció siga definitiva.

JAUME: A dia de hui no tenim una decisió presa.

JULI: Nosaltres li explicarem que ho vam fer amb la millor intenció. Però, si quan es faça gran creu que ha de canviar de nom per a sentir-se millor, que ho faça. I, si s'enfada, fins i tot ens semblarà normal. De fet, s'enfadarà per moltes coses en la vida. Hi haurà tantíssimes coses en la vida que el faran enfadar que la qüestió del nom serà una cosa menor.

JAUME: Suppose que la nostra missió és facilitar-li les coses.

JULI: I fer-li vore que encabronar-se no mereix la pena.

19

JAUME: A poc a poc anirà adonant-se de què va tot açò. Haurem d'explicar-li per què hi ha persones homòfobes o racistes. Per què hi ha gent que se sent amenaçada i col·loca la diana de l'odi en els altres? Caldrà explicar-li-ho i que sàpiga gestionar les possibles agressions. I que demane ajuda. I que expresse el seu dolor o ràbia. Caldrà procurar-li ajuda per aferrar-se al món. I que el món siga un lloc on puga construir. Construir-se. Caldrà acompanyar-lo per a elaborar un relat de la seua vida per a que la ferida existencial no se li òbriga. I cicatritze.

JULI: D'acord amb la veritat i l'edat que tindrà en cada moment. Sense pors. Sense mentides. Sense ocultacions. Sense tabús. Perquè és la seua vida. La seua història. La seua identitat.

JAUME: Caldrà fer-lo estimar les seues característiques concretes per a que no esdevinguen mancances.

JULI: Hui en dia la nostra família no s'ha acabat de formar legalment. Continua en construcció. Arribarà la sentència. Li posarem els nostres cognoms. I passarem per totes les etapes que passen fills i filles. Este no és el final. Eixa és la nostra sort. Ja vindran, com venen, els dubtes, els conflictes, les crisis, les etapes complicades, les decisions, la fermesa. Intentarem afrontar-ho tot com millor sabrem o com ens aconsellaran o com intuirem.

JAUME: Les autoritats ens han demanat que el guardem i el custodiem. Fins que tinga edat, autonomia i trellat. Això farem.

JULI: Si ens abracem, ell corre a abraçar-se a nosaltres. I s'agafa fort a les nostres cames. Prem fort una cama de cada papà.

JAUME: I allà troba refugi.

JULI: Alleujament.

JAUME: Felicitat.

JULI: Fortalesa.

JAUME: Confort.

JULI: Carinyo.

JAUME: Seguretat.

JULI: Certesa.

JAUME: Custòdia.

JULI: Amor.

JAUME: Potestat.

20

El fill parla als seus pares.

Creixeré sabent qui és la meua família.

Sabent qui som.

Acompanyat.

Cuidat.

Estimat.

Creixeré gaudint,

198

resistent.

Adaptant-me a qualsevol pertorbació.

Que m'arreglegaren en un contenidor m'ho diran.

M'ho dirà un imbècil de la meua classe quan jo tindrè onze anys.

Quan estiga rabiós i vulga fer-me mal.

Perquè ningú et volia, em dirà.

I farà mal.

Perquè això dol.

Però aguantaré bé.

Li respondré: el problema el tens tu

al teu cap

no jo.

I ja vorem si els sembla

tan simpàtic,

tan guapo,

tan templat,

quan tindrè setze anys,

a totes les senyores desconegudes que s'acostaven al carro quan en tenia dos.

A la fornera, a la fruitera del barri

sí, perquè em coneixeran de tota la vida.

Al de l'estanc de segur que no.

Eixe quan em vorà desconfiarà.

Creixeré fent-me algunes preguntes

que no tindran resposta.

Buscaré en les xarxes socials el nom de la meua mare biològica.

Aniré pel carrer reconeixent en desconegudes

els meus trets,

el meu color de pell,

la forma dels meus ulls.

Què hauria passat si,

què hauria passat si

haguera continuat amb la meua família biològica,

què hauria passat si

m'haguera adoptat una altra família.

Fantasieraré, inevitablement, què hauria passat si.

I sabré de l'atzar,

199

de tot allò que escapa al nostre control,
de tot allò que no seré responsable.
I respondré: no tot és atzarós.
I em sentiré afortunat.
Malgrat això, buscaré
d'on vinc.
No sempre vos ho diré
per por de fer-vos patir.
Creixeré sabent que no vaig ser
i vaig ser
cuidat.
Que no és suficient estimar per a estimar bé.
Creixeré responent
a la meua genètica,
a la meua educació,
a la meua sort.

La sort es va estrenar el 20 de novembre del 2020 al Paranimf de la Universitat Jaume I de Castelló.

Autoria: Juli Disla

Dramatúrgia: Pérez&Disla

Direcció escènica: Jaume Pérez Roldán, Toni Agustí i Santiago Ribelles

Repartiment: Juli Disla i Jaume Pérez

Disseny d'il·luminació: Marc Gonzalo

Disseny d'espai sonor: Carlos Gorbe

Disseny de visuals i grafisme: Flexatowa – Juan Pajares

Fotografia: María Cárdenas

Cap tècnic: David Sánchez

Producció executiva: Pilar Garrigues

Distribució: a+ Soluciones Culturales

La confiança

Guadalupe Sáez

A Guillem, per la seua estima

A les orangutanes que sempre m'acompanyen

PERSONATGES

DONA, embarassada de 42 setmanes a punt de parir

HOME, amagat darrere d'una bata de metge

I. El part

Diu l'autora que, quan hi ha parts violents, hi ha societats violentes.

Societats violentes.

Violència.

Violència obstètrica.

En el segle de la violència, l'autora dona a llum. Ho fa després de dèssset hores de part. Ho fa per cesària, ho fa a soles en un quiròfan, sense més companyia que la dels sanitaris de l'hospital, sense cap rostre conegut.

«El meu fill serà fill de la violència, aquest és el segle en el qual creixerà i jo he d'ensenyar-li com es viu. Però no en tinc ni idea. No sé com fer que el meu fill no siga violent. No sé com evitar que mate.»

2. Dilatació

Boira.

Encara és de nit.

Al mig de la selva, una orangutana, a punt de parir, observa l'horitzó en estat d'alerta.

Se sent soroll de màquines treballant, també algun arbre que cau al terra i veus d'homes que criden.

Es respira por.

Algú l'observa més enllà dels arbres.

Algú està pensant què fer abans de fer res.

DONA:

Tinc un somni que es repeteix.

És de nit i agafe el cotxe,

agafe el cotxe i deixe la bossa,

deixe els bolquers i la roba i el pijama,

perquè és la tercera vegada

i les dues primeres no va ser

res

i al final sempre m'atén la mateixa persona i m'acompanya la mateixa persona i em revisa la mateixa persona

i jo no sé si estic de part però em fa vergonya.

Em fa vergonya no estar-ho,

molestar,

em fa mal,

em fa mal i per això me'n vaig a l'hospital deixant les coses a casa perquè així, si no passa res,

faré menys llàstima.

I després,

després entre per la porta d'urgències

i somric a la infermera

i em pregunta

i jo li lleve verí

i pense que no he sopat,

que són les deu de la nit i

jo

no

he

sopat

res.

I la matrona deia que millor menjar xocolata per a agafar forces i pense que a mi el xocolata em dona set i que em van tancar el Consum abans de poder-hi anar i jo només compre en Consum perquè és una cooperativa i perquè està baix de casa

i em ve bé.

Em ve bé i això és una falsa alarma.

I m'ofereixen una cadira de rodes

i jo dic que no fa falta,

dic que no fa falta i camine,

camine molt,

perquè ací les distàncies són enormes,

ací tot està molt lluny,

jo també estic lluny.

I em posen una polsera

i emplene una fitxa

i entre a la sala d'espera

i espere,
espere,
espere,
espere.
I em continua fent mal però no em queixe.
No em queixe encara que crec que la meua cara no és la mateixa
i la gent allí ja no és la mateixa
i jo tampoc.
Jo no soc la mateixa que les dues vegades anteriors
i llavors ix el meu número
i entre
i m'abaixen els pantalons
i les bragues
i em tombe en un poltre
i una senyora em diu que he trencat aigües.
«Has trencat aigües», diu,
però no és de veres,
i em trenca la bossa

i m'amare, ho amare tot.
«Estàs de part», diu.
I jo dic que mai havia volgut ser mare.
I ella diu que estic molt grossa.
I m'alce
i em vestisc
i em donen una habitació
i puge
i no sé molt bé què he de fer però compte,
compte el temps entre una contracció i una altra
i no sé si és molt o poc,
perquè a l'app que he baixat l'única cosa que diu és que estic de part
i que acudisca a l'hospital
i jo ja estic a l'hospital
i no sé si estic prement el botó que toca,
no en tinc ni idea
perquè en realitat,
en realitat no sé quan comença i quan acaba una contracció, perquè a
mi em venen molt seguides

i perquè he baixat l'app de prova i ara he de mirar un vídeo si vull continuar
i perquè el dia que les van explicar a classe jo estava fent vaga.

8 de març.

Fer vaga és important, dic.

Fer vaga el 8 de març és molt important.

I saber comptar el temps entre contraccions quan estàs de part també, pense.

Pense això i després pense en les orangutanes.

Odie les orangutanes que em miren des del sofà de la meua habitació privada.

Odie eixes dones peludes que em miren malament i em fa mal.

I llavors cride la infermera

i li ho dic

i ella em pregunta coses però sense explicar-me res

i jo dic

que sí

i dic que no

i dic que no ho sé,

no ho sé però em fa mal

i pense que no he emplenat el puto pla de part perquè no he tingut temps,

no he tingut temps perquè treballe,

no he tingut temps perquè parir és natural,

no he tingut temps perquè les orangutanes que alleten els seus fills al sofà de la meua habitació privada, d'hospital privat, no han d'emplenar res.

I l'única cosa que sé és que no vull que em tallen,

no vull que em facen un tall al cony perquè el meu fill traga el cap més fàcilment
perquè he llegit que poden tallar músculs i teixits i que després,

després quan et cusen,

a vegades,

et donen un punt de més,

«que quede ben tancadet», diuen

«el cony ben tancadet», diuen

«aquest punt per al marit», diuen

i per això no vull que em tallen.

I em baixen a planta,

i em donen una llitera

i entren

i ixen

i em toquen

i em fa mal.

I deixe que em punxen

i que em posen cables

i que em tomben,

deixe que em tomben i

sé

que

he

perdut,

deixe que em tomben i

sé

que

he

perdut.

Estic perdent

ara.

I em lleven les sabates

i em posen una via

i una bata

i se'm veu el cul

i anestèsia...

I llavors no importa res.

No importa res i dorm.

Puc dormir una mica i respire.

Respire.

Respire.

Respire.

Respire

Estic respirant.

Respire perquè ara ja no fa mal,

no fa mal,

estic tranquil·la.

M'adorm.

I de colp òbric els ulls

i l'efecte de l'anestèsia ha desaparegut
i sent que m'estan partint per la meitat
i les orangutanes criden
al costat de la meua llitera,
i les excavadores furguen el terra
al costat de la meua llitera.
I ara sí que sé el que és una contracció
i sé quan comença i quan acaba.
I entra una senyora i em diu que ella és la meua matrona i que he
d'espentar
i jo pense que no en tinc ganes
i que tampoc vaig anar a classe aquell dia
i no sé com s'espenta
i jo li dic que em fa mal
i em diu que no és possible
i entra l'anestesista
i li dic que em fa mal,
que em fa molt de mal
i em diu que no és possible

i entra una infermera
i ja no dic res,
no dic res però cride,
cride com si fora una orangutana.
I la matrona em mira
i l'anestesista em mira
i la infermera em mira
i parlen entre ells però sense dir-me res
i revisen el catèter
però sense dir-me res
i em fiquen la mà en el cony
però sense dir-me res
i em puguen l'anestèsia
i l'oxitocina
i els analgèsics
i les orangutanes em parlen,
em parlen i em diuen que espente
i jo espente,

espente molt,
però estic grossa diu la matrona,
espente molt
però el cap no baixa diu la infermera,
espente molt
però no ho faig bé diu l'anestesia,
espente molt
però no estic respirant diuen.
I diuen això
i que no sé respirar
i que no sé comptar
i que no m'he cuidat
i jo només puc plorar
com les orangutanes.
Plore perquè no em vaig emportar la bossa de casa i és la tercera
vegada que vinc
i no he sopat
ni desdejunat,

ni menjat xocolata
i ja
no tinc
forces,
no tinc forces
i altres dones entren i ixen amb bebés als braços,
i jo no sé què està passant però sé que alguna cosa falla,
sé que alguna cosa falla
perquè m'obriran,
sé que alguna cosa falla
però no em diuen res,
sé que alguna cosa falla
però no sé què és.
I em claven al quiròfan i em posen una anestèsia més forta i ara sí que
no sent res...
I allí dins no conec ningú...
I el meu cos es mou sol...
I les orangutanes em besen...
I m'acaronen...

Hi ha milers d'orangutanes al meu costat...

L'excavadora em furga els budells.

«Fes el tall més baix, que no es veja, per al biquini.» «Ara ja no crida tant.»

«Has sigut una exagerada.»

«Aquest és el teu fill, besa'l.»

I el bese,

el bese i no sé si l'estime,

el bese i no sé si l'estime,

el bese i/

estic

tan

cansada...

I després se l'emporten.

Ja no està,

no està i no sé si el tornaré a veure

però puc posar-me un biquini

i no m'importa,

no m'importa perquè és la tercera vegada que vinc i perquè no vaig menjar xocolata i perquè van passar dèssset hores

i perquè estic cansada

i perquè m'han partit per la meitat però no em van posar el punt del marit

i perquè ho diu la Bíblia,

ho diu la Bíblia al Gènesi 3.16

i ho deixa clar:

«I pariràs amb dolor»,

diu,

i jo mai he sigut creient però crec,

al meu somni jo crec,

i pense que si Déu haguera sigut fill meu li hauria pegat calbots fins a deixar-lo inconscient i aleshores òbric els ulls i encara estic a casa,

embarassada,

i tot va bé,

tot va bé perquè vosaltres no esteu

i només

m'envolten

les orangutanes.

L'orangutana respira.

3. Expulsiu

Se sent el soroll d'un motor que s'engega. La persona que abans només observava entra ara conduint una excavadora.

L'orangutana dubta si retrocedir o restar al lloc,

quieta,

forta,

segura.

L'excavadora es deté. Des de dins, l'home l'observa. La seua roba queda oculta baix d'una bata.

Mai no sabrem quina roba du posada.

Mai no sabrem si podem confiar en ell o no.

Un parell d'arbres cauen a la seua esquena.

Estan buidant el bosc per poder plantar canya de sucre.

L'orangutana l'observa, en silenci, l'home alça la pala. Els dos es miren desafiants.

Acaba d'iniciar-se una guerra.

DONA:

Juguem a un joc?

És un joc de preguntes i respostes.

Jo faig una pregunta i tu respons.

Els meus nebots hi juguen constantment.

Els agrada perquè el mecanisme és senzill.

El mecanisme és senzill

i la pregunta pot ser complicada,

o pot ser fàcil i anar complicant-se.

Té moltes possibilitats.

Els agrada.

Jo estimo molt els meus nebots.

Per exemple: què t'agrada més, dolç o salat?

És fàcil.

No has de pensar...

Carn o peix?

Llet d'avena o de vaca?

Mar o muntanya?

Dia o nit?

Blanc o negre?

Respostes ràpides.

No penses.

No, no, no penses.

Estàs pensant.

Dormir al llit o al sofà?

Gossos o gats?

Salat o dolç?

Dalt o baix?

Morir o matar?

Ací ja es complica, veritat?

Es complica perquè ens fa pensar,

ens repta.

Per exemple:

què faries abans, menjar carn crua però ja morta o menjar insectes encara vius?

O per exemple, per exemple:

què faries abans, matar el cérvol per a menjar-te la seua carn a

dentades

o

comprar el cérvol ja envasat al buit i menjar-te'l a dentades?

Què seria més violent?

No penses. Tanca els ulls.

L'última: què és més violent, pegar al teu fill una bufetada o que el professor li diga davant de tota la classe que mai no arribarà a ser ningú?

L'última: què és més violent, mirar porno de violacions o compartir fotos de xiquets morts surant damunt l'aigua?

L'última: què és més violent, acceptar que el món on vivim no té solució o acceptar que sí que en té però no s'aplicarà mai?

O, l'última, l'última, l'última,

mira'm als ulls

ara:

què és més violent, deixar que jo tinga un part tranquil i benevolent,

i després nugar-me els pits i esperar que el meu fill mora de fam per a veure quant de temps pot aguantar un bebè sense menjar o fer que el meu part siga violent i cruel però després fer que alimente el meu fill fins que em sagnen els mugrons i jo estiga seca?

És un joc de puta mare.

Cada vegada que entra alguna persona ací, em mira i em demana que puge a la llitera.

«Puja a la llitera, vols?»

Diuen.

«Puja a la llitera, que estàs de part.»

Diuen.

Com si no me n'haguera assabentat,

com si fora possible no assabentar-se que estàs de part quan estàs de part.

«Puja a la llitera o t'hi haurem de pujar nosaltres, filla de puta.»

No,

això últim no és veritat.

Mai no insulteu ací dins.

Sou

gent

amable

ací dins.

Encara que també pots ser amable responent que prefereixes menjar-te un cérvol viu i a dentades en lloc d'un d'envasat al buit.

«Pensa en el planeta», diria jo.

«No vol contaminar», diria jo.

Jo sempre pense bé de la gent que m'envolta.

Pense bé, perquè quan penses malament significa que eres com ells.

No

pense

pujar

a eixa llitera.

Totes les persones que conec han mort tombades en una llitera.

Jo no he vingut ací a morir.

Tinc una altra pregunta.

Aquesta és més complicada.

Què et preocupa més, que detinguen una dona per negar-se que li provoquen el part o que deixen lliure un tio per assistir a una violació grupal sense participar-hi?

Què és pitjor?

Què et resulta més violent?

La dona,

embarassada de nou mesos,

42 setmanes,

pujant esposada a una ambulància

com si el seu cos no fora seu,

com si el seu fill no fora seu,

com si no tinguera cap capacitat de decidir on vol parir,

quan ha de parir,

com ha de parir...

O les imatges d'un jove matant-se a palles a casa amb el vídeo que va gravar de la violació grupal dels seus col·legues, en la qual no va participar, però que tampoc no va impedir?

El 90% de les persones a les quals he fet aquesta mateixa pregunta van dir que la violació.

El 90% de les persones a les quals he preguntat per la dona embarassada de 42 setmanes i pel xic de 18 anys, observador de violacions grupals, han dit que la segona.

Per això fem manifestacions.

Per això eixim al carrer i cridem

«Jo sí que et crec.»

«No és un abús, és violació.»

«Germana, ací tens la teua manada!»

Ens té igual si la frase rima o no.

Ens la sua la mètrica quan es tracta d'un violador lliure.

Però la dona embarassada de 42 setmanes...

Eixa tia és una

malalta.

Una dona embarassada de 42 setmanes que vol parir a casa, que vol donar a llum al seu menjador envoltada de cares conegudes, que no vol que cap persona li provoque el part,

que no vol que cap persona desconeguda se li puge al damunt de l'estómac per a ajudar-la a espentar com si fora imbècil,

que no vol rebre medecines com si estiguera malalta, que vol un part respectuós,

que no vol que la tracten com si estiguera malalta, que no vol que la tracten com si fora una xiqueta, eixa dona és una hippy que no pensa en el seu fill, una persona que vol decidir quan parir, quan trencar aigües, quan espentar...

Una dona que vol parir el seu fill

i que ningú se li l'emporte,

que no vol que ningú s'emporte el seu fill,

que no vol que la separen del seu fill només nàixer

que vol que només les seues mans toquen la seua pell...

Els bebés són tan nous...

Eixa dona és una fanàtica del pit,

una fanàtica que l'alletarà fins que siga un home, fins que tinga quaranta anys,
fins que per fi tinga un treball de funcionari.

Sí.

Alimentarà el seu fill fins que no li quede llet dins.

Alimentarà el seu fill fins que ell tinga edat de participar en una violació grupal, encara que només siga com a espectador. És una qüestió animal.

Les mares,

totes,

som persones malaltes.

Vull l'epidural,

vull un hospital

i un metge que m'atenga en el part.

Vull químics

i parir en un moment que hi haja personal mèdic disponible.

També vull saber què m'esteu fent.

Vull que em parreu,

que em crideu pel meu nom.

I per damunt de tot,

per sobre totes les coses,

vull

continuar

dreta,

ací,

mirant-te.

Saps? Estic pensant en una idea de negoci.

Podeu gravar els parts i després vendre els vídeos a l'eixida de l'hospital.

Fer fotos i guanyar-vos uns dinerets venent els parts de les dones ingressades.

Com a PortAventura.

A PortAventura pots endur-te la teua foto amb la llegenda «Jo vaig sobreviure al Dragon Khan».

Heu de demanar permís, això sí,

demanu permís a la dona quan entra incloent la clàusula dins de tots els papers d'exempció de responsabilitats que doneu en arribar.

La dona signa.

La foto és vostra.

I, amb la pasta que guanyeu, després podeu fer millores a l'hospital o pagar-vos unes copes quan eixiu de guàrdia.

Les dones embarassades paguem per qualsevol cosa que després pugem mostrar al nostre fill.

Sí, sí, sí, ja sé el que diràs.

«Gravem les intervencions en nom de la ciència.» «Fotografiem els parts en nom de la ciència.» «Tot és interès científic.»

No em fie de la gent que fa fotos en nom de la ciència.

No em fie de la gent que fa fotos i després les comparteix.

Hi ha un tio amb una cama amputada que apareix als paquets de tabac amb una llegenda baix que diu que fumar obstrueix les artèries.

La foto li la van fer en un hospital,

la lesió de la cama la va patir a Txetxènia com a pres polític del

sistema de Ramzan Kadírov.

No havia fumat en la seua vida.

Va reconèixer la seua cama absent per les lesions, cicatrius i cremades de la pell.

El cas és que jo una foto del meu part sí que la compraria només per a poder demostrar quant estime el meu fill.

I també per a poder vigilar-vos a vosaltres, les vostres converses a cau d'orella.

Pense ensenyar al meu fill a mentir i a fer fotos.

Has provat de cagar tombat en una llitera?

Ho has intentat?

Prova-ho.

Aquesta nit, quan arribes a casa.

Prova-ho.

Se sent un soroll de rifle carregant-se. L'orangutana mira cap al lloc d'on ix el soroll.

Mentre ella parlava hi ha hagut moviment al seu voltant. Sap que algú l'està apuntant i tracta de protegir-se darrere del cos de l'home que encara roman quiet, davant d'ella.

L'home puja a l'excavadora, l'engega i avança, molt lentament, en direcció cap a l'orangutana. Ella respira.

No es mou. No pensa moure's.

L'excavadora no deixa d'avançar.

No et passa que hi ha persones en les quals no confies?

No parle de la gent a la qual coneixes o et coneix.

Parle de gent,

desconeguda,

de persones totalment

desconegudes

en les quals no confies.

Jo no confie en els homes que volen semblar elegants.

No confie en ells.

Porten vestit de jaqueta i sembla que van de boda i treballen en coses que no acabes d'entendre,

coses amb noms en anglés que semblen importants i que ningú entén,

coses mediocres,

com tot el món.

Tots els treballs són mediocres.

Eixos homes treballen què sé jo, davant un ordinador i porten trage, porten el trage de la boda de la seua cosina,

mai ningú ha reutilitzat tant un vestit de jaqueta com ells. I eixos homes es posen el trage i tracten de ser elegants però no ho són.

Se'ls veu que no ho són.

I després fan el seu treball mediocre com si foren importants, com si allò que feren fora important i utilitzen paraules que no controlen i tu saps que no són de confiança perquè el trage, eixe trage reutilitzat de la boda de la cosina, o la germana,

o la neboda,

eixe trage els ha quedat menut,

no massa menut

però sí un poc menut.

Porten un trage reutilitzat de boda

amb sabates de boda

amb cinturó de boda

i el pentinat de boda.

I amb tot això volen inspirar confiança,

seguretat,

poder,

però no ho fan.

A mi em fan por.

Els homes amb trage i els conductors d'excavadores no són de fiar.

Tu portes vestit de jaqueta?

Davall de la bata, vull dir, portes trage?

Puc fiar-me de tu?

L'home baixa de l'excavadora.

Fa un senyal al seu voltant.

Es respira una calma tensa.

Molt d'espai, l'home mostra el que porta baix de la bata.

L'orangutana se'l mira, la seua expressió no canvia, no sabem què ha vist, no sabem si confia o no en eixe home, no mostra cap expressió humana. Després mira l'excavadora, està quieta encara que manté la pala en alt. Ja no hi ha marxa enrere.

Et conte un conte?

És molt divertit, me'l contava la meua mare i ens réiem les dues.

Escolta:

hi havia una dona, la Turusenda,

que un matí va anar a l'hort.

L'home la va enviar a collir les fruites i les verdures, també els cigrons, les tomaques, tot.

I la dona es va endur, pensant que el treball seria dur, la dona es va endur un poc de vi i un tros de pa.

I arribà a l'hort, i va mirar el camp, que gran que era, i va seure a menjar alguna cosa, perquè així ja no pararia més.

I va seure,

va traure el vi,

el pa,

va mirar el camp

i va dir:

«Per ací entraré, per allà eixiré,

molt poca cosa és,

molt prompte acabaré».

I es va beure el vi

i es va menjar el pa i es va adormir.

Es va quedar adormida.

I l'endemà, va fer el mateix.

I l'home, el seu home,

que no havia anat a l'hort perquè estava en altres històries,

l'home li va preguntar mentre ella calfava la llet:

«Turusenda, ja has acabat?».

I ella va respondre:

«Hui acabe».

I en arribar a l'hort, Turusenda va mirar el camp i va pensar:

«Per ací entraré,

per allà eixiré,

molt poca cosa és,

molt prompte acabaré».

I de nou es va beure el vi,

es va menjar el pa

i es va adormir.

I quan va arribar a casa el seu home tornà a preguntar:

«Turusenda,

ja

has

acabat?».

I Turusenda, va contestar,

mentre feia el sopar i netejava la casa:

«Demà, demà acabe».

I l'endemà, després que Turusenda fera el desdejuní, deixara neta la casa, la roba plegada i el menjar preparat, se'n va anar a l'hort i va repetir la mateixa operació.

Així va estar dues setmanes.

Dues setmanes deixant a punt la casa,

anant a l'hort,

mirant la faena,

bevent-se el vi,

menjant-se el pa

i adormint-se a terra.

Fins que l'últim dia,

l'home, que ja sospitava alguna cosa,

la va seguir

i quan va veure que Turusenda arribava,

seia a terra,

agafava el pa i el vi

i es quedava adormida

després de dir:

«Per ací entraré,

per allà eixiré,

molt poca cosa és,

molt prompte acabaré»,

l'home es va llevar el cinturó i li va descarregar més de cent colps a l'esquena perquè Turusenda l'havia enganyat i la faena estava sense fer i Turusenda va aprendre que en aquesta vida, si vols descansar, millor que no et pillen.

Se sent un soroll d'algú que carrega un rifle. L'orangutana mira cap al lloc des d'on estan apuntant.

Avança amenaçadora.

L'home alça un braç demanant que ningú es moga. L'orangutana també s'atura.

És eixa dona, veritat?

És la dona que volia tombar-me a la llitera quan vaig arribar.
Va insistir-hi molt

però ja li vaig dir que això era impossible.

Tota la resta em sembla bé,

tot el que vulgueu fer estarà ben fet.

No em queixaré,

encara que no m'expliqueu res,

no

pense

queixar-me.

Però la llitera no.

La llitera només vos servirà per a traure'm morta d'ací.

L'home puja corrent a l'excavadora. L'orangutana tracta d'investir. La pala de l'excavadora i l'orangutana es colpegen al centre del bosc. La carn contra el ferro.

Després s'allunyen.

Ferits.

Cansats.

Tens fills?

Parella?

Amant?

Ho has fet?

Anar-te'n amb una altra dona,

ho has fet?

No s'estima mai com s'estima les amants.

Amb les amants es comparteix tot

és com estar sempre començant,

no hi ha rutina,

no hi ha confiança,

hi ha por.

Molta por.

Això ens manté en estat d'alerta.

Jo una vegada vaig estimar així

com s'estimen els amants.

Després ja no.

Després,
buit.
Quantes coses creus que es poden perdonar per amor?
Creus en l'amor?
Creus que encara és possible estimar algú?
Les mares tenim fills per estimar-los.
Tenim fills pensant que ens canviaran,
que ens faran millors persones
que amb el seu amor incondicional ens faran millors persones.
Els fem nàixer amb tota eixa responsabilitat al damunt. Els fem nàixer
i després els odiam per no canviar-nos, els odiam quan veiem fracassar
la nostra vida,
quan veiem que no som millors persones, quan veiem que, amb tot,
continuem cagant-la mentre que ells continuen estimant-nos. La seua
estima ens ofega.
El seu
amor
ens ofega
i amb això vivim.
Les mares estem educant monstres,

monstres necessitats d'amor.
Per això quan creixen no són capaços d'estimar ningú.
Per això busquen amants,
per això es converteixen en uns mentiders, els nostres fills són uns
mentiders, uns mentiders amb trage
conduint excavadores
enmig d'un bosc.
Estem parint assassins.
Per això de tant en tant lliges una notícia d'una dona que ha assassinat
els seus fills,
per això de tant en tant et descobreixes a tu mateixa desitjant ofegar
el teu fill.
I no passa res.
Parir els fills hauria de donar-te el dret a poder matar-los si no
n'estàs satisfeta.
Parir els teus fills,
o que te'ls feren parir,
hauria de donar-te dret a matar-los
si no
et semblen

bones persones.

Matar els teus fills si no pots pagar el lloguer,

l'escoleta,

el menjar,

la llum...

Matar el teus fills en descobrir que no pots fer-te'n càrrec.

No és una bogeria això que estic dient.

Si el teu fill fora Mao, el mataries?

Si fora Franco,

Hideki Tojo,

Ismail Enver,

Yakubu Gowon,

Pol Pot,

Donald Tusk,

Jean-Claude Juncker,

Gandhi,

José María Aznar.

Si el teu fill haguera sigut responsable de les més de 120 milions de persones assassinades al llarg del segle xx, si el teu fill fora un geno-

cida, l'hauries matat?

Si haguera tancat dins d'un camió desenes de persones i després haguera engegat el motor, clavant dins del contenidor el tub d'escapament i haguera fet que donara voltes i més voltes per un pati replet de gent,

si haguera arrancat les ungles d'un altre ésser humà,

si haguera separat bebés dels pits de les seues mares fins a deixar-los morir a soles,

si haguera torturat persones,

si haguera participat com a espectador en una violació grupal gravant un vídeo,

si haguera detingut una dona embarassada de 42 setmanes en perfecte estat de salut,

si l'haguera pujat a una ambulància per obligar-la a parir, si haguera

detingut eixa dona

per ordre d'un metge

que

l'única

cosa

que vol

és no haver de treballar en diumenge,

si el teu fill, si el teu fill haguera odiat,

si el teu fill fora capaç d'odiar fins a la mort una altra persona i al mateix temps haguera estimat fins a la mort la seua amant, si el teu fill t'estimara fins a la mort,

si haguera fet tot això, què hauries fet tu?
Què faries?

Fill meu,

benvingut al segle dels homes i les dones violentes, potser l'única cosa que puga ensenyar-te siga

a estimar o a morir.

Si el meu fill està destinat a convertir-se en un fill de puta,

millor mort.

Si el meu fill serà responsable de l'extermini de milions de persones,

millor mort.

Si el meu fill serà el responsable d'una guerra,

millor mort,

millor mort,

millor mort!

Mort!

Això sí que em farà ser millor persona,

matar el meu fill genocida em farà millor persona,

salvar milions de persones em farà una persona de puta mare, perquè en això consisteix ser mare, en voler el millor per als nostres fills

en protegir-los

i cuidar-los.

Pense protegir el meu fill sobretot d'ell mateix,

ningú no podrà dir mai que el meu fill no és una bona persona,

una excel·lent persona

una persona millor

amb una mare millor

i en un món millor.

Sé el que estàs fent.

Sé el que penses.

no

em

tombaré

en eixa

llitera!

L'orangutana s'abalança sobre l'home, la pala excavadora cau sobre ella.

4. Deslliurament

Lluiten.

Algú sagna, algú està sagnant.

No sabem encara qui,

al seu voltant tot s'agita, cauen arbres, branques, llars, fa olor de sucre de canya cremat, fa olor de trencament d'aigües, fa olor de mort i de vida obrint-se pas.

Ha arribat el temps de la violència i la sang.

Ha arribat l'hora d'espentar.

Tot es torna roig.

L'orangutana està reduïda en un racó des d'on pot controlar la seua esquena.

Davant d'ella l'home la mira desconfiat.

Els dos respiren fort.

Els dos estan sagnant.

Els dos saben que l'altre no va a rendir-se. Que no es rendirà mai.

L'orangutana, de tant en tant, deixa fugir un gemec, gruny.

L'home, de tant en tant, deixa fugir un crit, una queixa.

DONA:

Tot el món pensa que es tracta d'un orangutan enfrontant-se a una excavadora.

La foto, la veus?

A la paret.

Tot el món pensa que és un orangutan lluitant contra la màquina que destrossarà la seua llar.

Tinc una amiga que li ha posat Llar a la seua filla.

Ella també pensava el mateix.

Jo també però no és veritat.

Mira-ho bé.

No és fàcil.

Ho veus?

És una orangutana.

Una orangutana lluitant, lluitant per defensar el seu fill.

Ho sé perquè té els pits plens de llet.

Els mugrons mossegats,

les mamelles caigudes,

la llet vessada per terra.

Molt a poc a poc, l'home torna a pujar a l'excavadora i la fa avançar, ara no pensa detenir-se, ara no pot aturar-se.

No pot guanyar.

L'orangutana sap que no pot guanyar.

La carn contra el ferro.

Morir o matar.

És impossible.

No guanyarà mai

i encara així lluita.

He vingut fins aquí,

he signat tots els papers

vos he deixat fer.

Però no pense tombar-me.

Pariré el meu fill dreta,

i si després en mirar-lo als ulls veig maldat en ell, jo mateixa

el mataré.

Ja no queda ningú en eixa part de la selva, tots han fugit.

Ha començat la guerra.

Hi ha colps,

crits,

sang.

Com a qualsevol altra guerra.

Som una societat violenta.

L'orangutana agafa aire.

L'home agafa aire.

No pot parar.

Ja no pot parar

i no acabarà fins que l'oraguntana es retire o mora.

Ella sap que no pot guanyar.

Ella ho sap,

però lluita.

Encara

lluita.

La confiança es va estrenar el 29 de maig del 2021 a la Sala Ultramar, de València.

Autoria: Guadalupe Sáez

Direcció: Eva Zapico

Repartiment: Mertxe Aguilar, Diego Ramírez i Clara de Luna

Escenografia: Luis Crespo

Música i espai sonor: Luna y Panorama de los Insectos

Il·luminació: Mundi Gómez

Producció: Produccions d'Ultramar

Aquest llibre ha estat compaginat
amb la tipografia Bembo en cos 11
i s'ha imprès amb un paper òfset cru
de 88 grams per a l'interior
i un paper òfset Masterblank
de 240 grams de Guarro Casas
per a les cobertes.

